

**Затверджено
Наказ ректора Національної
школи суддів України
19.01.2026 № 6**

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКОЛИ СУДДІВ УКРАЇНИ У 2025 РОЦІ

Київ – 2026

Інформаційно-аналітичний звіт про діяльність Національної школи суддів України у 2025 році

З М І С Т

	Вступ. Визначення та реалізація стратегічних завдань.....	3
Розділ I.	Підготовка суддів для підтримання кваліфікації, періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації	13
Розділ II.	Підготовка працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації	27
Розділ III.	Початкова підготовка судді.....	39
Розділ IV.	Підготовка працівників Служби судової охорони.....	41
Розділ V.	Навчальна лабораторія з вивчення права Європейського Союзу.....	43
Розділ VI.	Підготовка викладачів (тренерів).....	49
Розділ VII.	Науково-дослідна та науково-методична діяльність.....	54
Розділ VIII.	Міжнародне співробітництво.....	86
Розділ IX.	Інформаційне забезпечення діяльності	97
Розділ X.	Організаційне та фінансово-господарське забезпечення діяльності	98
Додатки:	1. Узагальнені дані про підготовку суддів та підвищення рівня їхньої кваліфікації в Національній школі суддів України у 2025 році.....	
	2. Узагальнені дані про підготовку працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації в Національній школі суддів України у 2025 році.....	

ВСТУП.

ВИЗНАЧЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЧНИХ ЗАВДАНЬ

Діяльність Національної школи суддів України у 2025 році (далі також – НШСУ, Школа) визначалася Законом України «Про судоустрій і статус суддів», Стратегією розвитку суддівської освіти в Україні на 2021–2025 роки, що затверджена рішенням Науково-методичної ради Національної школи суддів України від 18 грудня 2020 р. та Планом науково-дослідної та науково-методичної роботи НШСУ на 2025 р., а також Дорожньою картою з питань верховенства права, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 р. № 475-р.

Національна школа суддів України продовжила виконувати визначені законом завдання у сфері підготовки висококваліфікованих кадрів для системи правосуддя. Зокрема, проводилась підготовка суддів для підтримання кваліфікації (далі – підготовка суддів) та періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації (далі – періодичне навчання суддів). Також НШСУ здійснювала підготовку працівників апаратів судів і Служби судової охорони та підвищення рівня їхньої кваліфікації (далі – підготовка працівників апаратів судів/Служби судової охорони).

Заходи з модернізації суддівської освіти.

У 2025 році продовжено модернізацію суддівської освіти з огляду на потреби у підвищенні якості та ефективності навчального процесу. Модернізація стосується усіх складових суддівської освіти та передбачає використання сучасних інноваційних методів навчання з урахуванням навчальних цілей, тем і цільової аудиторії; розширення доступу до дистанційного навчання; інтеграцію новітніх цифрових технологій; вдосконалення методичної підготовки викладачів (тренерів); впровадження кращих іноземних практик навчання суддів.

У 2025 році зусилля НШСУ були спрямовані на виконання завдань, визначених **Дорожньою картою з питань верховенства права**, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 травня 2025 р. № 475-р., серед яких: внесення змін до Стратегії розвитку суддівської освіти Національної школи суддів України, що обумовлені викликами і завданнями системи правосуддя на етапі шляху до членства в ЄС, в тому числі щодо посилення співпраці із європейськими установами суддівської освіти; впровадження системи виявлення потреб та оцінювання ефективності навчання суддів для забезпечення його відповідності європейським стандартам; вдосконалення методів навчання суддів; затвердження конкурсного порядку заміщення вакантних посад керівного складу Національної школи суддів України за участю незалежних експертів та із встановленням обмежень щодо термінів перебування на відповідних посадах, насамперед для діючих суддів; забезпечення кадрового наповнення та інституційної спроможності Навчальної лабораторії з вивчення права ЄС, в

тому числі через посилення співпраці з проектами міжнародної технічної допомоги, Академією права ЄС (ERA) та Європейським інститутом публічного урядування (EIPA) з метою впровадження в навчальний процес суддів тренінгів з права ЄС; інтеграція права ЄС в існуючі тренінги та курси.

Рішенням Науково-методичної ради НШСУ затверджено Стратегію розвитку суддівської освіти на 2026–2030 роки, яка синхронізована з відповідною Європейською стратегією – *European Judicial Training Strategy 2025-2030*, та визначає, як змінюватиметься суддівська освіта в найближчі п'ять років – з урахуванням воєнного досвіду та курсу України на членство в Європейському Союзі. Основними напрямками реалізації цієї, вже третьої стратегії суддівської освіти, є: 1) інституційний розвиток НШСУ відповідно до стандартів ЄС; 2) цифровізація суддівської освіти; 3) оновлення освітньої доктрини; 4) впровадження початкової підготовки суддів, орієнтованої на потреби оволодіння навичками відправлення правосуддя, та запровадження інституту наставництва для суддів без стажу роботи на посаді. Наскрізним стратегічним пріоритетом НШСУ є урахування індивідуальних потреб суддів задля формування індивідуальних освітніх траєкторій.

У 2025 році НШСУ затверджено оновлену Методологію оцінювання ефективності навчання суддів (наказ від 19 травня 2025 р. № 39), на заміну попередньої 2020 року.

Концептуальні підходи до розробки Методології оцінювання ефективності навчання суддів базуються на Методичних рекомендаціях щодо оцінювання професійної підготовки суддів, розроблених Європейською мережею суддівської освіти (*European Judicial Training Network – EJTN*). В основу запропонованої EJTN методики оцінювання навчальних заходів для суддів покладено модель Кіркпатріка (*Kirkpatrick model*), що передбачає чотири рівні оцінювання професійної підготовки, для яких існують ефективні інструменти оцінювання:

- рівень 1 – загальне сприйняття учасниками проведеного заходу (враження про захід);
- рівень 2 – засвоєння (набуття) нових знань, вмінь та навичок, формування ставлення;
- рівень 3 – застосування набутих знань, умінь та навичок, прояв ставлення;
- рівень 4 – вплив навчальних заходів на функціонування системи правосуддя загалом.

Методологія оцінювання ефективності навчання суддів передбачає активне використання інструментів оцінювання, серед яких не лише анкети зворотного зв'язку та анкети вражень, але й звіти координаторів навчальних заходів, проведення фокус-груп, різні види практичних завдань, самооцінювання (індивідуальне та у невеликих групах), моніторинг судових рішень, спостереження тощо. Результати оцінювання ефективності навчання суддів аналізуються, узагальнюються та використовуються для оновлення

змісту навчальних програм, урізноманітнення підходів до методичного забезпечення, удосконалення викладацької майстерності та підвищення ефективності навчального процесу загалом.

Також при плануванні навчальних програм враховуються результати оцінки навчальних потреб суддів, що здійснюється з метою виявлення потреб суддів у навчанні, узагальнення навчальних потреб на основі їх оцінки, використання результатів оцінки навчальних потреб суддів при проведенні навчальних заходів для суддів.

У 2025 році Національна школа суддів України переглянула свої підходи до оцінки потреб у навчанні та прийняла новий локальний нормативно-правовий акт – Порядок і методологію оцінки навчальних потреб суддів (затверджений наказом Національної школи суддів України від 18 березня 2025 р. № 25).

Оцінка потреб у навчанні здійснюється в рамках оцінювання навчальних програм для суддів (як для підготовки з метою підтримання кваліфікації, так і для періодичної підготовки з метою підвищення рівня кваліфікації). Збір інформації про навчальні потреби суддів здійснюється: розробниками навчального курсу за результатами його апробації та отримання зворотного зв'язку від учасників курсу; тренерами, модераторами, фасилітаторами під час навчального заходу; координаторами навчальних заходів; працівниками Національної школи суддів України шляхом проведення наукових досліджень, аналізу навчальних потреб суддів, відображених в анкетах учасників, тощо.

Процес оцінки навчальних потреб складається зі збору відповідної інформації з різних джерел, її узагальнення, аналізу та врахування структурними підрозділами та робочими групами НШСУ з метою розробки Стандартизованих програм підготовки суддів, пропозицій щодо нових тем для включення до щорічного Каталогу навчальних заходів для поточної підготовки суддів, формування програм початкової підготовки, розробки нових тренінгів тощо.

Рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 29.09.2025 № 181/зп-25 затверджено Положення про регулярне оцінювання судді на виконання п. 1.3. Дорожньої карти з питань верховенства права. Результати регулярного оцінювання суддів, що здійснюється з метою виявлення індивідуальних потреб судді щодо вдосконалення, стимулювання його до підтримання кваліфікації на належному рівні та професійного зростання (частина перша статті 90 Закону України «Про судоустрій і статус суддів») також є джерелом інформації про навчальні потреби суддів, які підлягають врахуванню Національною школою суддів України.

На виконання вказаного рішення НШСУ також розроблено та направлено для погодження Вищою кваліфікаційною комісією суддів України проекти Методичних рекомендацій щодо проведення регулярного оцінювання судді, Програми курсу для суддів щодо проведення регулярного

оцінювання та Програми курсу щодо проведення регулярного оцінювання представниками громадських об'єднань.

При розробці проекту Методичних рекомендацій щодо проведення регулярного оцінювання робочою групою НШСУ враховано положення пункту 6 Висновку Консультативної ради європейських суддів № 17 (2014) про оцінювання роботи суддів, згідно із яким, «основоположним правилом будь-якого індивідуального оцінювання суддів повинна бути **абсолютна повага до незалежності судової влади** (Див. Висновок КРЕС № 1 (2001), особливо п. 45, Висновок КРЕС № 6 (2004), п. 34.). Якщо індивідуальне **оцінювання** має наслідки щодо підвищення судді по службі, визначення розміру заробітної платні та пенсії або може навіть призвести до відставки, існує ризик, що суддя, якого оцінюють, буде розглядати справи не шляхом неупередженого тлумачення фактів та закону, а у спосіб, який задовольнив би оцінювачів. Будь-яке оцінювання суддів представниками законодавчої чи виконавчої влади держави є особливо проблематичним. Однак загрози незалежності судової влади неможливо повністю уникнути, навіть коли **оцінювання проводиться іншими суддями**. Незалежність судової влади обумовлюється не тільки свободою від неналежного зовнішнього впливу, а й вимагає свободи від неналежного тиску зсередини судової системи, який у певних випадках може виникати як прояв точки зору інших суддів (Див. Висновок КРЕС № 1 (2001), п. 66, Рекомендацію (2010)12, пункти 22–25.)».

Окрема увага приділена тлумаченню мети регулярного оцінювання з тим, щоб суддя, беручи участь у навчальних заходах перебував у «безпечному навчальному середовищі», а регулярне оцінювання розглядалось як «інструмент, що використовується закладом суддівської освіти» для виявлення навчальних потреб та сприяння у вдосконаленні, підтриманні кваліфікації суддів.

Завданням суб'єктів регулярного оцінювання є недопущення використання процедури та результатів регулярного оцінювання (в т.ч. поширення відповідної інформації) поза визначеною законом метою, що може становити загрозу для незалежності судді, створювати сумніви у рівні його кваліфікації. Для цього, суб'єкти регулярного оцінювання мають вживати заходів для недопущення поширення інформації, здобутої в процесі регулярного оцінювання та використання її з метою, відмінною від мети регулярного оцінювання.

Оновлення змісту суддівської освіти.

У 2025 році НШСУ продовжила реалізацію законодавчо визначених завдань з урахуванням процесу набуття Україною членства в ЄС та викликів війни. НШСУ виходила з того, що її ключовими завданнями є організація суддівської освіти з питань, пов'язаних із вивченням права ЄС, здійсненням правосуддя в умовах війни, особливостями розгляду кримінальних проваджень щодо воєнних злочинів, злочинів проти людяності, злочинів проти основ національної безпеки України, механізмів реалізації

кримінальної відповідальності та належного висвітлення цих питань у судових рішеннях, відшкодуванням шкоди, заподіяної РФ у процесі збройної агресії громадянам та юридичним особам в Україні, військових адміністративних правопорушень, дисциплінарною відповідальністю, застосуванням практики Європейського суду з прав людини під час здійснення судочинства. Переговорний процес щодо вступу України до ЄС зумовив особливу увагу до тем, що стосуються доброчесності та етики, верховенства права, захисту вразливих верств (груп) населення, діджиталізації, електронних доказів, антикорупційного законодавства, кіберзлочинності, гендерно зумовленого насильства.

Зважаючи на фундаментальну важливість виконання рішень Європейського суду з прав людини (далі - ЄСПЛ) для забезпечення довгострокової стійкості, цілісності та надійності системи Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також відповідальність національних судів за виконання Конвенції та рішень ЄСПЛ (пункти 7, 8 додатка IV «Підтвердження відданості системі Конвенції як наріжному каменю захисту прав людини Радою Європи» Рейк'явікської декларації, прийнятої 16 та 17 травня 2023 року четвертим Самітом глав держав та урядів Ради Європи), Національна школа суддів України приділяє значну увагу врахуванню рішень ЄСПЛ при формуванні навчальних програм для суддів. Нові рішення ЄСПЛ надходять до НШСУ від Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини та враховуються при формуванні навчальних програм для суддів.

Інституційний розвиток та інновації суддівської освіти.

Створена у жовтні 2024 року Навчальна лабораторія з вивчення права Європейського Союзу за підтримки міжнародних партнерів реалізувала низку освітніх ініціатив, спрямованих на розробку базового курсу «Основи права Європейського Союзу», який успішно пройшов апробацію; розробку матеріалів та апробацію тренінгу для тренерів «Застосування права Європейського Союзу та практики Суду Справедливості», провела низку вебінарів з права ЄС, зокрема два одноденні вебінари «Правова регламентація обігу віртуальних активів та їх використання в судочинстві».

До навчального процесу з вивчення права ЄС залучено головного міжнародного експерта проєкту ЄС «Право-Justice», суддю Суду Справедливості ЄС (2016–2023 рр.) Віргіліуса Валанчуса. У межах співпраці з експертом розроблено програму та навчальний план лекцій для підготовки суддів різних юрисдикцій. Тематика охоплює ключові особливості функціонування Суду Справедливості ЄС, Загального суду та процедуру преюдиційного запиту. Також продовжено співпрацю з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ), у ході якої організовано цикл тренінгів для суддів за участю міжнародного експерта в галузі права ЄС, професора права та політики в міжнародних відносинах Університету

Гронінгена та стипендіата імені Хенріка Ендерлейна у школі управління Герті Джона Морейна.

У рамках стратегічного курсу на євроінтеграцію Україна переймає правові практики держав – членів Європейського Союзу. Одним із ключових напрямів цього процесу є адаптація національної системи правосуддя до стандартів і принципів європейського правового простору. Згідно з рекомендаціями Європейської Комісії, щонайменше 67% суддів щороку мають проходити навчання з питань права ЄС. Цей орієнтир став стимулом для зусиль у сфері підготовки та підвищення кваліфікації суддів. Провідну роль у цьому процесі відіграє саме Національна школа суддів України.

У 2024 р. підвищення кваліфікації з права ЄС у НШСУ пройшли 250 суддів різних юрисдикцій та інстанцій, а у 2025 р. подібне навчання пройшли вже 3 196 суддів, а також 1 149 помічників суддів і 3 795 працівників апаратів судів. Ця статистика засвідчує зростання динаміки та ефективності освітньої політики Школи у напрямку євроінтеграції. У цьому році підготовлено й перших 25 національних тренерів із права ЄС.

Серед інновацій суддівської освіти також слід відзначити систематизацію навчальних продуктів НШСУ у Каталог навчальних заходів із визначенням мети та очікуваних результатів кожного заходу (Каталог навчальних заходів для суддів на 2025 рік містить 122 теми), модернізацію електронної бібліотеки НШСУ. Крім того, НШСУ забезпечила доступ суддів до ресурсів Європейської мережі суддівської освіти (EJTN), Академії права ЄС (ERA) та Європейського інституту публічного урядування (EIPA), які надають підтримку у вивченні європейського права. Також оновлено офіційний вебсайт установи та електронну бібліотеку напрацювань НШСУ, створено Центр із питань комунікацій.

6 червня 2025 р. Національна школа суддів України вперше провела День відкритих дверей – масштабний комунікаційний захід, що відкрив широкому загалу внутрішній світ суддівської освіти. Подія об'єднала представників судової влади, наукових установ, закладів вищої освіти, громадських організацій, громадянського суспільства, міжнародних партнерів та медіа, підкресливши ключову ідею заходу – правосуддя починається з якісної підготовки суддів.

Національна школа суддів України запровадила нову форму навчання – зручний і сучасний формат професійного діалогу – **подкасти**. У 2025 році було створено **подкаст-платформу НШСУ**, що стала новим етапом у розвитку правничої комунікації. З часу заснування випущено 20 подкастів.

З метою оцінки змісту та форм діяльності НШСУ на відповідність вимогам і стандартам навчальних закладів ЄС для підготовки суддів, у 2025 році проведено експертну місію Європейської Комісії TAIEH. Наразі НШСУ працює над впровадженням рекомендацій вказаної експертної місії.

Одним із ключових напрямів діяльності Національної школи суддів України є добір, підготовка та підтримка професійного рівня викладачів

(тренерів). Із початку року проведено п'ять тренінгів для тренерів, у яких взяли участь 101 викладач із тренерського складу. Ці заходи були спрямовані на підвищення методичної та педагогічної майстерності, удосконалення підходів до викладання, обмін кращими практиками та впровадження сучасних освітніх технологій у навчальний процес.

Продовжувалась імплементація нових навчальних модулів, спрямованих на підвищення якості та ефективності суддівської освіти. Значну увагу було приділено розвитку змішаного та дистанційного навчання, а також розробці нових курсів і методичних посібників для викладачів-тренерів та суддів, у яких відсутній стаж роботи на посаді судді (далі також – новопризначені судді).

Пріоритетним напрямом діяльності Національної школи суддів України залишається проведення початкової підготовки суддів. У зв'язку із завершенням конкурсу на зайняття вакантних посад суддів в апеляційних судах, НШСУ розробила та направила на затвердження до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККСУ) проекти програм початкової підготовки для суддів апеляційної інстанції за відповідними спеціалізаціями. До розробки програм були залучені судді апеляційних і касаційних судів, а також науково-педагогічні працівники Школи. Крім того, підготовлено нову редакцію проекту програми початкової підготовки суддів Вищого антикорупційного суду з урахуванням змін у законодавстві та актуалізації змісту навчальних модулів.

Паралельно тривала робота над оновленням чинних курсів і створенням нових відповідно до проектів програм початкової підготовки. Зокрема, у співпраці з проектом ЄС «Право-Justice» розроблено навчальний посібник «Посібник новопризначеного судді», який має стати практичним орієнтиром у професійній адаптації суддів-початківців.

Для ефективної інтеграції новопризначених суддів у професійне середовище, формування необхідних компетентностей та розвитку особистісних якостей Національна школа суддів України ініціювала впровадження інституту наставництва (коучингу) як складової системи суддівської освіти. Відповідне Положення про наставництво суддів направлено до ВККСУ та Ради суддів України (далі – РСУ) для ознайомлення.

Вдосконалення порядку заміщення вакантних посад керівного складу.

На виконання заходів Дорожньої карти з питань верховенства права запроваджено конкурсний порядок заміщення вакантних посад керівного складу НШСУ, підготовлено відповідні зміни до Статуту НШСУ та внесено відповідне подання до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з цього приводу.

Разом з тим, необхідною передумовою для залучення діючих суддів до роботи на керівних посадах та як тренерів Національної школи суддів

України на строковій основі є законодавче закріплення гарантій збереження їх суддівських посад, суддівської винагороди і встановлених законом доплат на час відрядження до Національної школи суддів України на постійній основі для подальшого повернення до виконання суддівських функцій після закінчення строку відрядження. З огляду на зазначене НШСУ підготувала відповідні законодавчі пропозиції, які спрямовані для розгляду в профільний комітет Верховної Ради України.

Тому, окремим напрямом роботи стала підготовка відповідних законодавчих пропозицій.

Показники роботи у 2025 році.

Загалом у 2025 році за рахунок Державного бюджету України та коштів міжнародних організацій проведено 267 навчальних заходів із підготовки та періодичного навчання суддів, які різними формами навчання охопили 11723 судді.

Проведено 5-денне навчання, передбачене законом, із підтримання кваліфікації суддів Вищого антикорупційного суду та Апеляційної палати ВАКС, а також 34 спеціалізовані тематичні тренінги і семінари-практикуми для суддів місцевих та апеляційних судів усіх юрисдикцій.

Активно впроваджувалась дистанційна форма для періодичного навчання суддів. У 2025 році НШСУ було проведено 52 дистанційні курси.

До законодавчо визначених завдань НШСУ віднесено також підготовку працівників апаратів судів і підвищення рівня їхньої кваліфікації. Загалом, у звітному періоді пройшли підготовку та підвищили свій професійний рівень 34955 помічників суддів та працівників апаратів судів, що на 18,5% більше, ніж за аналогічний період 2024 року.

Також було продовжено підготовку співробітників Служби судової охорони і підвищення рівня їхньої кваліфікації. У 2025 році проведено 22 навчальних заходи для працівників Служби судової охорони, на яких підготовлено 6483 працівника Служби.

Освітні заходи НШСУ високо оцінені їх учасниками (за відгуками суддів, помічників суддів, працівників апаратів судів і співробітників Служби судової охорони схвальні відгуки **перевищували дев'яностовідсоткову межу**).

За кількістю слухачів 2025 рік став одним із найрезультативніших для НШСУ та одним із наймасштабніших серед європейських шкіл суддівської освіти. Навчання пройшли судді, працівники апаратів судів, помічники суддів і співробітники Служби судової охорони з усіх регіонів країни. Проведено навчання **52876** слухачів, що є **найвищим показником серед суддівських шкіл ЄС**.

Наукові та науково-методичні підрозділи НШСУ зосередилися на розробленні, оновленні та адаптації навчальних курсів. За звітний період було **розроблено 38 тренінгів для суддів, проведено апробацію 32 навчальних курсів і 13 тренінгів для тренерів**. Також завершено

розроблення й новелізацію **12 семінарів-практикумів та 6 дистанційних курсів** для суддів і працівників апаратів судів.

Підготовлено дев'ять стандартизованих лекцій для суддів та методичні матеріали на тему: «Віртуальні активи: процесуальні питання виявлення, вилучення та оцінки в процесі доказування» та «Здійснення судового розгляду у спеціальному кримінальному провадженні *in absentia*». Наразі триває підготовка навчальних посібників «Вплив стресу та розвиток життєстійкості», «Здійснення судового розгляду у спеціальному кримінальному провадженні *in absentia*», «Пробація у кримінальному судочинстві України», а також методичних рекомендацій для суддів щодо організації роботи з дітьми за методикою «Зелена кімната».

Упродовж звітнього періоду Національна школа суддів України здійснила низку заходів, спрямованих на науково-методичне забезпечення діяльності ВККСУ. Зокрема, підготовлено 4840 тестових завдань, відрецензовано 19734 тестових і 155 практичних завдань, а також розроблено 6 зразків практичних завдань для проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді місцевого суду та суддів, які претендують на переведення до іншого місцевого суду, і 4 зразки практичних завдань для кандидатів у судді Спеціалізованого окружного адміністративного суду та Спеціалізованого апеляційного адміністративного суду. Крім того, проведено апробацію тестових завдань (по 50 завдань із господарської, адміністративної, кримінальної та цивільної спеціалізацій) у рамках підготовки та підвищення кваліфікації помічників суддів.

Підготовлено 16 висновків на запити Вищої ради правосуддя (далі – ВРП) щодо проєктів Законів України, що стосуються судоустрою і статусу суддів.

Міжнародна співпраця.

Впродовж 2025 року продовжувалася активна міжнародна співпраця НШСУ з програмами та проєктами МТД, яких наразі нараховується близько **40**, шляхом проведення навчальних заходів для суддівського корпусу. Проєкти МТД жваво реагують на навчальні потреби НШСУ, намагаючись залучити міжнародний досвід щодо роботи судів в умовах воєнного стану та розгляду справ про воєнні злочини, а також вивчення права ЄС.

У червні 2025 р. ректор Микола Оніщук взяв участь у 28-й Генеральній Асамблеї EJTN 2025 (Республіка Польща). Під час Генеральної Асамблеї відбувся воркшоп «Спостерігачі EJTN: потреби та можливості для навчання», у рамках якого учасники обговорили питання поглиблення співпраці між EJTN та країнами-спостерігачами, зокрема й Україною.

НШСУ докладает зусиль для розширення міжнародної співпраці також і з іншими організаціями та установами. Зокрема відбулася зустріч із представниками Міністерства юстиції Японії, на якій обговорено проблеми реформування навчання суддів та започатковано перемовини щодо налагодження співпраці з Японською школою суддів.

Школа взаємодіє з інституціями Франції, Нідерландів, Італії та Португалії, переймаючи їхній досвід сучасних методик навчання, оцінці потреб і впровадження нових форматів, зокрема подкастів. За підтримки міжнародного правового фонду *Global Rights Compliance* проведено модельне судове засідання з імітацією розгляду кримінальної справи щодо порушення законів війни.

Триває співпраця з неурядовою організацією IUSTICOM, яка зосереджена на питаннях комунікації в системі правосуддя. Зокрема, в межах програми «Відновлення гідності та правосуддя в Україні» проведено семінари та тренінги для суддів-спікерів і працівників НШСУ.

Підписано Меморандум про співпрацю з Офісом Ради Європи в Україні в межах проєкту РЄ «HELP (Освіта з прав людини для юристів) для України, у тому числі під час війни». Документ передбачає інтеграцію курсів HELP до навчальних програм НШСУ, доступ до онлайн-платформи для суддів і тренерів, проведення спільних освітніх заходів та впровадження європейських стандартів у сфері правосуддя, прав людини й судової етики.

Започатковано співпрацю з: Міжнародною неурядовою організацією Coginta (Швейцарія) у сфері верховенства права, прав людини, управління сектором безпеки, цивільного захисту та підтримки ветеранів; Міжнародним інститутом гуманітарного права Санremo, головною тематикою навчання якого є міжнародне гуманітарне право, права людини та міжнародне кримінальне правосуддя; Міжнародним інститутом кримінального правосуддя та прав людини імені Сіракузи, одним з напрямків якого є розслідування воєнних злочинів; Університетом Еребру Швеції у сфері впровадження європейських стандартів та практик підготовки суддів.

Поновлено співпрацю з Посольством Франції в Україні. У центрі уваги сторін питання захисту прав дітей. Спільні навчальні заходи для суддів із цієї тематики відбудуться в першій половині 2026 року.

Результатом спільної ініціативи Інституту Т.М.С. Ассера («Інститут Ассера») та КМЄС стало створення Хабу знань з міжнародного кримінального права для українських суддів, мета якого - просування послідовності у практиці застосування міжнародного гуманітарного права та міжнародного кримінального права українськими судами.

Новою формою навчання став і Дискусійний клуб, який проводиться щомісяця в онлайн-режимі за участі українських суддів, які володіють англійською мовою, та суддів країн-членів ЄС з метою обговорення тем, що стосуються судової влади, здійснення правосуддя, верховенства права, судової етики, правового співробітництва тощо.

I. ПІДГОТОВКА СУДДІВ ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ, ПЕРІОДИЧНЕ НАВЧАННЯ СУДДІВ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

У 2025 р. Національна школа суддів України реалізуючи завдання, визначені ст. 104, пунктами 2, 3 частини першої ст. 105 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII, щодо підготовки суддів, у тому числі обраних на адміністративні посади в судах (далі – підготовка суддів), та періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації, продовжувала роботу з підготовки суддівських кадрів з урахуванням умов воєнного стану та набуття членства України в ЄС.

За змістом цей процес був спрямований на:

дотримання вимог принципу верховенства права під час здійснення правосуддя, зокрема його застосування з урахуванням практики Європейського суду з прав людини;

своєчасне реагування на законодавчі зміни, передусім до кримінального та кримінально-процесуального законодавства;

урахування суддями висновків щодо застосування норм права, викладених у постановах Верховного Суду, урахування практики;

урахування рекомендацій міжнародних партнерів;

своєчасного та належного реагування на інші виклики, зумовлені воєнним станом та ситуацією в системі правосуддя.

Підготовка та періодичне навчання суддів в НШСУ здійснювалась відповідно до Календарного плану підготовки суддів для підтримання кваліфікації та Каталогу періодичного навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації, Стандартизованих програм і програм підготовки відповідних категорій суддів, що формуються згідно з Положенням про підготовку та періодичне навчання суддів.

У програмах підготовки всіх категорій суддів, включаючи дистанційні курси, значне місце було відведено питанням, пов'язаним із наслідками війни: воєнним злочинам, злочинам проти людяності, питанням їх кваліфікації, механізмам реалізації кримінальної відповідальності та належного висвітлення цих питань у судових рішеннях; відшкодуванню шкоди, заподіяної РФ; військовим злочинам; питанням кваліфікації злочинів проти основ національної безпеки України; питанням антикорупційного законодавства, суддівської етики та дисциплінарної відповідальності; застосуванню практики Європейського суду з прав людини під час здійснення судочинства.

НШСУ в умовах, що склалися, реалізовує можливості як дистанційної підготовки (проведення дистанційних курсів, онлайн-занять, вебінарів тощо), так і тренінгів, а також проведення навчальних заходів у гібридному форматі.

Так, у 2025 р. було проведено **34** спеціалізовані тренінги та круглі столи, які в межах підготовки є обов'язковими для суддів місцевих та апеляційних судів усіх юрисдикцій.

Зокрема, проводились тренінги на теми:

- «Актуальна судова практика розгляду кримінальних проваджень щодо катувань»;
- «Актуальні питання застосування господарського процесуального законодавства»;
- «Відшкодування моральної шкоди: актуальна практика та особливості в окремих категоріях судових справ»;
- «Виконання судових рішень»;
- «Дисциплінарна відповідальність судді: від теорії до практики»;
- «Електронні докази у кримінальному провадженні»;
- «Електронний суд. Цифрова трансформація правосуддя в Україні»;
- «Закон України “Про правотворчу діяльність”»;
- «Застосування міжнародних трудових норм в судовій практиці»;
- «Злочини екоциду»;
- «Межі судового розсуду при здійсненні правосуддя»;
- «Написання судових рішень у господарському судочинстві: сучасні підходи»;
- «Особливості здійснення судового розгляду у спеціальному кримінальному провадженні (in absentia)»;
- «Особливості розгляду спорів щодо спадкування»;
- «Особливості розгляду справ про захист права власності»;
- «Особливості судового провадження за участі вразливих верств населення»;
- «Окремі питання апеляційного провадження у господарській юрисдикції»;
- «Призначення ефективного та справедливого покарання. Роль пробації»;
- «Представництво в апеляційному судочинстві»;
- «Провадження у цивільних справах в суді першої інстанції»;
- «Специфіка та спеціальний правовий статус електронних доказів. Виклики сучасності»;

- «Стиль і структура судових рішень у цивільному процесі»;
- «Судовий контроль за реалізацією адміністративними органами дискреційних повноважень»;
- «Строки в адміністративному судочинстві»;
- Вебінар: «Військові адміністративні правопорушення: проблеми кваліфікації»;
- Круглий стіл «Забезпечення рівності сторін під час розгляду справ про адміністративні правопорушення в контексті рішень ЄСПЛ»;
- Круглий стіл «Захист пенсійних та соціальних прав під час дії воєнного стану».

Національною школою судів України проведена підготовка суддів Вищого антикорупційного суду за підтримки Проєкту ЄС-РЄ «Посилення режиму боротьби з відмивання коштів, фінансування тероризму та повернення активів», Неурядовою організацією «IUSTICOM», Проєкту GIZ Ukraine «Strengthening Ukraine's EU Accession in the Rule of Law», Програмою підтримки ОБСЄ для України, Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу в Україні, Німецького фонду міжнародного правового співробітництва, Проєкту Ради Європи «Зміцнення прав людини в системі кримінальної юстиції України». За результатами проходження програми підготовки **37 суддів Вищого антикорупційного суду отримали сертифікати.**

Національна школа суддів України у 2025 р. продовжила активну співпрацю з міжнародними проєктами. Це дозволило залучити до викладання відомих фахівців зарубіжних країн: науковців, суддів, юристів Міжнародного кримінального суду, суддів і прокурорів провідних європейських країн та спеціальних трибуналів по воєнним злочинам.

Основні напрями навчальних заходів у звітному році були пов'язані із наслідками війни, зокрема: воєнними злочинами, злочинами проти людяності, відшкодуванням шкоди, заподіяної РФ, військовими злочинами, питаннями кваліфікації злочинів проти основ національної безпеки України, питаннями про механізми реалізації кримінальної відповідальності за воєнні злочини, питаннями відшкодування шкоди, заподіяної воєнними злочинами.

Навчальною лабораторією з вивчення права Європейського Союзу приділяється значна увага вивченню права Європейського Союзу у процесі підготовки висококваліфікованих кадрів для системи правосуддя. Підготовка суддів із законодавства ЄС сприяє коректному та уніфікованому його застосуванню і зміцненню взаємної довіри в межах міждержавних судових процесів,

допомагаючи розвивати сферу правосуддя ЄС (у зв'язку з набуттям Україною 23 червня 2022 р. статусу кандидата в члени Європейського Союзу та ухваленням у червні 2024 р. рамок переговорного процесу щодо вступу України в ЄС).

У співпраці та за підтримки проєктів міжнародної технічної допомоги, міжнародних неурядових організацій, було проведено низку навчальних заходів, актуальних вебінарів, круглих столів, тренінгів для суддів:

- Тренінги «Незалежність та неупередженість суддів: стандарти ЄС та практика судів ЄС», «Недискримінація та рівність у праві ЄС, включаючи стандарти ЄС у сфері рівності та практичні аспекти розгляду справ щодо дискримінації», «Незалежність та неупередженість суддів: стандарти ЄС та практика судів ЄС», «Система правових засобів захисту ЄС», «Ініціювання провадження за попереднім рішенням та використання рішення Суду ЄС при застосуванні права ЄС у національному спорі» (спільно з проєктом Німецького товариства міжнародного співробітництва «Посилення відповідності України стандартам ЄС у сфері верховенства права»);
- Круглий стіл «Електронні докази в кримінальному процесі України» (спільно з Тренінговим центром прокурорів України, Консультативною місією Європейського Союзу та Радою Європи в Україні);
- Тренінг «Комунікація в системі правосуддя» (спільно з неурядовою організацією IUSTICOM);
- Тренінг «Право і медіа: судова практика в умовах цифрових трансформацій» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу (КМЄС в Україні));
- Тренінг «Особливості здійснення судового розгляду у спеціальному кримінальному провадженні (in absentia)» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні));
- Тренінг «Електронні докази у кримінальному провадженні» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу (КМЄС в Україні));
- Тренінг «Принцип невислання. Практика ЄСПЛ у справах щодо біженців» (спільно з громадською організацією «Десяте квітня»);
- Серія вебінарів «Шість діалогів про справедливий суд» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу (КМЄС в Україні));
- Вебінар «Правова регламентація обігу віртуальних активів та їх

використання в судочинстві» (спільно з Державною службою фінансового моніторингу України);

- Семінар-практикум «Законодавство України “Про адміністративну процедуру”» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з прийняттям Закону України “Про адміністративну процедуру”»: зміст та особливості застосування» (спільно з Проєктом ЄС «Право-Justice»);

- Тренінг «Спори у сфері захисту внутрішньо переміщених осіб» (спільно з Громадською організацією «Десяте квітня»);

- «Тренінг з адвокатури для суддів, прокурорів та адвокатів захисту» (спільно з Програмою «Розвиток компетентностей для правничого сектору України», яка імплементується БО «Адвокати за міжнародний розвиток», та Міжнародного комітету Коледжу адвокатури Корпорації адвокатів (ICCA));

- Тренінги «Найкращі інтереси дитини у шведському законодавстві», «Гендерні норми та доступ до правосуддя», «Дискримінація у трудовому праві» (спільно з Шведською судовою адміністрацією);

- Семінар «Вирішення етичних дилем – відстоювання доброчесності української судової системи в часи випробувань» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу (КМЄС в Україні);

- Вебінар «Модель судового процесу над воєнними злочинами з елементами СНПК» (спільно з Global Rights Compliance);

- Тренінг «Спори у сфері захисту внутрішньо переміщених осіб» (спільно з Благодійним фондом «Право на захист»);

- Серія вебінарів «Відновлення справедливості та гідності в Україні» (спільно з Інститутом Т.М.С. Ассера);

- Круглий стіл «Аналіз судової практики розгляду кримінальних проваджень за статтею 263 КК України» (спільно з ГО «Всеукраїнська асоціація жінок-суддів» та ГО «Центр безпекових досліджень СЕНСС»);

- Тренінг «Питання допустимості, обробки та зберігання електронних доказів» (спільно з проєктом CyberUA);

- Серія тренінгів «Робота з вразливими свідками у судових процесах щодо воєнних злочинів» (спільно з Національною школою правосуддя Франції (ENM) та за підтримки Проєкту ЄС «Право-Justice»);

- Семінар «Практичний семінар з інсценуванням судового процесу з питань кримінальної відповідальності військових командирів та інших керівників» (спільно з Тренінговим центром прокурорів України та у співпраці з Консультативною місією Європейського Союзу (КМЄС в Україні);

- Тренінг «Закон України «Про адміністративну процедуру» (спільно з Проєктом ЄС «Право-Justice»);

- Серія вебінарів «Міжнародні злочини: від теорії до практики» (спільно з Проєктом ЄС «Право-Justice», Тренінговим центром прокурорів України, Координаційним центром безоплатної правничої допомоги);

- Конференція «Друга щорічна конференція «Судовий контроль. Процесуальна взаємодія суддів та виконавців при примусовому виконанні рішень» (спільно з Асоціацією приватних виконавців України та за підтримки Проєкту ЄС «Право-Justice», Радою приватних виконавців міста Києва);
- Семінар «Імунітет комбатантів: міжнародний та національний виміри» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);
- Семінар-практикум «Вирішення етичних дилем – відстоювання доброчесності української судової системи в часи випробувань» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу (КМЄС в Україні);
- Вебінар «EyeWitness to Atrocities як інструмент збору цифрових доказів міжнародних злочинів в Україні» (спільно з Асоціацією правників України);
- Тренінг «Розгляд міжнародних злочинів з мотивом нетерпимості в умовах війни» (спільно з Громадською організацією Центр «Соціальна Дія»);
- Семінар «Досвід міжнародних судів та трибуналів» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);
- Вебінари «Судова практика у справах про порушення права на доступ до публічної інформації за статтею 212-3 КУпАП», «Практика розгляду судами справ щодо порушення права на доступ до публічної інформації: типові кейси, рішення та проблемні аспекти» (спільно з громадською організацією «Платформа прав людини»);
- Вебінари «Судова практика у справах про порушення права на доступ до публічної інформації за статтею 212-3 КУпАП», «Практика розгляду судами справ щодо порушення права на доступ до публічної інформації: типові кейси, рішення та проблемні аспекти» (спільно з громадською організацією «Платформа прав людини»);
- Міжнародний форум «Медіація і право» (спільно з громадською організацією «Всеукраїнська асоціація працівників судів»);
- Літня школа «Право Європейського Союзу та практики Суду Справедливості Європейського Союзу в контексті перехідного періоду набуття Україною статусу члена ЄС: законодавчі зміни та впровадження у правозастосовну практику» (спільно з ОБСЄ для України);
- Семінар-практикум «Судовий розгляд сексуальних злочинів. Забезпечення доступу до правосуддя та справедливого судового розгляду» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);
- Тренінги «Дитиноцентрованість в справах про право дитини на

сім'ю: практичні аспекти реалізації. Посилення спроможностей підтримуючої професійної спільноти» (спільно з Міжвідомчою координаційною радою з питань правосуддя щодо неповнолітніх та представництвом Дитячого фонду ООН (UNICEF) в Україні);

- Конференція «Російська агресія проти України та міжнародне кримінальне право» (спільно з Національною школою судочинства та прокуратури (Республіка Польща);

- Тренінг «Людиноцентричний підхід до забезпечення підтримки та захисту прав потерпілих» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);

- Семінар «Основні аспекти правового порядку та судової організації Європейського Союзу» (спільно з проєктами ЕІРА та Програми ОБСЄ для України);

- Семінар-практикум «Кримінальна відповідальність військових командирів та інших керівників» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);

- Тренінг «Дисциплінарна відповідальність суддів: від теорії до практики» (спільно з програмою ОБСЄ для України);

- Апробації тренінгів «Кримінальна та адміністративна відповідальність військовослужбовців» та «Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);

- Тренінг «Елементи злочину агресії; причинно-наслідковий зв'язок між кібератаками і воєнними злочинами; можлива кваліфікація кібератак як злочину агресії відповідно до національного та міжнародного права» (спільно та за підтримки Проєкту Ради Європи «CyberUA: Посилення спроможності щодо електронних доказів воєнних злочинів та грубих порушень прав людини в Україні);

- Семінар «Ознайомлення з методами розвідки з відкритих джерел (OSINT) та їх доказова цінність у кримінальному провадженні» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);

- Тренінг «Досудове та судове провадження у кримінальних справах проти національної безпеки» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України

(КМЄС в Україні);

- Семінар «Вирішення етичних дилем – відстоювання доброчесності української судової системи в часи випробувань» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);

- Семінар «Оцінки доказів у справах про воєнні злочини» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);

- Круглий стіл «Роль судів у забезпеченні прав біженців, шукачів захисту та осіб без громадянства: виклики, тлумачення, стандарти» (спільно з Благодійним фондом «Право на захист»);

- Форум «Захист прав людини в умовах воєнного стану» (спільно з ГО «Десяте квітня» та за підтримки Агентства ООН у справах біженців);

- Семінари «Лідерство як чинник ефективного та справедливого правосуддя», «Вплив процедур in absentia на ефективність кримінального провадження у справах про тяжкі злочини» (спільно з Консультативною місією Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (КМЄС в Україні);

- Тренінг «Запобігання та протидія торгівлі людьми: виклики правосуддя в умовах воєнного стану» (спільно з ГС «Коаліція неурядових організацій (НУО) з протидії торгівлі людьми»).

НШСУ спільно та за підтримки проекту Німецького товариства міжнародного співробітництва «Посилення відповідності України стандартам ЄС у сфері верховенства права» **проведено п'ять тренінгів** для суддів із питань вивчення права Європейського Суду, що сприяє уніфікованому застосуванню

законодавства ЄС і зміцненню взаємної довіри під час міждержавних судових процесів, допомагаючи розвивати сферу правосуддя ЄС:

«Незалежність та неупередженість суддів: стандарти ЄС та практика судів ЄС»;

«Недискримінація та рівність у праві ЄС, включаючи стандарти ЄС у сфері рівності та практичні аспекти розгляду справ щодо дискримінації»;

«Система правових засобів захисту ЄС»;

«Ініціювання провадження за попереднім рішенням та використання рішення Суду ЄС при застосуванні права ЄС у національному спорі».

У 2025 р. в місті Кракові, Польща проведено тренінг з адвокації для суддів, прокурорів та адвокатів захисту» (За підтримки Програми «Розвиток компетентностей для правничого сектору України», яка імплементується БО «Адвокати за міжнародний розвиток», та Міжнародного комітету Коледжу адвокатури Корпорації адвокатів (ICCA), а також проведено конференцію для суддів «Російська агресія проти України та міжнародне кримінальне право» (у співпраці з Національною школою судочинства та прокуратури (Республіка Польща).

НШСУ проведено низку семінарів для суддів, під час яких обговорювалися питання кримінальної відповідальності за воєнні злочини, відшкодування шкоди, заподіяної РФ, військовими злочинами, здійснення правосуддя в умовах війни та інші:

- «Особливості розгляду кримінальних проваджень щодо воєнних злочинів»;
- «Підстава кримінальної відповідальності, кваліфікація кримінального правопорушення та призначеного покарання у випадках, передбачених ст. 31-1 КК України»;
- «Важливі питання криміналістичних видів досліджень»;
- «Електронні докази в кримінальному процесі України»;
- «Відшкодування шкоди, заподіяної РФ у процесі збройної агресії громадянам та юридичним особам в Україні»;
- «Захист прав жінок, постраждалих у збройному конфлікті: Судова практика»;
- «Особливості здійснення судового розгляду у спеціальному кримінальному провадженні (in absentia)»;
- «Судова практика у справах щодо дотримання правил військового обліку як в мирний час, так і під час заходів проведення мобілізації»;
- «Склади кримінальних правопорушень, передбачених статтею 111-1 КК України (колабораційна діяльність): кваліфікація та розмежування»;
- «Захист прав бізнесу в умовах воєнного стану»;
- «Електронні докази у кримінальному провадженні»;
- «Спори за участю військовослужбовців щодо прийняття, проходження та звільнення з військової служби. Окремі правові аспекти

вирішення спорів щодо проходження служби в Національній поліції України»;

- «Римський статут та імплементація стандартів міжнародного кримінального судочинства: національне законодавство України»;

- «Окремі аспекти відповідальності військовослужбовців за правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби»;

- «Здійснення правосуддя під час війни та після неї: нові виклики суспільного сприйняття та етичні дилеми»;

- «Тренінг з адвокації для суддів, прокурорів та адвокатів захисту»;

- «Модель судового процесу над воєнними злочинами з елементами СНПК»;

- «Відновлення справедливості та гідності в Україні»;

- «Аналіз судової практики розгляду кримінальних проваджень за статтею 263 КК України»;

- «Питання допустимості, обробки та зберігання електронних доказів»;

- «Робота з вразливими свідками у судових процесах щодо воєнних злочинів»;

- «Практичний семінар з інсценуванням судового процесу з питань кримінальної відповідальності військових командирів та інших керівників»;

- «Міжнародні злочини: від теорії до практики»;

- «Імунітет комбатантів: міжнародний та національний виміри»;

- «Комунікація з учасниками бойових дій та потерпілими від воєнних злочинів»;

- «EyeWitness to Atrocities як інструмент збору цифрових доказів міжнародних злочинів в Україні»;

- «Розгляд міжнародних злочинів з мотивом нетерпимості в умовах війни»;

- «Досвід міжнародних судів та трибуналів»;

- «Російська агресія проти України та міжнародне кримінальне право»;

- «Міжнародні злочини: матеріальні та процесуальні питання крізь призму людиноцентричного підходу»;

- «Комплексний тренінг з адвокації та практики судового розгляду у провадженнях щодо воєнних злочинів в Україні»;

- «Особливості роботи з вразливими категоріями осіб»;

- «Елементи злочину агресії; причинно-наслідковий зв'язок між кібератаками і воєнними злочинами; можлива кваліфікація кібератак як злочину агресії відповідно до національного та міжнародного права»;

- «Ознайомлення з методами розвідки з відкритих джерел (OSINT) та їх доказова цінність у кримінальному провадженні»;

- «Досудове та судове провадження у кримінальних справах проти національної безпеки»;

- «Оцінки доказів у справах про воєнні злочини»;
- «Захист прав людини в умовах воєнного стану»;
- «Міжвідомчий діалог судової та прокурорської ланок у справах про гендерно зумовлене, зокрема сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом (СНПК)».

Для забезпечення інтерактивних та дистанційних форм навчання Національна школа суддів України використовує Інтернет, сучасні персональні комп'ютери (ноутбуки), фліпчарти, відеокамери, мультимедійні проєктори, екрани, електронні системи клікерів, інтерактивні дошки та інші допоміжні засоби.

НШСУ активно впроваджує дистанційну форму для періодичного навчання суддів. У співпраці відділів НШСУ (інформаційних технологій/підготовки суддів/підготовки викладачів (тренерів) було **проведено 52 дистанційні курси**. Для суддів проведені такі дистанційні курси: «Актуальні питання розгляду справ про банкрутство», «Базовий курс з медіації», «Відшкодування шкоди, заподіяної Російською Федерацією внаслідок збройної агресії громадянам та юридичним особам в Україні», «Врегулювання спорів за участі судді», «Докази і доказування в адміністративному судочинстві», «Забезпечення гендерної рівності», «Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини для суддів адміністративних судів», «Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування», «Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд», «Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві», «Проблемні питання доказування у цивільному судочинстві», «Інформаційно-психологічна безпека особистості», «Комунікації в діяльності судді», «Мова судово-процесуальної сфери», «Основи особистісного зростання», «Основи права Європейського Союзу», «Підстави відкриття зразкової справи. Формування та реалізація зразкової справи в судовій практиці», «Протидія торгівлі людьми та захист постраждалих осіб», «Психологічні особливості спілкування з малолітніми/неповнолітніми учасниками судового процесу», «Психологічні особливості спілкування з учасниками судового процесу, які мають досвід психотравмуючого впливу», «Регулювання земельних відносин: судова практика. Особливості застосування в умовах воєнного стану», «Розгляд кримінальних проваджень, пов'язаних із домашнім насильством», «Захист прав та інтересів дитини при вирішенні сімейних спорів», «Розгляд спорів щодо публічних закупівель господарськими і адміністративними судами»,

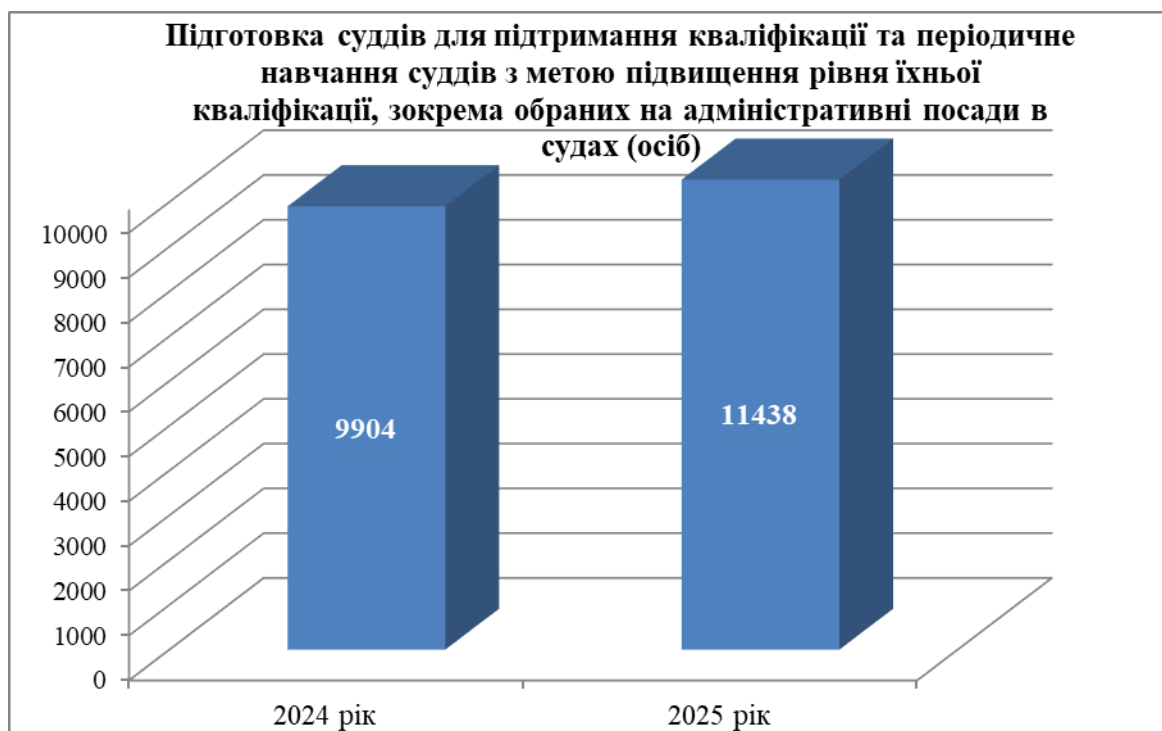
«Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом», «Соціономічна компетентність судді», «Судовий розгляд: порушення законів та звичаїв війни», «Судово-психологічна експертиза в цивільному процесі», «Управління часом у суддівській діяльності», HELP «Заборона неналежного поведіння», HELP «Міжнародне гуманітарне право та права людини», HELP «Депортація дітей під час збройних конфліктів», HELP «Кіберзлочинність та електронні докази», HELP «Право на свободу та особисту недоторканність», HELP «Трудові права як права людини та Європейська соціальна хартія».

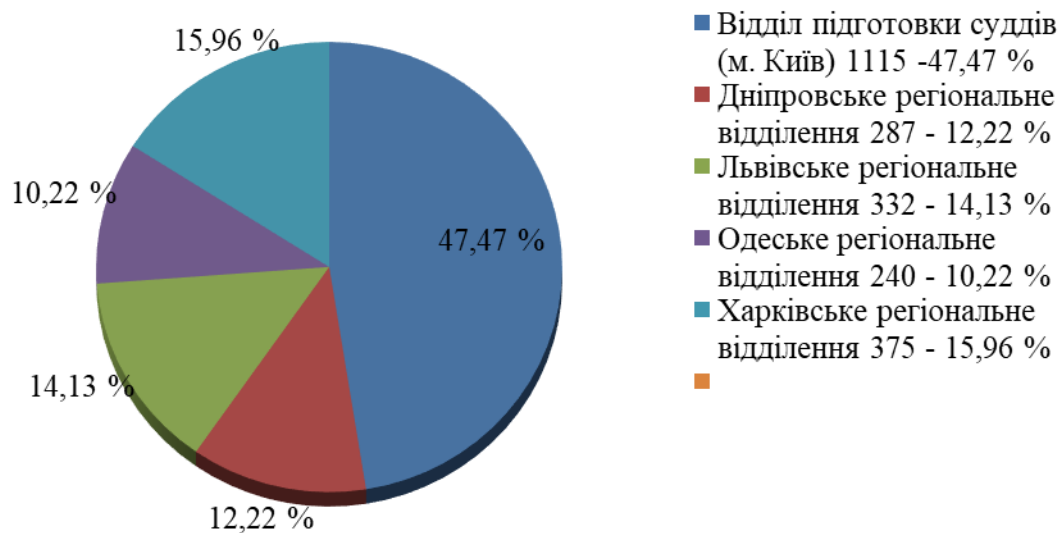
Усього у 2025 р. за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів міжнародних організацій було проведено **267 навчальних заходів** з підготовки та періодичного навчання суддів, у яких взяли участь:

- 2349 суддів (для підтримання кваліфікації, включаючи, обраних на адміністративні посади);
- 9374 суддів (для періодичного навчання з метою підвищення рівня кваліфікації).

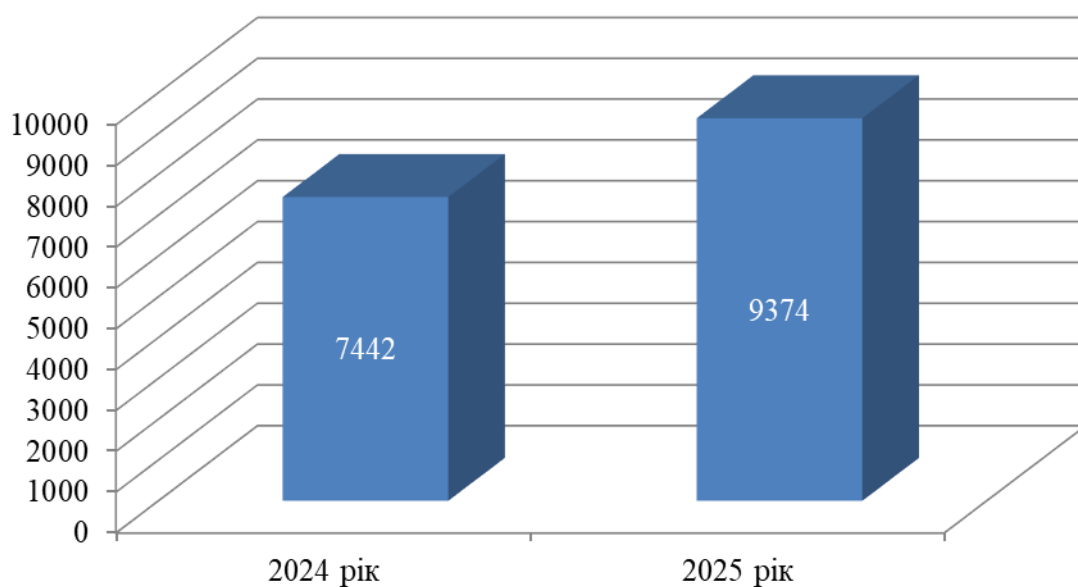
Діяльність НШСУ щодо освіти суддів у 2025 р. характеризується статистичними даними, що наведені нижче у вигляді діаграм.

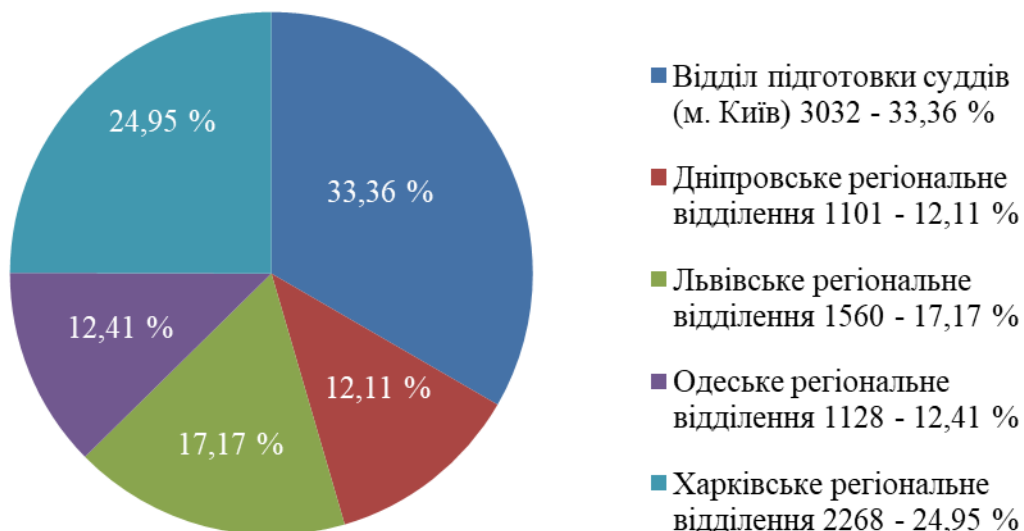
Участь структурних підрозділів у підготовці суддів для підтримання кваліфікації, включаючи, обраних на адміністративні посади, у 2025 році

Періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації

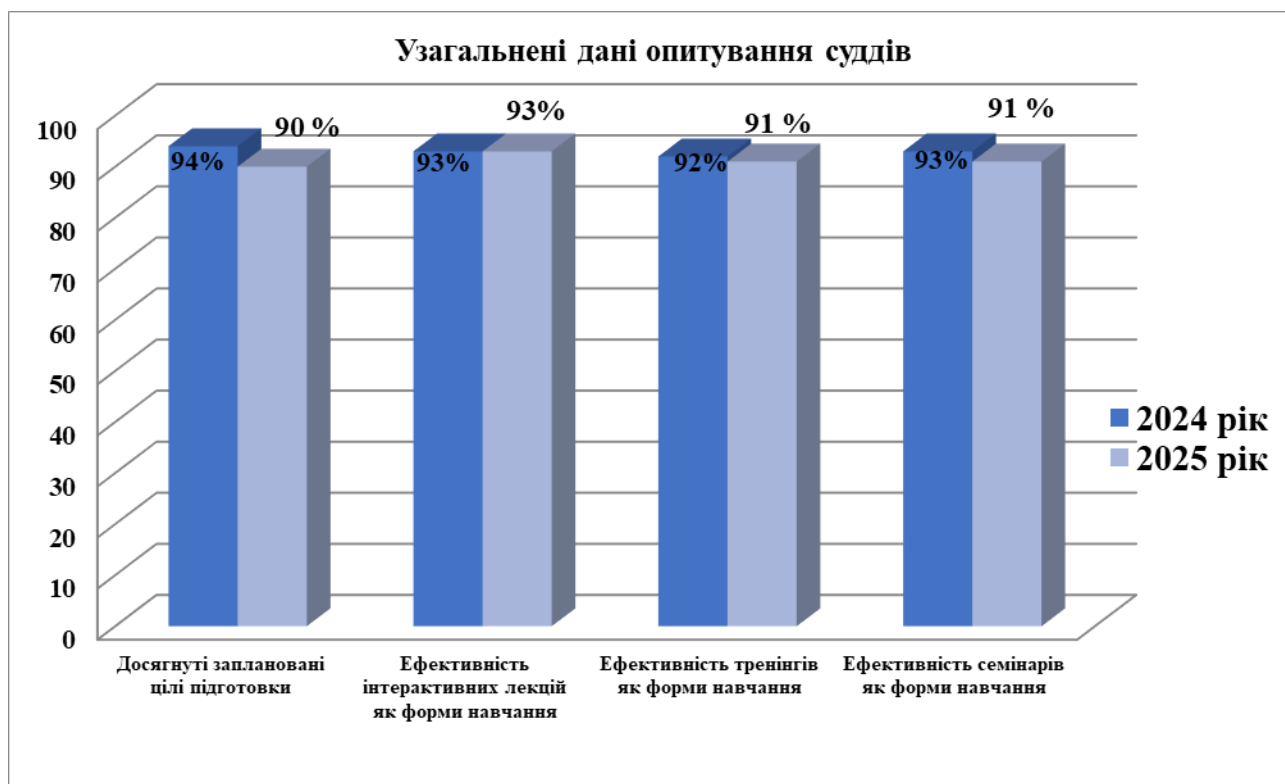

Участь структурних підрозділів НШСУ в періодичному навчанні суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації у 2025 році

За результатами підготовки проводилося анонімне анкетування слухачів для налагодження зворотного зв'язку та покращення процесу підготовки.

Узагальнення даних опитування суддів засвідчило, що:

Відповідно до Закону «Про судоустрій і статус суддів» та з метою забезпечення єдиного порядку обліку суддів, що пройшли підготовку та періодичне навчання в НШСУ, у 2016 р. **створено та ведеться Реєстр суддів** (електронна база даних), який заповнюється даними, починаючи з 2012 р. і по сьогоднішній день.

Незважаючи на обмеження, робота з підготовки суддів активно продовжується. ***Учасниками різних форм навчання у 2025 р. було 11723 судді (додаток 1).***

Для реалізації поставлених завдань НШСУ широко залучає інтелектуальні та фінансові можливості міжнародних проєктів, громадських організацій і фондів. Налагодження такої співпраці сприяє поглибленому вивченню українськими суддями національного законодавства і конвенційних приписів міжнародного права, а також збагаченню позитивним досвідом судів інших країн у галузі застосування права.

НШСУ проводить заняття з актуальних питань судочинства, тематика яких у більшості визначається відповідно до Закону України від 24 лютого 2022 р. № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» терміни і тематика навчання, наповнюваність слухацьких груп узгоджуються з керівництвом судів і міжнародних проєктів.

II. ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

До законодавчо визначених завдань НШСУ віднесено підготовку працівників апаратів судів і підвищення рівня їхньої кваліфікації. Така підготовка здійснюється відповідно до Порядку, стандартизованих програм, календарних планів підготовки і підвищення рівня кваліфікації помічників суддів, працівників апаратів судів, а також календарних планів дистанційної підготовки.

Освітній процес працівників апаратів судів різних категорій включає: підготовку тривалістю 3-5 днів, проведення всеукраїнських семінарів, одноденних (дводенних) тематичних семінарів, семінарів-практикумів, тренінгів, круглих столів, вебінарів, лекцій, дистанційних курсів, участь у міжнародних конференціях (форумах).

Подальше втілення дистанційних курсів та виконання навчальних програм в онлайн-режимі зумовлено продовженням дії воєнного стану в країні. Попри все такий формат дозволяє охопити навчанням більшу кількість

працівників апаратів судів з різних регіонів країни, а також збільшити чисельність слухачів на кожному навчальному курсі.

У 2025 р. НШСУ проведено 474 заходи для працівників апаратів судів, зокрема: 264 заходи проведено центральним офісом і навчальним центром підготовки працівників апаратів судів, 210 – чотирма регіональними відділеннями, а саме: онлайн-підготовок – 79, одноденних (дводенних) онлайн-семінарів/вебінарів – 170, онлайн-семінарів-практикумів – 49, онлайн-тренінгів – 58 (додатково 36 онлайн-тренінгів/семінарів/семінарів-практикумів у межах підготовки), круглих столів – 2, Міжнародних форумів – 1, щорічних конференцій – 1, Літня школа – 2, дистанційних курсів – 112, якими було охоплено **34955 працівників апаратів судів** (додаток 2).

3 червня 2022 р. підготовка помічників суддів віднесена до осібної категорії, проводиться за окремим календарним планом підготовки і підвищення рівня кваліфікації, де програми за змістом максимально наближені до програм підготовки суддів. Для помічників суддів у 2025 р. проведено **298 заходів**, зокрема: 162 заходи – у центральному офісі та 136 – у чотирьох регіональних відділеннях, а саме: онлайн-підготовок – 36, одноденних/дводенних онлайн-семінарів/вебінарів – 127, онлайн-семінарів-практикумів – 28, онлайн-тренінгів – 37 (додатково 36 онлайн-тренінгів/семінарів/семінарів-практикумів у межах підготовки), круглих столів – 1, Міжнародних форумів – 1, щорічних конференцій – 1, Літня школа – 1 дистанційних курсів – 66, якими було охоплено **8396 помічників суддів**.

Зокрема, у центральному офісі в м. Києві на онлайн-підготовках помічників суддів пройшли навчання 3336 осіб усіх шести категорій (521 помічників суддів Верховного Суду, 158 помічників судді ВАКС, 327 помічників суддів окружних адміністративних та апеляційних судів, 357 помічників суддів місцевих та апеляційних господарських судів, 1973 помічники суддів місцевих загальних та апеляційних судів).

Так, у 2025 р. було проведено **27 спеціалізованих тренінгів та 10 семінарів-практикумів** для помічників суддів усіх юрисдикцій з них 16 міжнародних вебінарів та тренінгів. Зокрема проводились тренінги на теми:

- «Особливості розгляду цивільних справ з участю іноземного елементу про позбавлення батьківських прав»;
- «Українська мова за професійним спрямуванням»;
- «Доступ до публічної інформації. Особливості правозастосування та актуальна судова практика»;
- «Особливості судового провадження за участі вразливих верств населення»;
- «Електронні докази у кримінальному провадженні»;
- «Етика спілкування помічника судді»;
- «Особливості здійснення судового розгляду у спеціальному

кримінальному провадженні (in absentia)»;

- «Цифрова грамотність помічника судді та працівників апаратів судів»;
- «Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності»;
- «Комунікативна компетенція помічника судді»;
- «Особливості судових проваджень за участі вразливих верств населення»;
- «Гендерні норми та доступ до правосуддя»;
- «Прогностична компетентність помічника судді. Побудова успішної кар'єри»;
- «Стандарти написання судового рішення в цивільній справі»;
- «Критерії доброчесності помічника судді»;
- «Розвиток емоційного та когнітивного інтелекту людини»;
- «Інформаційно-цифрова компетентність помічника судді»;
- «Інклюзивна компетентність помічника судді».

У програмах підготовки всіх категорій працівників апаратів судів значну увагу було приділено темам, що залишаються актуальними і важливими для вивчення слухачами в 2025 р., зокрема це:

- «Вступ до права Європейського Союзу: адаптація законодавства України та судової практики в перехідний період»;
- «Юрисдикція Суду ЄС: повноваження, порядок звернення та особливості провадження, преюдиційність рішень»;
- «Право ЄС та практика Суду справедливості ЄС у сфері сімейних відносин. Права дітей у правовій політиці ЄС»;
- «Верховенство права ЄС: правова доктрина та співвідношення з національною правовою системою»;
- «Основи захисту персональних даних за європейськими стандартами»;
- «Цифровізація правосуддя та застосування технологій штучного інтелекту»;
- «Впровадження штучного інтелекту в судовій владі: ризики та перспективи»;
- «Штучний інтелект та AI-інструменти»;
- «Нова концепція ЄСІТС. Електронний документообіг та фіксування судового процесу технічними засобами»;
- «Електронне декларування: особливості та типові помилки. Конфлікт інтересів»;
- «Доброчесність у професійній діяльності працівника апарату суду»;
- «Доступ до правосуддя під час війни», «Вразливі групи населення. Доступ до правосуддя», «Інклюзія і безбар'єрність суду»;

- «Формування професійних та особистісних компетенцій державних службовців»;
- «Розвиток когнітивного та емоційного інтелекту»;
- «Мовна компетентність державного службовця»;
- «Актуальні питання мови права та процесуального документування»;
- «Доступ до публічної інформації»;
- «Судові витрати»;
- «Етикет ділового спілкування працівника суду»;
- «Гендерна політика як запорука ефективної діяльності суду», «Гендерний мейнстрімінг», «Гендерно-чутливе правосуддя: тенденції та виклики»;
- «Мобінг у трудових відносинах як форма дискримінації», «Мобінг: правовий аспект та психологічні стратегії подолання»;
- «Надання домедичної допомоги працівниками суду»;
- «Інформаційно-психологічна безпека особистості»;
- «Подолання наслідків психотравми».

До проведення таких занять залучалися досвідчені судді, науковці, міжнародні експерти, керівники апаратів судів, працівники апаратів судів, психологи, тренери, представники громадських організацій.

Особлива увага приділялася вивченню та удосконаленню навичок написання судових рішень у справах пов'язаних з війною, мовного оформлення судових рішень та непроцесуальних документів, а також психологічної підготовки працівників апаратів судів, що має на меті покращити психоемоційний стан та зменшити психотравматичний вплив від воєнних дій на працівників апаратів судів. У зв'язку з набуттям Україною 23 червня 2022 р. статусу кандидата в члени Європейського Союзу та ухваленням у червні 2024 р. рамок переговорного процесу щодо вступу України в ЄС НШСУ приділяє значну увагу вивченню права Європейського Союзу. Заняття з працівниками апаратів судів із зазначених тематик проводили працівники відділу підготовки викладачів (тренерів), відділу науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів та навчальна лабораторія з вивчення права ЄС НШСУ.

Національною школою суддів України у співпраці з **Державною судовою адміністрацією України, Національним агентством з питань державної служби України, Вищими антикорупційним судом, ТЦК та СП** проведено підготовку та підвищення рівня кваліфікації з курсу «Військовий облік в судах та державних органах системи правосуддя» для працівників апаратів судів, працівників органів системи правосуддя, відповідальних за ведення військового обліку. Програму навчального заходу, який тепер є обов'язковим для осіб, відповідальних за ведення військового обліку,

погоджено з Генеральним штабом ЗСУ. Навчання викликало великий інтерес серед зазначеної категорії працівників. **Успішно пройшли підготовку 409 слухачів.**

Організовано та проведено у співпраці з Державною судовою адміністрацією України чотириденну підготовку та підвищення рівня кваліфікації за окремою програмою для працівників апаратів судів та територіальних управлінь Державної судової адміністрації України, відповідальних за бухгалтерський облік, планово-фінансову діяльність та звітність, матеріально-технічне забезпечення судів.

У межах зазначених заходів за окремим зверненням Державної судової адміністрації України **було підготовлено 95 працівників ТУ ДСА.**

У 2025 р. за окремою програмою проведено підвищення рівня кваліфікації працівників Секретаріату Конституційного Суду України.

Серед навчальних заходів, організованих для працівників апаратів судів, слід акцентувати увагу на таких.

Започатковано цикл освітніх вебінарів «Інклюзія і безбар'єрність суду», на яких розглянуті питання реалізації «Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року» (затвердженої розпорядженням КМУ від 14.04.2021 № 366-р), що передбачає проходження підготовки з питань урахування потреб вразливих груп населення під час участі в судових процесах. У 2025 р. проведено **три навчальних заходи цього циклу, в яких взяли участь 854 працівника апаратів судів з усієї України:**

- Основи жестової мови.
- Особливості комунікації з людьми з інвалідністю.
- Запровадження сервісів для вразливих груп населення.

Ініціативу проведення заходів «Інклюзія і безбар'єрність суду» буде продовжено в наступному році.

Також впроваджується досвід проведення навчань у форматі офлайн / онлайн. Так, у вересні 2025 р. було проведено тренінг для працівників апаратів судів «Безбар'єрний доступ до правосуддя, як елемент реалізації прав людини. Комунікаційно-психологічні особливості спілкування з вразливими особами». Захід був організований у співпраці із благодійною організацією «Благодійний Фонд “Право на захист”» та за підтримки Польового офісу УВКБ ООН (м. Чернівці). Темою обговорення на навчанні стали питання доступу до правосуддя учасників бойових дій, потерпілих і свідків кримінальних злочинів, жертв домашнього та гендерно зумовленого насильства, також обговорювались особливості комунікації зі «складними» відвідувачами суду. За підсумками тренінгу слухачі, а їх **було близько 200 осіб**, відзначили змістовність навчання, професіоналізм спікерів та прикладну користь знань.

Ще один цикл навчальних заходів під загальною назвою «Літня школа працівника апарату суду» у 2025 р. започатковано у співпраці із

Всеукраїнською асоціацією працівників судів. У червні-серпні проведено 4 вебінари, які охопили теми: «Емоційний інтелект та основи ефективного управління», «Штучний інтелект та AI- інструменти», «Медіація. Інструменти безконфліктного середовища», «Ціннісне лідерство». **Ініціативу Літньої школи підтримали 961 працівник апаратів судів, які взяли участь у заходах.**

У 2025 р. Національна школа суддів України організувала і **провела семінари** «Цифровізація правосуддя та застосування технологій штучного інтелекту в судах» та «Робота архіву суду : засади, особливості та новації» для працівників апаратів місцевих та апеляційних судів. Зазначені семінари викликали значний інтерес у слухачів, до них долучилося **понад 800 працівників апаратів судів з усієї України.**

У 2025 р. активно використовувалась дистанційна форма навчання. Так, свій рівень кваліфікації підвищили 263 помічників судді та 1534 працівники апаратів судів під час проведення 112 дистанційних курсів, а саме:

- «Психологічні особливості спілкування з учасниками судового процесу, які мають досвід психотравмуючого впливу» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 210 слухачів);
- «Проблемні питання доказування у цивільному судочинстві» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 83 слухача);
- «Мова судово-процесуальної сфери» (6 курсів для працівників апаратів судів, помічників суддів – 93 слухача);
- «Забезпечення гендерної рівності» (6 курсів для працівників апаратів судів, помічників суддів – 103 слухача);
- «Кіберзлочинність та електронні докази» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 43 слухача);
- «Тайм-менеджмент у діяльності помічника судді та секретаря судового засідання» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 44 слухача);
- «Основи особистісного зростання» (4 курси для помічників суддів та працівників апаратів судів, 149 слухачів);
- «Судовий розгляд: порушення законів та звичаїв війни» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 54 слухача);
- «Захист прав та інтересів дитини при вирішенні сімейних спорів» (2 курси для помічників суддів та працівників апаратів судів, 29 слухачів);
- «Особливості розгляду звернень громадян і доступу до публічної інформації в судах» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 203 слухача);
- «Культура службового спілкування працівника суду» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 70 слухачів);

- «Розгляд кримінальних проваджень, пов'язаних із домашнім насильством» (2 курси для помічників суддів, 20 слухачів);
- «Розгляд справ щодо злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 85 слухачів);
- «Практика розгляду судами кримінальних проваджень, передбачених ст. ст. 130, 132 КК України: проблемні аспекти» (2 курси для помічників суддів, 10 слухачів);
- «Базовий курс з медіації» (2 курси для працівників апаратів судів та помічників суддів, 19 слухачів);
- «Актуальні питання розгляду справ про банкрутство» (2 курси для помічників суддів та працівників апаратів судів, 15 слухачів);
- «Судово-психологічна експертиза в цивільному процесі» (2 курси для помічників суддів та працівників апаратів судів, 36 слухачів);
- «Розгляд спорів щодо публічних закупівель господарськими і адміністративними судами» (3 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 11 слухачів);
- «Регулювання земельних відносин: судова практика. Особливості застосування в умовах воєнного стану» (1 курс для помічників суддів, 7 слухачів);
- «Інформаційно-психологічна безпека особистості» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 122 слухача);
- «Психологічні особливості спілкування з малолітніми, неповнолітніми учасниками судового процесу» (5 курсів для працівників апаратів судів, помічників суддів – 60 слухачів);
- «Докази і доказування в адміністративному судочинстві» (1 курс для працівників апаратів судів, помічників суддів – 14 слухачів);
- «Основи права Європейського Союзу» (2 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 13 слухачів);
- «Права людей з інвалідністю» (2 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 14 слухачів);
- «Вступ до перевірки та розслідувань на основі відкритих даних» (2 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 24 слухача);
- «Вступ до запобігання корупції» (2 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 3 слухача);
- «Підстави відкриття зразкової справи. Формування та реалізація зразкової справи в судовій практиці» (1 курс для помічників суддів, 1 слухач);
- «Трудові права як права людини та Європейська соціальна хартія» (1 курс для помічників суддів, 1 слухач);
- «Міжнародне гуманітарне право та права людини» (1 курс для помічників суддів, 1 слухач);

- «Депортація дітей під час збройних конфліктів» (2 курси для помічників суддів – 4 слухача);
- «Право на свободу та особисту недоторканість» (1 курси для помічників суддів – 1 слухач);
- «Заборона неналежного поведіння» (1 курс для помічників суддів – 5 слухачів);
- «Сексуальне насильство пов'язане з конфліктом» (1 курс для помічників суддів – 2 слухача);
- «Особливості провадження у справах про неплатоспроможність фізичних осіб» (1 курс для помічників суддів – 4 слухача);
- «Врегулювання спорів за участі судді» (1 курс для помічників суддів – 2 слухача);
- «Протидія торгівлі людьми та захист постраждалих осіб» (1 курс для помічників суддів);
- «Військові адміністративні правопорушення, особливості кваліфікації та процесуальний аспект» (1 курс для помічників суддів – 11 слухачів);
- «Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Судовий розгляд» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 45 слухачів);
- «Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини в цивільному судочинстві» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 36 слухачів);
- «Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини. Досудове розслідування» (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 22 слухача);
- «Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини» (адміністративна юрисдикція) (4 курси для працівників апаратів судів, помічників суддів – 19 слухачів).

Загалом, у звітному періоді пройшли підготовку та підвищили свій професійний рівень 34955 помічників суддів та працівників апаратів судів, що на 31,5% більше ніж у такому ж звітному періоді 2023 р. і на 18,5% більше ніж за 2024 рік.

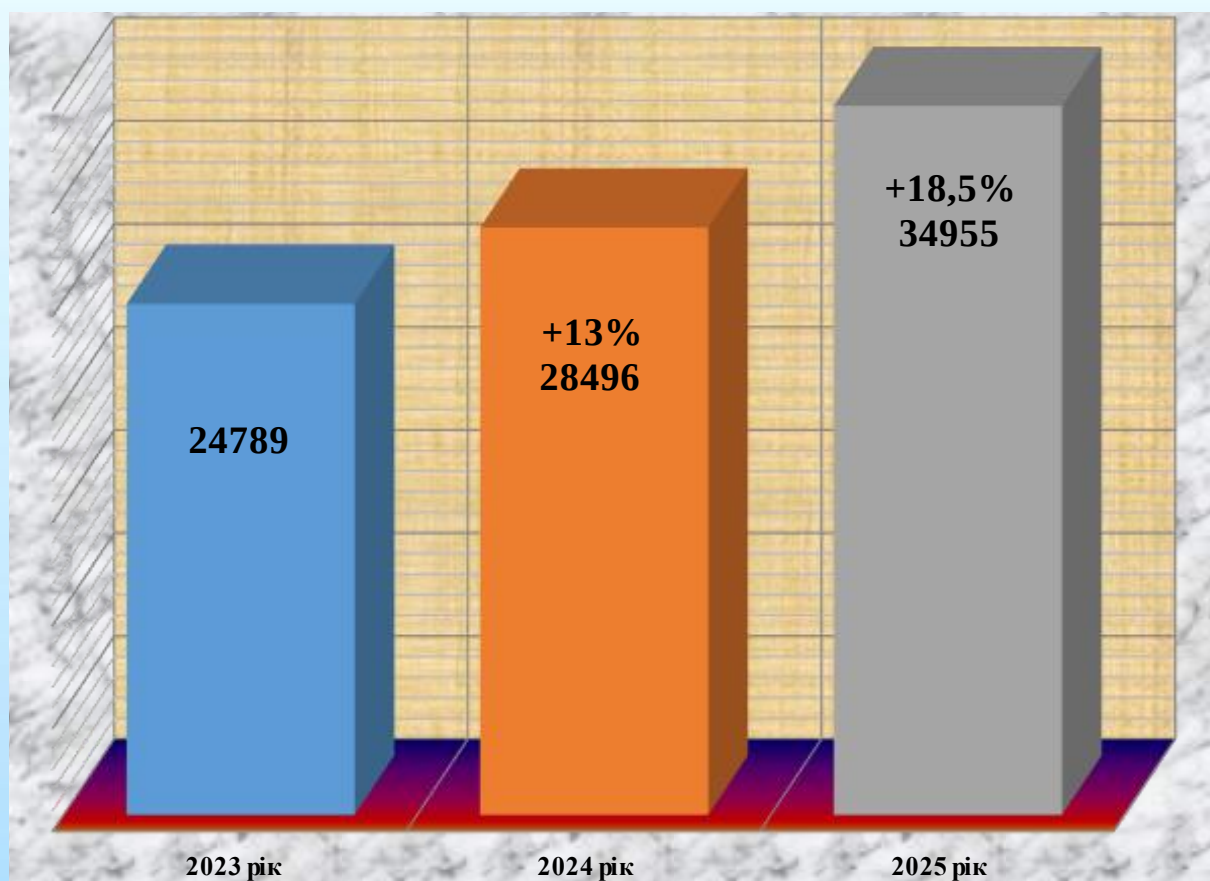
Зазначимо, що третина слухачів цієї категорії підготовлена центральним офісом у м. Києві (11739 осіб), а чотирма регіональними відділеннями – 23216 осіб.

Коштом Державного бюджету України підготовлено 34782 особи –

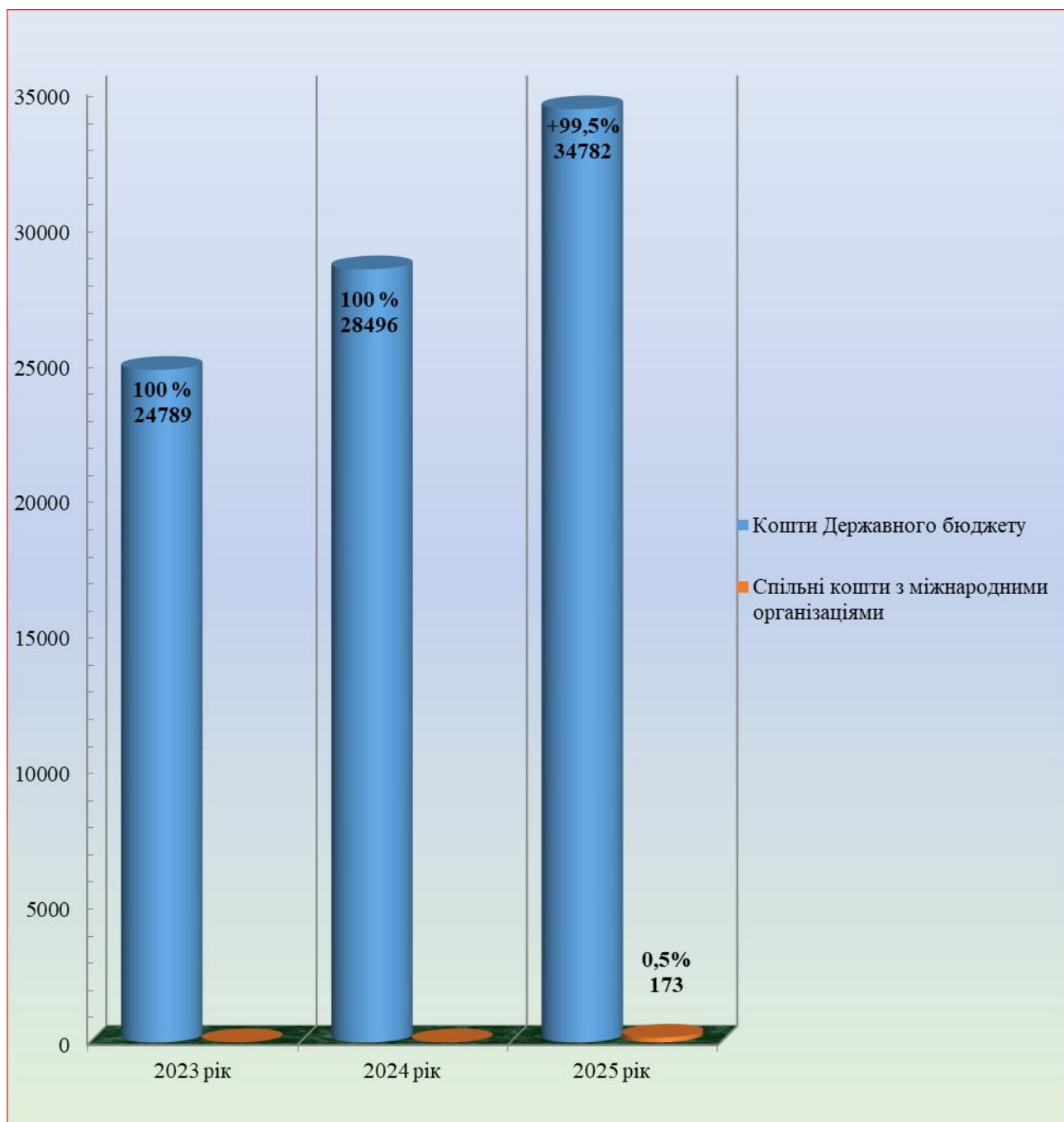
99,5 % слухачів та за кошти міжнародних організацій 173 особи – 0,5 % слухачів.

Стан підготовки працівників апаратів судів за звітний період характеризують статистичні дані, що наведені в діаграмах нижче.

**Підготовка працівників апаратів судів НШСУ
у 2023 - 2025 роках**

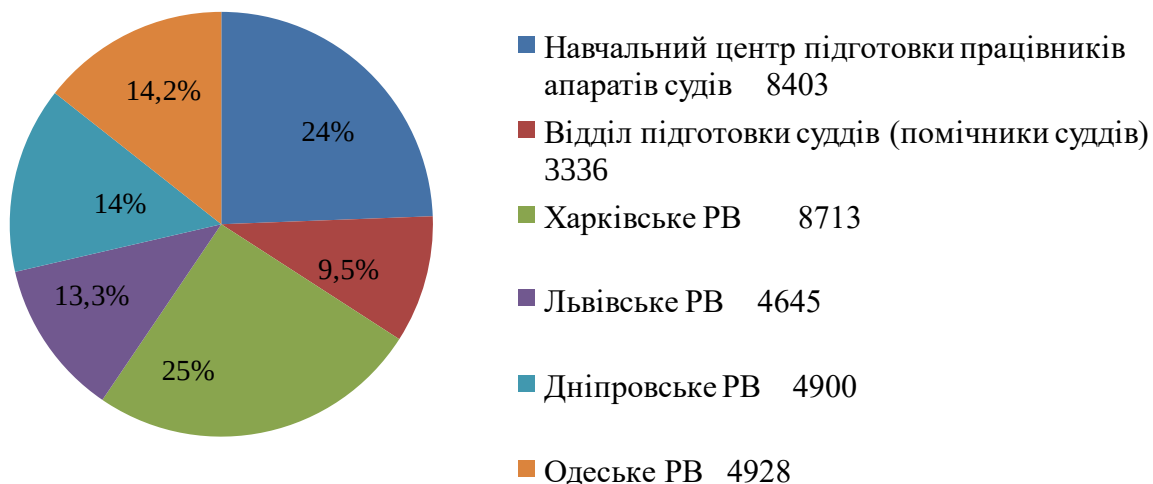
**Фінансування підготовки працівників апаратів судів
у 2023-2025 роках**

Підготовка працівників апаратів судів за інстанціями та спеціалізаціями у 2025 році

**Участь структурних підрозділів НШСУ
у підготовці працівників апаратів судів
у 2025 році**

НШСУ аналізує пропозиції щодо оновлення матеріалів навчальних курсів з метою актуалізації тем у стандартизованих програмах, осучаснює, оновлює тематику навчальних заходів, необхідну для підготовки та підвищення рівня кваліфікації помічників суддів та працівників апаратів судів задля забезпечення якісної підготовки.

Аналіз анкет за результатами проведеної у 2025 р. підготовки та підвищення рівня кваліфікації працівників апаратів судів показує, що наразі надзвичайно актуальними залишаються теми стосовно організації роботи суду та здійснення судочинства в умовах воєнного стану, психологічної адаптації та підвищення мотивації працівників апаратів судів в умовах воєнного стану, удосконалення знань з українського ділового мовлення і правового письма, антикорупційного законодавства, верховенства права, права ЄС, кібербезпеки, цифровізації та роботи із штучним інтелектом, електронних доказів, гендерної політики, захисту вразливих груп населення тощо.

Також слухачі відмічають, що викладачами підготовлені змістовні та інтерактивні онлайн-лекції, які значно покращують сприйняття матеріалу, а також цікавий науково-теоретичний матеріал та практичні завдання у навчальних заходах.

Загалом слухачі, незалежно від займаних посад, бажають отримувати більше практичних знань, зокрема із вивчення права ЄС, впровадження штучного інтелекту в судовій владі, застосування норм матеріального та процесуального права, питань пов'язаних із наслідками війни, цифровізації

судочинства та практики ЄСПЛ і одночасно підтримують усі ініціативи НШСУ, спрямовані на забезпечення належної якості підвищення рівня кваліфікації працівників апаратів судів та зазначають, що проведення навчання в онлайн-режимі та дистанційні навчальні курси є єдиним можливим засобом підвищити рівень кваліфікації і отримати нові знання під час правового режиму воєнного стану.

III. ПОЧАТКОВА ПІДГОТОВКА СУДДІ

Важливим завданням Національної школи суддів України є початкова підготовка суддів.

Ухваленою Стратегією розвитку суддівської освіти в Україні на 2021–2025 роки передбачено стратегічні напрямки, що зосереджені зокрема на розвитку та вдосконаленні вже існуючих напрацювань у суддівській освіті, зокрема реформування початкової суддівської освіти й використання новітніх форм і методів навчання.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» від 09.12.2023 № 3511-IX внесені зміни до ст.89 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», зокрема частиною 3 передбачена початкова підготовка в Національній школі суддів України

для осіб, призначених на посаду судді та в яких відсутній стаж роботи на посаді судді.

З урахуванням досвіду, отриманого Національною школою суддів України за результатами проведеної початкової підготовки суддів місцевих загальних судів у 2024 р., та з метою удосконалення організації початкової підготовки за пропозицією НШСУ Вищою кваліфікаційною комісією суддів України 17 вересня 2025 року рішенням №169/зп-25 затверджено зміни до Порядку проходження початкової підготовки судді в Національній школі суддів України (рішення ВККСУ від 10 липня 2024 року № 219/зп-24).

У зв'язку з завершенням конкурсу на зайняття вакантних посад суддів в апеляційних судах, за пропозицією Національної школи суддів України, ВККСУ рішенням від 17 вересня 2025 № 169/зп-25, затверджено програми початкової підготовки для суддів апеляційних судів (за відповідними спеціалізаціями. До розробки програм були залучені судді апеляційної та касаційної інстанцій, а також працівники НШСУ.

У 2025 р. НШСУ було підготовлено нову редакцію проєкту програми

початкової підготовки суддів Вищого антикорупційного суду (ураховуючи зміни в законодавстві та оновлення тематики модулів). До розробки програми були залучені судді Вищого антикорупційного суду України.

У 2025 р. продовжувалася робота над оновленням існуючих курсів та розробленням нових навчальних курсів відповідно до проєктів програм. Для початкової підготовки суддів досвідченими фахівцями створено навчальний посібник «Посібник новопризначеного судді».

З метою забезпечення оптимальної адаптації новопризначеного судді до умов відправлення правосуддя, цілеспрямованого формування та розвитку професійних і особистісних якостей, НШСУ запропоновано започаткувати наставництво (коучинг) для новопризначених суддів як один із видів суддівської освіти. Відповідний проєкт Положення про наставництво (коучинг) судді направлено на погодження до ВККСУ та РСУ.

Також, готуються навчально-методичні матеріали для реалізації програм початкової підготовки суддів з урахуванням можливості своєчасного реагування на процеси, що відбуваються в Україні та світі, а також можливості адекватно відповідати сучасним суспільним викликам. Впроваджуються нові

форми початкової підготовки з використанням кращого іноземного досвіду, та які передбачають можливість переходу на онлайн та індивідуальне навчання.

З огляду на зазначене НШСУ підготовлено Положення про проходження початкової підготовки судді за індивідуальним планом, а також відповідні рекомендації для суддів (слухачів) та координаторів.

У підготовці майбутніх суддів об'єктивно зростає роль і значення викладачів. Для забезпечення єдиного підходу до методології викладання, зокрема і для слухачів початкової підготовки, Школою проводяться тренінги для викладачів (тренерів).

З огляду на особливості воєнного стану суттєвого розвитку набули дистанційні форми суддівської освіти. Окрім очних тренінгів, навчальний процес здійснювався онлайн через платформу «Zoom». Через це у звітному періоді значні зусилля направлялись на адаптацію курсів початкової підготовки судді для їх проведення в онлайн-форматі.

Для удосконалення методик дистанційного навчання продовжувалось вивчення досвіду національних та іноземних партнерів, зокрема набутого під час карантинних обмежень.

IV. ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ СЛУЖБИ СУДОВОЇ ОХОРОНИ

Стратегією розвитку суддівської освіти в Україні на 2021-2025 роки передбачено розроблення комплексної навчальної програми для працівників Служби судової охорони (далі - ССО), яка включає:

- визначення навчальних потреб працівників ССО;
- впровадження локального регулювання змісту та організації підготовки працівників ССО;
- розробку навчальних курсів для працівників ССО;
- підготовку тренерів (викладачів) для працівників ССО.

Навчання вищезазначених працівників проводиться згідно з Порядком та Планом підготовки, погодженими зі Службою судової охорони та затвердженими ректором НШСУ.

Заняття проводяться в онлайн-режимі в усіх регіональних відділеннях Національної школи суддів України.

З метою належної організації роботи судових установ в умовах воєнного стану до Плану підготовки працівників ССО на 2025 рік були включені теми:

- «Особливості несення служби співробітниками Служби судової охорони в умовах воєнного стану»;
- «Комунікація з учасниками бойових дій та потерпілими від воєнних злочинів»;
- «Інформаційно-психологічна безпека як частина Національної безпеки України»;
- «Надання домедичної допомоги працівниками Служби судової охорони в умовах воєнного стану»;
- «Безпека суду в умовах воєнного стану»;
- «Ефективна комунікація у професійній діяльності в умовах воєнного стану»;
- «Роль працівників Служби судової охорони в роботі суду в надзвичайних ситуаціях в умовах воєнного стану»;
- «Захист соціальних та інших прав працівників Служби судової охорони» тощо.

У 2025 р. проведено **22** навчальних заходи для працівників ССО, на яких підготовлено **6483** працівника Служби.

ГЕНДЕР (СТАТЕВА РОЛЬ)

поняття культурне і соціальне. Воно визначає риси характеру та особливості поведінки, які вважаються характерними для чоловіків та жінок у певному суспільстві

ОЗНАКИ

- є культурною традицією;
- суттєво відмінні в різних країнах і навіть в одній країні (залежно від населеного пункту чи соціального прошарку);
- можуть змінюватися з часом;
- властиві людям різної статі.

Аналіз анкет зворотного зв'язку показав, що практика проведення зазначених заходів дала позитивні відгуки від їхніх учасників й учасниць і допомогла виявити актуальні питання для подальшого продовження співпраці.

Вивчаючи навчальні потреби Служби судової охорони, НШСУ активно проводить розроблення нових курсів для її працівників. До груп розробників навчальних курсів входять судді, працівники ССО і НШСУ. У 2025 р. розроблено та проведено семінар-практикум «Гендерна рівність у Службі судової охорони».

V. НАВЧАЛЬНА ЛАБОРАТОРІЯ З ВИВЧЕННЯ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Навчальна лабораторія з вивчення права Європейського Союзу (далі – Навчальна лабораторія) розпочала свою діяльність у жовтні 2024 року. Основною метою Навчальної лабораторії є посилення інтеграційної спроможності судової системи України за допомогою якісної суддівської освіти у сфері права ЄС.

Діяльність Навчальної

лабораторії спрямована на:

- об'єднання інтелектуального потенціалу фахівців у сфері права ЄС для реалізації цілей, визначених у Копенгагенській декларації та Загальнодержавній програмі адаптації законодавства України до законодавства ЄС, у галузі суддівської освіти задля гарантування верховенства права та забезпечення прав людини;
- розроблення та впровадження в навчальний процес НШСУ актуальних навчальних матеріалів для суддів (помічників суддів) щодо застосування права ЄС та практики Суду Справедливості;
- підвищення обізнаності суддів щодо актуальних напрямків поступової адаптації законодавства України до законодавства ЄС;
- інтеграція результатів наукових досліджень та науково-практичних рекомендацій в освітній процес НШСУ за напрямом діяльності Навчальної лабораторії.

Діяльність Навчальної лабораторії відбувалась у межах виконання Плану науково-дослідної та науково-методичної роботи НШСУ на 2025 р. та низки додаткових ініціатив, спрямованих на посилення спроможностей підготовки виокваліфікованих кадрів системи правосуддя в контексті європейської інтеграції України.

Упродовж 2025 р. працівники Навчальної лабораторії здійснили повний цикл розроблення матеріалів, апробації та реалізації тренінгу для тренерів на тему: «**Застосування права Європейського Союзу та практики Суду Справедливості**». Метою цього напрямку роботи є формування **групи суддів-тренерів**, які будуть викладати стандарти права ЄС у рамках програм

підготовки суддів, а також **підвищити обізнаність судової спільноти щодо особливостей застосування актів ЄС.**

Розроблена програма тренінгу охоплює низку ключових тематичних блоків, що забезпечують комплексне ознайомлення з основами права ЄС, прецедентною практикою Суду Справедливості та їх значенням для функціонування національного правопорядку:

- Вплив інтеграційного права ЄС у тлумаченні Суду Справедливості на судочинство України у світлі прогнозованого членства в ЄС;
- Верховенство права відповідно до стандартів ЄС;
- Право інтелектуальної власності Європейського Союзу: джерела та судова практика;
- Захист прав дитини за стандартами ЄС;
- Транскордонна неплатоспроможність в ЄС: в пошуках СОМІ;
- Незалежність судової влади за стандартами ЄС та шляхи впровадження в Україні;
- Антикорупційна політика в директивах ЄС;
- Правова регламентація збору та захисту персональних даних в ЄС: генеза становлення та імплементаційні процеси права ЄС в Україні;
- «Зелена політика» ЄС та її реалізація у тлумаченні Суду ЄС.

8 травня 2025 р. відбулась апробація тренінгу, в якій взяли участь понад 70 суддів. А 22–23 травня проведено тренінг для тренерів на якому пройшли підготовку 22 судді.

На виконання Плану Науково-дослідної та науково-методичної роботи НШСУ на 2025 р. для суддів та помічників суддів місцевих загальних та апеляційних судів, Верховного Суду та суддів Вищого антикорупційного суду **5 лютого та 5 березня 2025 р.**, було проведено два одноденні вебінари на тему: **«Правова регламентація обігу віртуальних активів та їх використання в судочинстві»**. Тематика вебінарів була спрямована на формування цілісного уявлення про нормативно-правове регулювання обігу віртуальних активів, практику їх виявлення, арешту та використання у процесі доказування за національним законодавством та правом ЄС. Розроблення тренінгу здійснювалось в межах міжінституційної співпраці НШСУ з Академією фінансового моніторингу, Національною поліцією України, а також із залученням експерта проєкту ЄС-РЄ «Посилення режиму боротьби з відмивання коштів, фінансування тероризму та повернення активів в Україні», суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду, фахівців Департаменту фінансових розслідувань Держфінмоніторингу України, Департаменту міжнародного поліцейського співробітництва Національної поліції України, компанії GLOBAL LEDGER, Центру фінансів та безпеки (CFS) при RUSI, «СВІЧ-ФМ».

Упродовж звітнього періоду працівники Навчальної лабораторії системно залучаються до реалізації навчальних програм для суддів, помічників суддів та працівників апаратів судів у межах діяльності НШСУ.

Так, Навчальною лабораторією проведено низку вебінарів з метою підвищення обізнаності суддів та помічників суддів України з основ права ЄС, зокрема:

- «Вступ до права Європейського Союзу: адаптація законодавства України та судової практики в перехідний період»;
- «Юрисдикція Суду ЄС: повноваження, порядок звернення та особливості провадження, преюдиційність рішень»;
- «Застосування права Європейського Союзу та практики Суду Справедливості»;
- «Верховенство права ЄС: правова доктрина та співвідношення з національною правовою системою»;
- «Право ЄС та практика Суду справедливості ЄС у сфері сімейних відносин. Права дітей у правовій політики ЄС»;
- «Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження за стандартами Хартії основоположних прав ЄС та практики Суду справедливості»;
- «Вступ до права ЄС: адаптація законодавства України та судової практики в перехідний період»;
- «Правова регламентація захисту персональних даних в ЄС: генеза становлення та імплементаційні процеси в Україні»;
- «Екологічна політика ЄС: реалізація «зеленої політики» та її тлумачення Судом Справедливості»;
- «Боротьба з торгівлею людьми в умовах воєнного стану та євроінтеграційні зобов'язання України: чого чекає ЄС від правосуддя»;
- «Антикорупційна політика Європейського Союзу та її вплив на правозастосовну практику України: директиви та правові позиції Суду справедливості ЄС»;
- «Лідерство як чинник ефективного та справедливого правосуддя»;
- «Легалізація доходів, одержаних злочинним шляхом: зобов'язання України в умовах євроінтеграції та роль суддів у забезпеченні невідворотності покарання»;
- «Боротьба з торгівлею людьми в умовах воєнного стану та євроінтеграційні зобов'язання України: чого чекає ЄС від правосуддя».

З метою підвищення рівня знань та ефективності впровадження навчальних матеріалів у програми НШСУ працівники Навчальної лабораторії

регулярно беруть участь у різних європейських і національних освітніх заходах. Зокрема:

22-24 січня 2025 р. навчальний візит до Академії європейського права (ERA), м. Трір, Німеччина.

22-24 січня 2025 р. навчальний візит до Суду Справедливості ЄС, м. Люксембург за підтримки Проєкту ЄС «Право-Justice».

12-13 червня 2025 р. семінар Європейської академії права (ERA) на тему: «Internet Fundamentals, Digital Investigations and AI» (Основи Інтернету, розслідування у сфері цифрових технологій та штучний інтелект), м. Прага, Чехія.

3-7 листопада 2025 р. навчальний візит до Республіки Хорватія «Підтримка верховенства права та євроінтеграційних реформ в Україні» за підтримки Проєкту ЄС «Право-Justice».

Крім того, всі працівники Навчальної лабораторії беруть участь у заходах, які проводяться у співпраці з міжнародними та національними установами, проєктами та експертами, а також у конференціях, форумах, круглих столах та інших тематичних заходах.

З 24 березня по 31 грудня 2025 р. до підготовки суддів було залучено головного міжнародного експерта компоненту «Підтримка процесу євроінтеграції у сфері юстиції» проєкту ЄС «Право-Justice», суддю Суду ЄС 2016-2023 рр. Віргіліуса Валанчуса. Зокрема, було розроблено програму та навчальний план лекцій експерта у межах підготовки суддів різних юрисдикцій на 2025 рік. Лекції охоплюють такі теми: «Судова архітектура ЄС: ключові особливості Суду Справедливості», «Судові архітектура ЄС: ключові особливості Загального суду», «Судова архітектура ЄС: Процедура преюдиційного запиту», «Суд Справедливості».

У співпраці з *Проєктом ЄС Право-Justice* та Тренінговим центром прокурорів було розроблено дистанційний курс «Основи права Європейського Союзу» для підготовки кваліфікованих кадрів системи правосуддя України. Метою курсу, який охоплює дев'ять ключових тем, є системне ознайомлення суддів і прокурорів із правовою природою, принципами функціонування та основоположними правами в рамках ЄС. Курс розміщено на освітній платформі НШСУ, навчання першої групи слухачів (до складу, яких увійшли судді, помічники суддів та консультантів Верховного Суду) відбувся в період з 10 червня по 9 липня 2025 р. Також розпочато розроблення дистанційного курсу «Кримінальне правосуддя ЄС».

28 липня – 1 серпня 2025 р. за підтримки ОБСЄ та Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) в межах проєкту «Посилення відповідності України стандартам ЄС у сфері верховенства права» проведено Літню школу «Право Європейського Союзу та практика Суду Справедливості Європейського Союзу в контексті перехідного періоду

набуття Україною статусу члена ЄС: законодавчі зміни та впровадження у правозастосовну практику».

За підтримки Європейського інституту публічного урядування (EIPA), Програми технічної допомоги Люксембургу для України «Підтримка правових та інституційних реформ, необхідних для статусу країни-кандидата», Міністерства закордонних та європейських справ, оборони, розвитку співробітництва та зовнішньої торгівлі Люксембургу, Програми ОБСЄ для України і Дипломатичної академії України імені Геннадія Удовенка 8-9 жовтня 2025 р. проведено міжнародний семінар для суддів «Основні аспекти правового порядку та судової організації Європейського Союзу».

10 грудня за підтримки Програмного офісу Управління Організації Об'єднаних Націй з наркотиків і злочинності (УНЗ ООН) спільно з Громадською спілкою «Коаліція НУО з протидії торгівлі людьми» проведено спеціалізований тренінг для суддів «Запобігання та протидія торгівлі людьми: виклики правосуддя в умовах воєнного стану».

Продовжується активна співпраця з Німецьким товариством міжнародного співробітництва (GIZ) в межах проєкту «Посилення відповідності України стандартам ЄС у сфері верховенства права». У січні, червні, грудні 2025 р. було організовано цикл гібридних (офлайн/онлайн) тренінгів для суддів за участі міжнародного експерта в галузі права ЄС, провідного юридичного експерта проєкту професора, доктора Джона Морейна:

- 27 січня 2025 р. - на тему «Незалежність та неупередженість суддів: стандарти ЄС та практика судів ЄС», участь узяли 42 судді;
- 27 березня 2025 р. – на тему «Недискримінація та рівність у праві ЄС, включаючи стандарти ЄС у сфері рівності та практичні аспекти розгляду справ щодо дискримінації», участь узяли 28 суддів;
- 27 травня 2025 р. – на тему «Засоби правового захисту ЄС», участь узяли 45 суддів;
- 2 червня 2025 р. – на тему «Незалежність та неупередженість суддів: стандарти ЄС та практика судів ЄС», участь узяли 50 суддів;
- 18 грудня 2025 р. тренінг для суддів «Порядок звернення національних судів до Суду ЄС за попереднім преюдиційним рішенням» за підтримки Німецького товариства міжнародного співробітництва GIZ Україна проєкт «Сприяння наближенню України до ЄС у сфері верховенства права».

Навчальна лабораторія активно розширює співпрацю з провідними європейськими установами для посилення міжнародного компоненту професійної підготовки суддів України:

- У березні 2025 р. реалізовано інформаційну кампанію для суддів, помічників суддів та працівників апаратів судів стосовно можливостей участі в заходах, що проводяться *Академією європейського права (ERA) та Європейського інституту державного управління (EIPA)*. У межах кампанії створено інформаційні відеоролики та інструкції щодо реєстрації на курси, лекції та конференції. Відеоматеріали розміщено на вебсайті НШСУ.

- За сприяння НШСУ суддям та працівникам апаратів надано можливість долучитись до конференцій, які проводились Академією європейського права (ERA) у звітному періоді з таких тем, як протидія корупції, боротьба з відмиванням грошей, III та основоположні права, захист жінок та інших жертв від насильства. Інформування потенційних учасників здійснювалось через оголошення на вебсайті НШСУ. З огляду на співпрацю НШСУ з ERA участь здійснювалась на безоплатній основі.

- 3 червня 2025 р. організовано участь судді у тренінгу Європейського інституту державного управління (EIPA) на тему: «Транскордонні цивільні судові спори: вручення документів та збір доказів», м. Люксембург. Отримані в результаті візиту навчальні матеріали будуть використовуватися при розробці та впровадженні подальших навчальних програм НШСУ.

15 серпня 2025 р. – участь у тренінгу для тренерів «Digital coaching 360»;

28 серпня 2025 р. – участь у засіданні Міністерства юстиції України щодо виконання заходів Дорожньої карти з питань верховенства права (блок «I. Правосуддя»);

4 вересня 2025 р. – участь у засіданні Міністерства юстиції України щодо виконання заходів Дорожньої карти з питань верховенства права (блок «IV. Юстиція, свобода та безпека»);

24 вересня 2025 р. – участь у загальному засіданні щодо виконання Дорожньої карти з питань верховенства права, організованому Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції та Міністерством юстиції України;

21 жовтня 2025 р. – участь у першому раунді координаційних зустрічей з представниками Європейської Комісії щодо моніторингу реалізації дорожніх карт з питань верховенства права, функціонування демократичних інституцій, реформи державного управління та плану заходів щодо захисту осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України, організованих Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції і Міністерством юстиції України;

29 жовтня 2025 р. – участь у засіданні Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу;

19 листопада 2025 р. (офлайн), 20 листопада 2025 р. (онлайн) – участь у тематичному воркшопі з Дорожньої карти з питань верховенства права (блок «I. Правосуддя»), за підтримки Проєкту ЄС «Pravo-Justice»;

27 листопада 2025 р. – участь у воркшопі на тему: «План заходів із захисту прав національних спільнот – від перших кроків до реальних змін», організованому Державною службою України з етнополітики та свободи совісті спільно із Офісом Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції за підтримки Офісу Ради Європи в Україні.

У червні 2025 р. у зв'язку із впровадженням НШСУ нових форматів навчання Навчальною лабораторією разом з експертом із захисту персональних даних проєктів ЄС та Ради Європи О. Шевчуком записано подкаст на тему: «Правосуддя і персональні дані: чи подолаємо європейську планку?». У подкасті розглянуто: ключові вимоги Загального регламенту ЄС про захист даних (GDPR), новели законопроєкту про захист персональних даних, виклики, які несе використання відеоспостереження, штучного інтелекту тощо. Подкаст розміщено за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=uQYUNjKGAaw>.

Крім того, Навчальна лабораторія запустила пілотний проєкт дистанційного курсу «**Юридична англійська мова**» для суддів та працівників апарату, який стартував 13 грудня 2025 року.

У 2025 р. Навчальна лабораторія з вивчення права Європейського Союзу забезпечила проведення навчальних заходів, у яких взяли участь **8140 осіб**. Із них:

- суддів – **3196 осіб**;
- помічників суддів – **1149 осіб**;
- працівників апаратів судів – **3795 осіб**.

VI. ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ (ТРЕНЕРІВ)

У 2025 р. Національна школа суддів України продовжила послідовну та системну роботу, спрямовану на підвищення якості суддівської освіти, зміцнення науково-методичної бази та розвиток сучасного, професійного правосуддя в умовах воєнного часу.

Підготовка нового покоління тренерів

Одним із ключових напрямів діяльності залишається добір, підготовка та професійна підтримка викладачів (тренерів) НШСУ. Від початку року проведено 14 тренінгів для тренерів, у яких узяли участь 285 тренерів.

Ці тренінги були присвячені таким важливим темам, як:

- особливості судового розгляду *in absentia*;
- судові провадження за участі вразливих верств населення;
- основи сучасного лідерства;
- електронні докази у кримінальному процесі;
- право Європейського Союзу та практика Суду Справедливості;
- судова практика розгляду кримінальних проваджень щодо катувань;
- межі судового розсуду при здійсненні правосуддя;
- DIGITAL COACHING 360: ІІІ, контент і діджиталізація тренінгів;
- комунікація в системі правосуддя;
- специфіка та спеціальний правовий статус електронних доказів: виклики сучасності;
- кримінальна та адміністративна відповідальність військовослужбовців;
- кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг;
- призначення ефективного та справедливого покарання;
- судовий розгляд спорів у сфері публічних закупівель у контексті євроінтеграції України.

Кожен із заходів сприяв не лише професійному розвитку учасників, а й формуванню єдиного

підходу до викладання освітніх заходів Школи.

Зокрема, 3–4 квітня 2025 р. в місті Києві відбувся тренінг «Основи сучасного лідерства», організований Національною школою суддів України. Захід зібрав суддів-тренерів з усієї країни з метою переосмислення ролі лідерства в системі

правосуддя та формування нової професійної культури. Учасники мали змогу не лише теоретично осмислити поняття лідерства, а й на практиці дослідити власні сильні сторони, комунікаційні звички та стиль взаємодії.

Протягом двох днів учасники занурювалися в сучасні підходи до

лідерства, досліджували його психологічні та комунікативні аспекти, а також опановували практичні інструменти, які сприятимуть ефективній роботі як у залі суду, так і поза нею.

Захід став важливою частиною комплексної стратегії Національної школи суддів України щодо оновлення професійного підходу до суддівської діяльності.

22–23 травня 2025 р. Національна школа суддів України провела для суддів-тренерів спеціалізований тренінг «Застосування права Європейського Союзу та практика Суду Справедливості». Участь у заході взяли судді місцевих та апеляційних судів із різних регіонів України. Метою тренінгу було підготувати групу суддів-тренерів, здатних викладати стандарти права ЄС у програмах суддівської підготовки, поглибити знання учасників щодо особливостей застосування норм права ЄС у національному судочинстві та створити експертне середовище для поширення європейських правових стандартів у системі правосуддя України. Програма охопила широкий спектр тем, які є критично важливими в контексті поступової інтеграції України до правового простору Європейського Союзу. Кожна сесія включала аналітичний огляд практики Суду ЄС, тематичні дискусії щодо імплементації європейських підходів у національне правосуддя, практичну роботу з кейсами. Частина учасників тренінгу виявила бажання стати суддями-тренерами та розробити власні навчальні модулі. Було запропоновано тематику майбутніх лекцій, онлайн-курсів та орієнтовні плани тренерської роботи в регіонах.

5 серпня 2025 р. Національна школа суддів України успішно провела тренінг для суддів (тренерів) та працівників НШСУ «DIGITAL COACHING 360: III, контент і діджиталізація тренінгів», спрямований на озброєння суддів та викладачів сучасними цифровими інструментами.

Учасники заглибились в інтерактивні практики створення візуалізацій, освітніх ботів і навчальних матеріалів із застосуванням generative AI.

Під час заходу були презентовані ключові теми:

- Візуалізація навчального контенту: застосування Canva, концепції візуального мислення та методики спрощення складної інформації.
- Генеративний ШІ: створення навчальних планів і контенту за допомогою ChatGPT, Gemini, Krea, опанування ефективного запитування.
- Освітні боти та автоматизація: розробка Gem-ботів, супровід учасників і інтеграція ботів у навчальні модулі.
- Інтерактивність і залучення аудиторії: використання Gamma, Mentimeter, Kahoot, Excalidraw, Padlet для створення живої взаємодії з учасниками.

Тренінг «**DIGITAL COACHING 360**» став важливим кроком у модернізації професійної підготовки тренерів Національної школи суддів України. Учасники отримали актуальні цифрові інструменти, які зміцнюють потенціал суддівської освіти в умовах діджиталізації.

4–5 грудня 2025 р. у Вінниці Національна школа суддів України за підтримки Компоненту 2 «Публічні закупівлі» Проєкту EU4PFM провела тренінг для тренерів, присвячений особливостям судового розгляду спорів у сфері публічних закупівель у контексті гармонізації з правом ЄС.

Метою тренінгу було підготувати тренерів до ефективного навчання суддів із врахуванням стандартів ЄС, актуальних змін українського законодавства, практики Верховного Суду, рішень Суду справедливості ЄС та можливостей цифрових інструментів, включно з генеративним штучним інтелектом. Протягом першого дня учасники опрацювали питання застосування права ЄС, юрисдикційних аспектів, особливостей розгляду спорів у сфері публічних закупівель, державного фінансового контролю та підходів Верховного Суду. Окрему увагу приділено застосуванню стандартів Директиви 2014/24/ЄС щодо зміни істотних умов договору.

Другий день був спрямований на цифрову трансформацію освітніх підходів. Учасники ознайомилися з можливостями сучасних цифрових платформ, зокрема ChatGPT та Copilot, та опанували інструменти створення навчальних матеріалів із використанням штучного інтелекту. Завершальним етапом став практичний воркшоп з інтеграції технологій ШІ в навчання з публічних закупівель.

Захід об'єднав суддів, експертів та фахівців з організації навчання, які працюють над удосконаленням підходів до підготовки суддів в умовах євроінтеграційних процесів. До викладання долучилися судді Верховного Суду та господарських судів, експерти EU4PFM і спеціалісти з організації навчання.

Тренінг став важливим кроком у підсиленні професійної спільноти тренерів НШСУ, забезпечивши міжгалузевий обмін досвідом та відкривши нові можливості для модернізації навчання. Отримані знання дозволять тренерам ефективно готувати суддів до розгляду спорів у сфері публічних закупівель відповідно до європейських стандартів та сучасних освітніх підходів.

Упродовж 2025 р. діяльність НШСУ була спрямована на реалізацію пріоритетних завдань у сфері розвитку тренерського потенціалу, оновлення змістового наповнення суддівської освіти та впровадження інноваційних навчальних підходів.

Завдяки системній та послідовній роботі забезпечено безперервне впровадження сучасних методик навчання дорослих, розвиток професійної спільноти тренерів та адаптацію освітніх програм до нових викликів, зумовлених як воєнним станом, так і євроінтеграційними процесами.

Відділ підготовки викладачів (тренерів) НШСУ виступає не лише організатором навчального процесу, а й виконує функцію інтелектуального центру модернізації суддівської освіти. Серед основних напрямів діяльності – розроблення актуального змісту навчальних програм, надання методичної підтримки викладачам (тренерам), а також упровадження європейських підходів до навчання суддів та працівників системи правосуддя.

ВІІ. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Модернізація суддівської освіти

Останніми роками Національна школа суддів України зробила впевнений крок у напрямі модернізації навчального процесу, активно впроваджуючи інноваційні підходи. Зокрема, у структурі НШСУ створено Центр із питань комунікацій. Для покращення взаємодії із суспільством впроваджується нова система виявлення потреб суддів у навчанні та оцінки ефективності освітнього процесу.

Навчальні продукти систематизовано в **Каталог навчальних заходів** із визначенням мети та очікуваних результатів кожного заходу, модернізовано електронну бібліотеку НШСУ. Запроваджуються гейміфіковані формати суддівської освіти та подкасти для суддів, що підвищують залученість і зручність сприйняття матеріалу. Крім того, запущено відкриті навчальні ресурси агентств Європейського Союзу, які надають підтримку у вивченні європейського права. Також оновлено офіційний вебсайт установи.

Національна школа суддів України запустила новий, зручний і сучасний формат професійної комунікації у вигляді діалогу учасників - **подкасти**. У 2025 р. було створено подкаст-платформу НШСУ, що стала черговим кроком у розвитку правничої освіти і комунікації. Проведено засідання робочої групи, погоджено графік запису та випуску подкастів, почато їх активне створення.

На вебсайті НШСУ сформована окрема рубрика «ПОДКАСТИ», де вже розміщено подкасти на тему:

- «Навіщо суддям подкаст?»,
- «Криптоактиви і суд. Як це працює в Україні і світі?»,
- «Крадіжки криптоактивів»,
- «Мобінг: розпізнати, протистояти, захистити»,

- «Зловживання правом у кримінальному провадженні – п'ятий випуск подкасту НШСУ»,
 - «Відновлення втраченого судового провадження – шостий випуск подкасту НШСУ»,
 - «Проблемні питання кваліфікації злочину екоциду - сьомий випуск подкасту НШСУ»,
 - «Правосуддя і персональні дані: чи подолаємо європейську планку? – восьмий випуск подкасту НШСУ»,
 - «Чи можна притягнути до відповідальності не лише державу-агресора, а й підконтрольні їй компанії? У центрі розмови – доктрина alter ego, яка дозволяє розглядати компанії як «продовження» держави, якщо вони діють під її контролем та реалізують політичні цілі»,
 - «Коли починається відлік? Стаття 233 КЗпП Конституційність та колізія норм у трудових спорах – цикл подкастів НШСУ»,
 - «Матеріально-правова природа статей 122 КАСУ та 233 КЗпП: строки звернення до суду та їх конституційність – цикл подкастів НШСУ (2-га частина)»,
 - «Матеріальні норми, які встановлюють процесуальні правила. 122 КАС та 233 КЗпП – цикл подкастів НШСУ (3-тя частина)»,
 - «Грошовий атестат. Як його вручення змінює облік строків. Масова індивідуальна ситуація? – цикл подкастів НШСУ (4-та частина)»,
 - «Правила праці – міжнародні стандарти»;
 - «Наголос має значення»;
 - «Умотивовані та невмотивовані запозичення: як відрізнити потрібні слова від зайвих»;
 - «Встановлення фактів цивільного стану на окупованій території»;
 - «Правосуддя 2035: між правом і кодом»;
 - «Преюдиційна процедура в суді ЄС: правозастосовна практика національних судів»;
 - Підсумковий подкаст з ректором НШСУ.
- Нові подкасти виходять щосереди.

6 червня 2025 р. Національна школа суддів України вперше провела День відкритих дверей – масштабний комунікаційний захід, що відкрив широкому загалу внутрішній світ суддівської освіти. Подія об'єднала представників судової влади, наукових установ, закладів вищої освіти, громадських організацій, громадянського

суспільства, міжнародних партнерів та медіа, підкресливши ключову ідею заходу – правосуддя починається з якісної підготовки суддів.

«Суддівська освіта – фундамент правосуддя» – під таким гаслом учасники знайомилися з тим, як у НШСУ забезпечують підготовку, підвищення та підтримання кваліфікації українських суддів, здатних ухвалювати рішення в умовах воєнного стану, реформ та євроінтеграції. Захід відбувся у змішаному форматі – офлайн/онлайн – і привернув увагу численних гостей.

Учасниками події були представники як українського, так і міжнародного правового середовища – суддя Конституційного Суду України Віктор Городовенко, голова Консультативної місії Європейського Союзу в Україні Рольф Холмбо, ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Бугров, член Вищої ради правосуддя Дмитро Лук'янов, заступник голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів України Олексій Омелян, директорка Тренінгового центру прокурорів України Олеся Отраднава, американський конгресмен Джим Слеттері та інші особи, що представляли ключових партнерів НШСУ.

У межах Дня відкритих дверей учасники не лише прослухали цікаві презентації та виступи, а й ознайомилися з музеєм і бібліотекою НШСУ, які зберігають інтелектуальну історію правосуддя, переглянули відеоролик про досягнення і діяльність Школи, що містив відгуки українських суддів та міжнародних партнерів.

Гості події взяли участь у майстер-класі заступника начальника відділу науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів НШСУ, доктора психологічних наук Андрія Маслюка, присвяченому психологічній стійкості у воєнний час. Ця частина заходу викликала жвавий інтерес і активне обговорення серед присутніх, підкресливши актуальність теми ментального здоров'я під час війни.

День відкритих дверей у Національній школі суддів став прикладом не лише масштабності проведеної роботи, а й демонстрацією готовності Школи до системних змін, міжнародної інтеграції та зміцнення довіри суспільства до правосуддя. НШСУ й надалі залишається опорою незалежного, професійного та людяного правосуддя, яке сьогодні є не просто суспільним інститутом, а запорукою стійкості держави.

Навчальні курси для суддів

У 2025 р. наукові підрозділи здійснювали **розроблення, новелізацію, адаптацію навчальних курсів (тренінгів).** Також

проводились їх апробації та тренінги для тренерів.

За звітний період для суддів розроблено 38 тренінгів, а саме:

- «Вплив інтеграційного права ЄС в тлумаченні Суду Європейського Союзу на судочинство України в світлі прогнозованого членства в ЄС (Застосування права ЄС та практики Суду Справедливості)»;
- «Віртуальні активи: процесуальні питання виявлення, вилучення та оцінки в процесі доказування»;
- «Злочини екоциду»;
- «Людиноцентричний підхід до забезпечення підтримки та захисту прав потерпілих»;
- «Проблемні питання банкрутства юридичних осіб»;
- «Окремі питання апеляційного провадження у господарській юрисдикції»;
- «Корпоративні спори: сучасні правові аспекти»;
- «Кредитні спори: сучасні реалії та правові рішення»;
- «Договірні спори. Міжнародні договори та українське правосуддя»;
- «Відповідальність за порушення господарських зобов'язань. Ключові аспекти»;
- «Написання судових рішень у господарському судочинстві: сучасні підходи»;
- «Написання судових рішень в адміністративному судочинстві: сучасні підходи»;
- «Стиль і структура судових рішень у цивільному процесі»;
- «Сучасні підходи до написання судових рішень у кримінальному судочинстві»;
- «Електронний суд. Цифрова трансформація правосуддя в Україні»;
- «Специфіка та спеціальний правовий статус електронних доказів. Виклики сучасності»;
- «Представництво інтересів прокурором у господарському процесі»;
- «Межі застосування судового розсуду при здійсненні правосуддя»;
- «Особливості кримінального провадження в суді апеляційної інстанції»;
- «Призначення ефективного та справедливого покарання. Роль пробації»;
- «Кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг»;
- «Актуальна судова практика розгляду кримінальних проваджень щодо катувань»;

- «Кримінальна та адміністративна відповідальність військовослужбовців»;
- «Право власності в умовах війни: проблеми захисту та особливості розгляду справ»;
- «Сімейні спори в умовах воєнного стану: правосуддя для захисту родини»;
- «Судовий розгляд кредитних справ у період воєнного стану»;
- «Врегулювання питань правових наслідків за самочинну зміну місця проживання дитини одним із батьків, встановленого рішенням суду або органу опіки та піклування, або нотаріально посвідченим договором»;
- «Запровадження медіації у сімейних спорах для позасудового врегулювання або запобігання виникненню спірних питань, що стосуються прав та інтересів дитини, у тому числі з метою запобігання відчуженню дитини до одного з батьків, відповідно до міжнародних стандартів та процесів, що враховують інтереси дітей»;
- «Представництво в адміністративному судочинстві – забезпечення реалізації прав і обов’язків учасників судового процесу»;
- «Апеляційне провадження як форма перегляду судових рішень у адміністративному судочинстві»;
- «Особливості розгляду пенсійних та інших соціальних спорів»;
- «Міжнародне викрадення дітей: цивільно-правові аспекти»;
- «Захист та забезпечення права дитини на сім’ю з урахуванням її найкращих інтересів»;
- «Особливості розгляду кримінальних проваджень за участю вразливих його учасників»;
- «Електронні докази у кримінальному провадженні»;
- «Форми судочинства в суді першої інстанції. Процесуальна поведінка суду і учасників справи»;
- «Персональні дані: використання, захист і відповідальність. Новели законодавства і судова практика»;
- «Комунікація в системі правосуддя. Прямі зв’язки між судом та суспільством».

Новелізовано матеріали 7 тренінгів:

- «Дисциплінарна відповідальність суддів: від теорії до практики»;
- «Строки в адміністративному судочинстві»;
- «Судове адміністрування та доступ до суду»;
- «Конвенційні стандарти захисту прав людини у світлі практики Європейського суду з прав людини»;
- «Запобігання та протидія дискримінації»;
- «Подолання гендерних стереотипів при здійсненні правосуддя. Гендерна рівність: виклики в умовах збройного конфлікту»;
- «Мистецтво управління судовим процесом».

У процесі розробки, новелізації знаходяться 3 тренінги, а саме:

- «Верховенство права як основа здійснення правосуддя в Україні»;
- «Суддівська етика і доброчесність»;
- «Базовий курс для суддів щодо альтернативних способів вирішення суперечок».

Проведено апробацію 32 навчальних курсів:

- «Вплив інтеграційного права ЄС в тлумаченні Суду Європейського Союзу на судочинство України в світлі прогнозованого членства в ЄС (Застосування права ЄС та практики Суду Справедливості)»;
- «Злочини екоциду»;
- «Людиноцентричний підхід до забезпечення підтримки та захисту прав потерпілих»;
- «Окремі питання апеляційного провадження у господарській юрисдикції»;
- «Корпоративні спори: сучасні правові аспекти»;
- «Відповідальність за порушення господарських зобов'язань. Ключові аспекти»;
- «Написання судових рішень у господарському судочинстві: сучасні підходи»;
- «Написання судових рішень в адміністративному судочинстві: сучасні підходи»;
- «Стиль і структура судових рішень у цивільному процесі»;
- «Електронний суд. Цифрова трансформація правосуддя в Україні»;
- «Специфіка та спеціальний правовий статус електронних доказів. Виклики сучасності»;
- «Представництво інтересів прокурором у господарському процесі»;
- «Межі застосування судового розсуду при здійсненні правосуддя»;
- «Призначення ефективного та справедливого покарання. Роль пробації»;
- «Кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг»;
- «Судовий розгляд спорів у сфері публічних закупівель у контексті євроінтеграції України»;

- «Актуальна судова практика розгляду кримінальних проваджень щодо катувань»;
- «Кримінальна та адміністративна відповідальність військовослужбовців»;
- «Право власності в умовах війни: проблеми захисту та особливості розгляду справ»;
- «Врегулювання питань правових наслідків за самочинну зміну місця проживання дитини одним із батьків, встановленого рішенням суду або органу опіки та піклування, або нотаріально посвідченим договором»;
- «Запровадження медіації у сімейних спорах для позасудового врегулювання або запобігання виникненню спірних питань, що стосуються прав та інтересів дитини, у тому числі з метою запобігання відчуженню дитини до одного з батьків, відповідно до міжнародних стандартів та процесів, що враховують інтереси дітей»;
- «Представництво в адміністративному судочинстві – забезпечення реалізації прав і обов'язків учасників судового процесу»;
- «Апеляційне провадження як форма перегляду судових рішень у адміністративному судочинстві»;
- «Особливості розгляду пенсійних та інших соціальних спорів»;
- «Міжнародне викрадення дітей: цивільно-правові аспекти»;
- «Захист та забезпечення права дитини на сім'ю з урахуванням її найкращих інтересів»;
- «Електронні докази у кримінальному провадженні»;
- «Комунікація в системі правосуддя. Прямі зв'язки між судом та суспільством»;
- «Особливості розгляду кримінальних проваджень за участю вразливих його учасників»;
- «Форми судочинства в суді першої інстанції Процесуальна поведінка суду і учасників справи»;
- «Персональні дані: використання, захист і відповідальність. Новели законодавства і судова практика»;
- «Дисциплінарна відповідальність суддів: від теорії до практики».

Проведено 13 TOT:

- «Вплив інтеграційного права ЄС в тлумаченні Суду Європейського Союзу на судочинство України в світлі прогнозованого членства в ЄС (Застосування права ЄС та практики Суду Справедливості)»;
- «Людиноцентричний підхід до забезпечення підтримки та захисту прав потерпілих»;
- «Специфіка та спеціальний правовий статус електронних доказів. Виклики сучасності»;

- «Межі застосування судового розсуду при здійсненні правосуддя»;
- «Призначення ефективного та справедливого покарання. Роль пробації»;
- «Кримінальні правопорушення у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг»;
- Тренінг для тренерів «Судовий розгляд спорів у сфері публічних закупівель у контексті євроінтеграції України»;
- «Актуальна судова практика розгляду кримінальних проваджень щодо катувань»;
- «Кримінальна та адміністративна відповідальність військовослужбовців»;
- «Особливості здійснення судового розгляду у спеціальному кримінальному провадженні in absentia»;
- «Особливості розгляду кримінальних проваджень за участю вразливих його учасників»;
- «Електронні докази у кримінальному провадженні»;
- «Комунікація в системі правосуддя. Прямі зв'язки між судом та суспільством».

Викладання інших розроблених в НШСУ навчальних продуктів, по яким не проводилось ТОТ, здійснюють розробники та наукові співробітники Національної школи суддів України.

Дистанційне навчання суддів і працівників апаратів судів

Окремим напрямком освітньої роботи Національної школи суддів України є проведення курсів **дистанційного навчання**.

За звітний період розроблено, новелізовано 6 дистанційних курсів, а саме:

- «Відшкодування шкоди, заподіяної Російською Федерацією внаслідок збройної агресії громадянам та юридичним особам в Україні»;

- «Особливості здійснення судового розгляду у спеціальному кримінальному провадженні in absentia»;
- «Доступ до публічної інформації. Особливості правозастосування та актуальна судова практика»;
- «Військові адміністративні правопорушення: особливості кваліфікації та процесуальні аспекти»;
- «Кримінальна відповідальність військовослужбовців: особливості кваліфікації та призначення покарання»;
- «Мова судово-процесуальної сфери».

У процесі розроблення дистанційний курс «Вплив стресу та розвиток життєстійкості».

Семінари-практикуми

Однією з інноваційних форм навчання, запроваджених у процес підготовки суддів і працівників апаратів судів, є семінар-практикум. Розроблення та проведення семінарів-практикумів, як і тренінгів для суддів, здійснюється з дотриманням вимог, передбачених Концепцією національних стандартів суддівської освіти, схваленої Науково-методичною радою Національної школи суддів України 23 грудня

2014 р.

У 2025 р. наукові підрозділи розробили низку семінарів-практикумів для суддів та працівників апарату суду, зокрема:

Завершено розроблення і новелізовано 12 семінарів-практикумів:

- «Особливості проведення негласних слідчих (розшукових) дій»;
- «Застосування заходів медичного характеру в кримінальному провадженні»;
- «Відшкодування моральної шкоди: актуальна практика та особливості в окремих категоріях судових справ»;
- «Окреме провадження: особливості розгляду деяких категорій справ»;
- «Гендерна рівність у Службі судової охорони»;

- «Нейропсихологічні дослідження у сфері прийняття судових рішень»;
- «Стратегії підтримки психічного здоров'я у період змін»;
- «Комунікація з учасниками бойових дій та потерпілими від воєнних злочинів»;
- «Профілактика вигорання: як зберегти професійне здоров'я?»;
- «Склади кримінальних правопорушень, передбачених статтею 111-1 КК України (колабораційна діяльність): кваліфікація та розмежування»;
- «Межі застосування судового розсуду при здійсненні правосуддя»;
- «Розвиток емоційного і когнітивного інтелекту людини».

Розширено матеріали семінару-практикуму «Мовна компетентність державного службовця» з 0,5-денного до 1-денного.

Стандартизовані лекції для суддів

Підготовлено 9 стандартизованих лекцій для суддів:

- «Вплив інтеграційного права ЄС в тлумаченні Суду Європейського Союзу на судочинство України в світлі прогнозованого членства в ЄС (кримінальне судочинство)»;
- «Забезпечення стандартів міжнародного кримінального судочинства в правосудді України»;
- «Застосування штучного інтелекту у суддівській діяльності»;
- «Особливості розгляду справ щодо колабораційної діяльності»;
- «Стратегії підтримки психічного здоров'я у період змін»;
- «Почну з понеділка», або як впоратися з синдромом відкладання?»;
- «Автентичність. Як залишатися собою?»;
- «Мобінг у трудових відносинах як форма дискримінації»;
- «Вплив соціальних мереж на емоційне самопочуття людини: інструменти захисту».

Вебінари

Завершено розроблення 7 вебінарів:

- «Вступ до права Європейського Союзу: адаптація законодавства України та судової практики в перехідний період»;
- «Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження за стандартами Хартії основоположних прав ЄС та практики

Суду справедливості»;

- «Екологічна політика ЄС: реалізація «зеленої політики» та її тлумачення Судом Справедливості»;

- «Боротьба з торгівлею людьми в умовах воєнного стану та євроінтеграційні зобов'язання України: чого чекає ЄС від правосуддя»;

- «Антикорупційна політика Європейського Союзу та її вплив на правозастосовну практику України: директиви та правові позиції Суду справедливості ЄС»;

- «Легалізація доходів, одержаних злочинним шляхом: зобов'язання України в умовах євроінтеграції та роль суддів у забезпеченні невідворотності покарання»;

- «Боротьба з торгівлею людьми в умовах воєнного стану та євроінтеграційні зобов'язання України: чого чекає ЄС від правосуддя».

Тренінги, семінари-практикуми та посібники для підготовки викладачів (тренерів), а також розробників і рецензентів тестових матеріалів:

Завершено розроблення та проведено:

- 5-денний тренінг із метою формування групи

розробників і рецензентів тестових завдань з історії української державності у процедурі кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді місцевого суду та суддів, які мають намір бути переведеними до іншого місцевого суду (організований у співпраці з Міжнародною організацією права розвитку (IDLO) і Універсальною екзаменаційною мережею (UEnet));

- тренінг «Основи методології розроблення і рецензування тестових і практичних завдань»;

- тренінг «Удосконалення навичок розроблення і рецензування тестових і практичних завдань»;

- семінар-практикум для працівників Національної школи суддів України, розробників навчальних матеріалів та викладачів (тренерів) «Оцінка ефективності професійної підготовки суддів з урахуванням методичних рекомендацій EJTN».

У процесі розроблення:

- тренінг «Наставництво (коучинг) та його необхідність для формування навичок новопризначеного судді».

Видання навчально-методичної літератури

Підготовлено (в паперовому чи електронному форматі) методичні матеріали та посібники:

- «Віртуальні активи: процесуальні питання виявлення, вилучення та оцінки в процесі доказування»;
- «Здійснення судового розгляду у спеціальному кримінальному

провадженні in absentia»;

- Посібник для новопризначених суддів.

Триває підготовка навчальних посібників та методичних матеріалів:

- «Вплив стресу та розвиток життєстійкості»;
- Методичних рекомендацій для суддів щодо організації роботи з дітьми за методикою «Зелена кімната»;
- «Пробація у кримінальному судочинстві України».

Науково-дослідна робота, зокрема науково-методичне забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя, супроводження психологічної підготовки суддів, науково-методичне забезпечення суддівської освіти

Одним із пріоритетних напрямів діяльності Національної школи суддів України є здійснення науково-дослідної роботи, зокрема науково-методичного забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі також – Комісія) та Вищої ради правосуддя (далі – ВРП).

Працівниками тестологічного центру для забезпечення проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді місцевого суду та суддів, які мають намір бути переведеними до іншого місцевого суду, підготовлено (розроблено, адаптовано, відрецензовано та актуалізовано) тестові та практичні завдання (з урахуванням і застосуванням правових позицій Верховного Суду) із залученням зовнішніх фахівців:

Спеціалізація	Тестові запитання	Практичні завдання
---------------	-------------------	--------------------

	підготовлено (адаптовано і частково розроблено)	відрецензовано і актуалізовано відповідно до змін у законодавстві	кількість етапів рецензування тестових завдань, зазначених у 3 стовпчику	розроб- лено	відрецензовано
1	2	3	4	5	6
I. Для забезпечення проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді місцевого суду та суддів, які мають намір бути переведеними до іншого місцевого суду					
загальний блок	507	507	два рази	-	-
адміністративна	1073	1073	два рази	26	26
господарська	1060	1060	два рази	25	25
кримінальна	705	705	два рази	30	30
цивільна	795	795	два рази	30	30
історія української державності	700	700	два рази (частково три рази)	-	-
ЗАГАЛОМ за розділом I:	4840	4840		111	111

Також розроблено 6 зразків практичних завдань: по 2 для адміністративної, господарської і загальної (кримінальної та цивільної) спеціалізації, з них: оновлено 4 зразки практичних завдань.

Розроблено документ «Основи тестових запитань з історії української державності (з посиланнями на джерела) для проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді місцевого суду та суддів, які мають намір бути переведеними до іншого місцевого суду» (249 сторінок).

Для забезпечення проведення (завершення) кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих і апеляційних судів усіх спеціалізацій підготовлено (відрецензовано та актуалізовано) тестові завдання:

Спеціалізація	Тестові запитання			Практичні завдання (модельні судові справи)	
	розроблено	відрецензовано і актуалізовано відповідно до змін у законодавстві	кількість етапів рецензування тестових завдань, зазначених у 3 стовпчику	розроб- лено	відрецензовано
1	2	3	4	5	6
II. Для забезпечення проведення (завершення) кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих і апеляційних судів усіх спеціалізацій на відповідність займаній посаді					
для місцевих судів:					
адміністративна	-	694	один раз	-	-
господарська	-	736	три рази	-	-

кримінальна	-	705	один раз	-	-
цивільна	-	738	два рази	-	-
ЗАГАЛОМ для місцевих судів:	-	2873		-	-
для апеляційних судів:					
адміністративна	-	742	один раз	-	-
господарська	-	721	три рази	-	-
кримінальна	-	-	-	-	-
цивільна	-	750	один раз	-	-
ЗАГАЛОМ для апеляційних судів:	-	2213		-	-
ЗАГАЛОМ за розділом II:	-	5086		-	-

Для забезпечення проведення іспиту в межах кваліфікаційного оцінювання судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного суду у зв'язку з накладенням дисциплінарного стягнення підготовлено (відрецензовано та актуалізовано) тестові та практичні завдання – модельні судові рішення (із застосуванням правових позицій Верховного Суду):

Спеціалізація	Тестові запитання			Практичні завдання (модельні судові рішення)	
	розроблено	відрецензовано і актуалізовано відповідно до змін у законодавстві	кількість етапів рецензування тестових завдань, зазначених у 3 стовпчику	розроблено	відрецензовано
1	2	3	4	5	6
III. Для забезпечення проведення іспиту в межах кваліфікаційного оцінювання судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного суду у зв'язку із накладенням дисциплінарного стягнення					
цивільна	-	500	два рази	6	6
ЗАГАЛОМ за розділом III:	-	500	-	6	6

За дорученням ВККСУ для забезпечення проведення кваліфікаційного іспиту для кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду та Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду розроблено (відрецензовано та актуалізовано) тестові та практичні завдання – модельні судові рішення і модельні судові справи із залученням зовнішніх фахівців:

IV. Для забезпечення проведення кваліфікаційного іспиту в межах конкурсу для кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду та Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду

Спеціалізація	Тестові запитання			
	розроблено	відрецензовано і актуалізовано відповідно до змін у законодавстві	кількість етапів рецензування тестових завдань, зазначених у 3 стовпчику	
1	2	3	4	
кримінальна	-	3240	один раз	
Спеціалізація	Практичні завдання			
	Модельні судові справи для Вищого антикорупційного суду		Модельні судові рішення для Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду	
1	2	3	4	5
	розроблено	відрецензовано	розроблено	відрецензовано
кримінальна	7	7	14	14

Для забезпечення проведення кваліфікаційного іспиту в межах конкурсу, оголошеного рішенням Комісії від 03.06.2025 № 112/зп-25, на зайняття вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду, зокрема його Апеляційної палати частково розроблено (відрецензовано та актуалізовано) тестові та практичні завдання – модельні судові рішення і модельні судові справи (з урахуванням та застосуванням правових позицій Верховного Суду) із залученням зовнішніх фахівців:

V. Для забезпечення проведення кваліфікаційного іспиту в межах конкурсу для кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Вищого антикорупційного суду, зокрема його Апеляційної палати, оголошеного рішенням Комісії від 03.06.2025 № 112/зп-25

Тестові запитання			
Спеціалізація	розроблено	відрецензовано і актуалізовано відповідно до змін у законодавстві	кількість етапів рецензування тестових завдань, зазначених у 3 стовпчику
1	2	3	4
загальний блок	-	1000	один раз
кримінальна	-	2500	один раз
історія української державності	-	700	один раз
ЗАГАЛОМ	-	4200	
Практичні завдання			

Спеціалізація	Модельні судові справи для Вищого антикорупційного суду		Модельні судові рішення для Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду	
	розроблено	відрецензовано	розроблено	відрецензовано
1	2	3	4	5
	розроблено	відрецензовано і актуалізовано відповідно до змін у законодавстві	розроблено	відрецензовано і актуалізовано відповідно до змін у законодавстві
кримінальна	-	7	-	10

Працівниками тестологічного центру із залученням зовнішніх фахівців для забезпечення проведення кваліфікаційних іспитів в межах конкурсів на зайняття вакантних посад суддів Спеціалізованого окружного адміністративного суду та Спеціалізованого апеляційного адміністративного суду розроблено тестові завдання:

VI. Для забезпечення проведення кваліфікаційних іспитів в межах конкурсів для кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Спеціалізованого окружного адміністративного суду та Спеціалізованого апеляційного адміністративного суду					
Спеціалізація	Тестові запитання			Практичні завдання (модельні судові справи)	
	розроблено*	відрецензовано і актуалізовано відповідно до змін у законодавстві	кількість етапів рецензування тестових завдань, зазначених у 3 стовпчику	розроблено	відрецензовано
1	2	3	4	5	6
загальний блок	1000	-	-	-	-
спеціалізований блок (адміністративний)	1000	-	-	-	-
ЗАГАЛОМ за розділом VI:	2000	-	-	-	-

Розроблено **4** зразки практичних завдань:
для Спеціалізованого окружного адміністративного суду:

1 зразок (1 варіант) – модельне судове рішення;

1 зразок (2 варіант) – фабула зі змодельованими обставинами спірних правовідносин та відкритими питаннями, на які учасники іспиту повинні надати відповіді;

для Спеціалізованого апеляційного адміністративного суду:

1 зразок (1 варіант) – модельне судове рішення;

1 зразок (2 варіант) – фабула зі змодельованими обставинами спірних правовідносин та відкритими питаннями, на які учасники іспиту повинні надати відповіді.

Таким чином, **протягом 2025 року:**

➤ підготовлено (розроблено, адаптовано, відрецезовано і актуалізовано) **17866** тестових завдань (з них: **7535** – відрецензовано двічі);

➤ розроблено **6** зразків практичних завдань (з урахуванням та застосуванням правових позицій Верховного Суду) для забезпечення проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді місцевого суду та суддів, які мають намір бути переведеними до іншого місцевого суду, з них: оновлено **4** зразки практичних завдань;

➤ розроблено **4** зразки практичних завдань (з урахуванням та застосуванням правових позицій Верховного Суду) для забезпечення проведення кваліфікаційних іспитів в межах конкурсів для кандидатів на зайняття вакантних посад суддів Спеціалізованого окружного адміністративного суду та Спеціалізованого апеляційного адміністративного суду;

➤ розроблено, відрецензовано і актуалізовано **155** практичних завдань (з урахуванням та застосуванням правових позицій Верховного Суду);

➤ у процесі розроблення **2000** тестових завдань.

Розроблено, оновлено і надіслано ВККСУ проєкти таких програм:

➤ Програма іспиту для проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді в межах конкурсу до Спеціалізованого окружного адміністративного суду;

➤ Програми іспиту для проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді в межах конкурсу до Спеціалізованого апеляційного адміністративного суду;

➤ Оновлено програму іспиту для проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді в межах конкурсу до Спеціалізованого окружного адміністративного суду;

➤ Оновлено програму іспиту для проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді в межах конкурсу до Спеціалізованого апеляційного адміністративного суду;

➤ Програми іспиту для проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді Вищого антикорупційного суду;

➤ Програми іспиту для проведення кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду;

Працівниками тестологічного центру постійно здійснювався моніторинг законодавства і судової практики (зокрема у зв'язку з опрацюванням запитів/звернень), за результатами якого листами НШСУ повідомлено ВККСУ про внесення змін та/або про виключення з баз тестових і практичних завдань з адміністративної, господарської, загальної (кримінальна та цивільна) спеціалізацій та із загальних знань у сфері права в усіх базах тестових завдань, що опрацьовувались протягом 2025 року.

Проведено апробацію тестових завдань (по 50 тестових завдань із господарської, адміністративної, кримінальної та цивільної спеціалізацій) у межах підготовки та підвищення кваліфікації помічників суддів:

- місцевих та апеляційних **господарських** судів;
- окружних та апеляційних **адміністративних** судів;
- місцевих **загальних** та апеляційних судів.

Проаналізовано результати апробації та внесено зміни в тестові завдання.

Для науково-методичного забезпечення діяльності Вищої ради правосуддя

Підготовлено 16 висновків на запити ВРП

щодо висловлення позиції стосовно проєктів Законів України «Про судоустрій і статус суддів», а також функціонування судової влади:

- щодо удосконалення процедури відрядження суддів в порядку тимчасового переведення судді іншого суду (законопроєкт № 12331);
- щодо строку відрядження суддів в порядку тимчасового переведення судді до іншого суду» (законопроєкт № 12331-1);
- щодо загального строку відрядження судді (законопроєкт № 12331-2);
- щодо функціонування військових судів (законопроєкт № 13048);
- щодо створення та організації діяльності військових судів (законопроєкт № 13048-1);
- щодо удосконалення дисциплінарних та інших процедур (законопроєкт № 13137);
- щодо удосконалення дисциплінарних та інших процедур (законопроєкт № 13137-1);
- щодо удосконалення процедур подання та перевірки декларацій доброчесності суддів (законопроєкт № 13165);

- щодо удосконалення процедур подання та перевірки декларацій доброчесності суддів (законопроект № 13165-1);
- щодо удосконалення декларацій доброчесності суддів та родинних зв'язків судді (законопроект № 13165-2);
- щодо внесення змін до Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» в частині забезпечення відшкодування державі витрат, пов'язаних з виконанням рішень Європейського суду з прав людини (законопроект № 12261);
- щодо внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо створення передумов для підвищення розміру прожиткового мінімуму (законопроект № 13467);
- щодо внесення змін до статті 31 Кодексу адміністративного судочинства України щодо особливостей визначення складу суду для розгляду справ Великою Палатою Верховного Суду в порядку апеляційного провадження (законопроект № 13397);
- щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення організаційного забезпечення судового процесу (законопроект № 13448);
- щодо внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення справедливості та рівності під час призначення суддів (законопроект № 13698);
- щодо внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення державного суверенітету України (законопроект № 13697).

Також підготовлені висновки щодо:

- застосування підпункту 10 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту»;
- проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України з метою посилення кримінальної відповідальності суддів за вчинення корупційних злочинів».

Опрацювання загальнодержавних стратегічних документів та підготовка відповідей за запитами щодо їх виконання:

- підготовка інформації НШСУ щодо стану виконання плану заходів з реалізації Концепції комунікації у сфері гендерної рівності за 2024 рік;
- підготовка інформації НШСУ щодо виконання Державної цільової соціальної програми протидії торгівлі людьми на період до 2025 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.06.2023 № 496-р.;

- опрацювання звіту, складеного групою експертів з протидії торгівлі людьми (GRETA), та надання коментарів;
- підготовка інформації НШСУ щодо надання матеріалів для 7-ої періодичної Доповіді України про виконання положень Конвенції проти катувань;
- підготовка відповіді Національній соціальній сервісній службі України щодо виконання Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року;
- підготовка відповіді Міністерству соціальної політики України щодо погодження проєкту розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року»;
- підготовка інформації для звіту про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2025 р. щодо прогресу (в частині повноважень НШСУ), який було досягнуто Україною за період з 01.09.2024 до 31.03.2025 (з урахуванням статистичних даних за весь 2024 р.);
- підготовка відповіді Міністерству соціальної політики України щодо опрацювання проєкту Плану заходів з виконання Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека на період до 2030 року»;
- підготовка відповідей для опитувальника Організації економічного співробітництва та розвитку за розділом «Integrity of the Justice and Disciplinary Systems/Доброчесність судової та дисциплінарної систем»;
- підготовка відповіді Міністерству з питань Європейської інтеграції щодо надання пропозицій стосовно змістовного наповнення Національного плану дій про запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2030 року;
- підготовка відповіді заступнику Генерального прокурора щодо опрацювання остаточної редакції дорожньої карти формування єдиних вимог до процедур затримання особи уповноваженою службовою особою та забезпечення прав і свобод затриманої особи;
- підготовка відповіді Урядовому уповноваженому з питань гендерної політики щодо узгодження проєкту оновленого Імплементативного Плану реалізації Рамкової програми співробітництва між Урядом України та ООН щодо запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом на 2026-2027 роки;
- підготовка відповіді на лист Офісу Генерального прокурора щодо поточного стану виконання Плану заходів з реалізації Стратегії протидії катувань у системі кримінальної юстиції;
- участь в обговоренні стратегічних напрямів № 1 «Забезпечення права на життя, повагу до людської гідності» та № 26 «Подолання негативних наслідків збройної агресії Російської Федерації проти України» проєкту Національної стратегії у сфері прав людини на період до 2035 року;

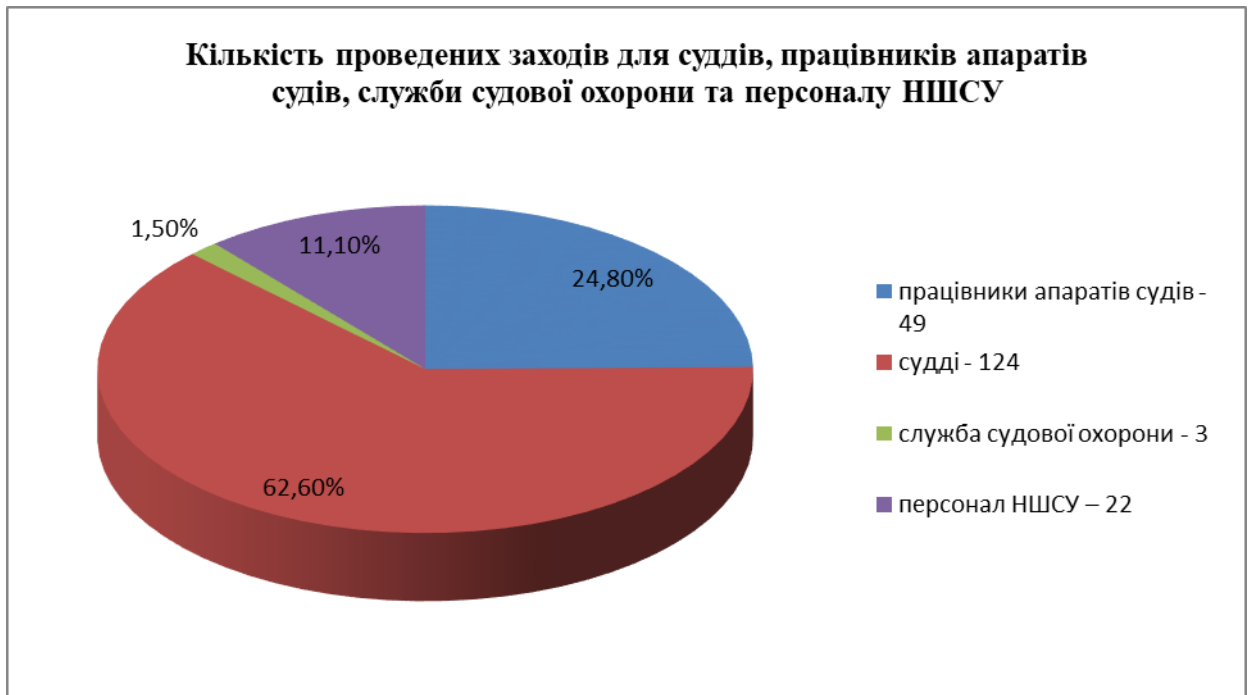
- підготовка Плану заходів НШСУ на виконання Дорожньої карти з питань верховенства права та Плану заходів щодо захисту прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України;
- підготовка інформації для місії експертного оцінювання ЄС (TAIEX) на виконання заходу 2 стратегічного результату 1 «Система підготовки суддів та прокурорів модернізована відповідно до їх освітніх потреб» пункту 1.4 «Навчання суддів та прокурорів» Дорожньої карти з питань верховенства права;
- підготовка проекту Методичних рекомендацій щодо проведення регулярного оцінювання судді, на виконання рішення ВККСУ від 29 вересня 2025 року № 181/зп-25, яким затверджено Положення про регулярне оцінювання судді згідно з п. 1.3. Дорожньої карти з питань верховенства права;
- підготовка відповіді на лист Державної судової адміністрації щодо стану виконання завдань, передбачених Планом реалізації Стратегії кібербезпеки України, у частині реалізації цілі С.3 (пункт 26).

Науково-методичне супроводження психологічної підготовки суддів

Відділом науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів було підготовлено низку семінарів «Стратегії підтримки психічного здоров'я у період змін», «Комунікація з учасниками бойових дій та потерпілими від воєнних злочинів» та «Профілактика вигорання: як зберегти професійне здоров'я?».

У межах Дня відкритих дверей здійснено майстер-клас, присвячений психологічній стійкості у воєнний час.

Зазначеним відділом було проведено тренінг для персоналу НШСУ щодо плекання резильєнтності й актуальність теми ментального здоров'я під час війни. У подальшому, відповідаючи на нагальну потребу та запит персоналу Національної школи суддів, уперше було впроваджено групову психологічну підтримку персоналу, що у подальшому функціонувала на постійній основі.

Відповідно до освітніх потреб суддів було розроблено семінар «Розвиток емоційного і когнітивного інтелекту людини».

Працівники відділу науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів продовжили **проводити тестування** суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя.

Тривала активна робота щодо підготовки та проведення семінарів і для співробітників Служби судової охорони, зокрема акцентувалась увага слухачів на темах: «Комунікація з учасниками бойових дій та потерпілими від воєнних злочинів», «Подолання професійного вигорання у працівників Служби судової охорони».

Працівники відділу науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів брали участь у модельному судовому засіданні у справі щодо воєнних злочинів з елементами СНПК (Андрій Маслюк виступав у ролі експерта-психолога в судовому процесі) у Шевченківському районному суді міста Києва.

Працівники зазначеного відділу брали участь у розробці тренінгів, їх проведенні та супроводженні дистанційних курсів в якості тренерів, їх саме:

- тренінги: «Межі судового розсуду при здійсненні правосуддя», «Розгляд справ щодо сексуального насильства, пов'язаного зі збройним конфліктом», «Особливості судового провадження за участі вразливих верств населення», «Мистецтво управління судовим процесом»;

- дистанційні курси: «Основи особистісного зростання», «Інформаційно-психологічна безпека особистості», «Психологічні особливості спілкування з учасниками судового процесу, які мають досвід психотравмуючого впливу», «Психологічні особливості спілкування з малолітніми/неповнолітніми учасниками судового процесу», «Судово-психологічна експертиза у цивільному процесі».

Співробітники відділу науково-методичного супроводження психологічної підготовки суддів продовжили проводити **індивідуальне психологічне консультування** суддів та працівників апаратів судів.

Інша науково-методична діяльність НШСУ

Проведення наукових досліджень

Протягом 2025 р. здійснювались наукові дослідження за чотирма тематичними напрямками:

1.1. Дослідження з тематики застосування

Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини:

Результати дослідження з тематики Конвенції та практики ЄСПЛ використані для такого:

- розгляду звернень Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини щодо виконання рішень ЄСПЛ та підготовки листів-відповідей на звернення (134 листи);
- надання пропозицій щодо включення практики ЄСПЛ до проекту Програми початкової підготовки суддів Вищого антикорупційного суду; проектів програм початкової підготовки суддів апеляційних судів, Стандартизованих програм на 2026 рік;
- участі у міжнародній конференції «BETTER ENFORCEMENT OF NATIONAL JUDICIAL DECISIONS: A HUMAN RIGHTS AND RULE OF LAW REQUIREMENT» Principles, challenges and possible solutions organised by the Council of Europe, jointly with the Ministry of Justice of Luxembourg, under the auspices of the Luxembourg Presidency of the Committee of Ministers of the Council of Europe 17 March 2025;
- участі в круглому столі з обговорення шляхів імплементації рішень ЄСПЛ у групі справ «Ігнатов проти України»;
- підготовлено підрозділ колективної монографії «Адміністративне судочинство України: питання теорії і практики (з нагоди 20-річчя ухвалення Кодексу адміністративного судочинства України)» на тему: «Домірність урахування адміністративними судами практики ЄСПЛ у справах щодо обмеження прав людини у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні»;
- участь у Щорічній конференції HELP, яку організовує Генеральний директорат із прав людини та верховенства права Ради Європи в рамках Європейської програми з освіти в галузі прав людини для правників (HELP).

1.2. Дослідження з тематики доступу до правосуддя:

Результати використані для публікацій досліджень:

- Фулей Т. І. Процесуальний аспект позитивних зобов'язань держави стосовно права на життя: людиноцентрична оптика. Юридичний науковий електронний журнал, 2025, № 1, с. 72-77. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/14>;
- Фулей Т. І. «Релокація як концептуальна метафора. Закарпатські правові читання. Релокація в умовах екстраординарних правових режимів»: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 25–26 квітня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. – С. 290-294;
- Фулей Т.І. Legal certainty в українському дискурсі: невизначеність юридичної визначеності. Юридичний науковий електронний журнал, 2025, № 2, с. 47-51. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/8>;

➤ Фулей Т.І. «Право на пільги» як конституційне право? Права людини та публічне врядування: матеріали VIII Міжнародного правничого форуму, м. Чернівці, 30 травня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. с. 122-126. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-31>;

➤ Мазур О.С. «Право на доступ до суду як один з аспектів права на справедливий суд, гарантований ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод» (Слово Національної школи суддів України. 2025. № 2 (51). С. 16-25).

1.3. Дослідження соціального контексту здійснення судочинства, зокрема забезпечення принципу гендерної рівності при здійсненні правосуддя та впровадження гендерного інтегрування в судову систему

Результати дослідження використані для такого:

➤ опрацювання коментарів та пропозицій експертки з гендерних питань до Дорожньої карти (Integrating gender to the RoL Roadmap);

➤ участі у Стратегічних сесіях, розробка рекомендацій до нового Національного плану дій на виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2030 року;

➤ надання пропозицій щодо впровадження в процес підготовки суддів антидискримінаційного права ЄС (за результатами участі в семінарі «Applying EU Anti-Discrimination Law», що проводився Академією європейського права (ERA) у м. Уппсала (Швеція);

➤ участі в онлайн-засіданнях Міжвідомчої робочої групи з питань протидії сексуальному насильству, пов'язаному зі збройною агресією Росії проти України та надання допомоги постраждалим;

➤ участі в зустрічах із делегацією під час візиту GREVIO в Україну;

➤ написання статті Fuley T. Gender sensitive justice during wartime: towards people-centred approach. Visegrad Journal on Human Rights. No. 1 (2025). P. 42-49. DOI: <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2025.1.6>;

➤ підготовки лекції на тему: «Гендерні аспекти в діяльності голови суду» у межах підготовки для підтримання кваліфікації голів і заступників голів місцевих загальних, господарських та окружних адміністративних судів, апеляційних судів, Вищого антикорупційного суду, Касаційних судів у складі Верховного Суду;

➤ участі в зустрічі в рамках регіонального проєкту «Доступ жінок до правосуддя – упровадження стандартів Ради Європи у сфері гендерної рівності та протидії насильству щодо жінок», що реалізується в рамках спільної програми Європейського Союзу та Ради Європи «Партнерство заради належного врядування» - у рамках Щорічної конференції HELP;

➤ участі в поглибленому тренінгу для представників громадянського суспільства, присвяченому розробці та впровадженню програм моніторингу судових процесів у справах щодо гендерно зумовленого насильства в межах Програми підтримки ОБСЄ для України

«Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя, Фаза II» у співпраці з Національною школою суддів України, Верховним Судом та громадською організацією «Вектор прав людини»;

- участі в міжнародній конференції Closing Gender Data Gap: Meeting of judicial and statistical stakeholders from the Eastern Partnership region у межах проєктів Ради Європи «Women's access to justice in the Western Balkans» та «Women's Access to Justice: implementing Council of Europe's gender equality and violence against women standards», «Partnership for Good Governance» (23-24.10.2025, Будапешт);

- опрацювання опитувальника, розробленого Комісією Ради Європи з питань гендерної рівності щодо звітування стосовно прогресу реалізації Стратегії гендерної рівності Ради Європи на 2024-2029 роки, та підготовка відповіді Урядовій уповноваженій з питань гендерної політики.

1.4. Розвиток суддівської освіти в умовах глобальних викликів

Результати дослідження використані для такого:

- опрацьовано проєкт Плану роботи НШСУ, визначено конкретні види впровадження заходів з модернізації суддівської освіти на 2025 рік та надано пропозиції;

- підготовлено інформацію НШСУ для включення до Щорічної доповіді про стан забезпечення незалежності суддів в Україні за 2024 рік;

- участь у підготовці відповідей до анкети Європейського комітету з правового співробітництва (CDCJ) щодо Плану дій Ради Європи щодо посилення незалежності та неупередженості судової влади (Софійський план дій) у частині, що стосується повноважень Національної школи суддів України з навчання суддів (на запит судді Конституційного Суду України В. Городовенка);

- надано пропозиції до анкети опитування суддів щодо модернізації суддівської освіти в Національній школі суддів України;

- участь у зустрічі з представниками Центру Інформаційної Стійкості (Centre for Informational Resilience, CIR) стосовно онлайн курсу для суддів щодо інформації з відкритих джерел (OSINT) та використання OSINT у розслідуванні воєнних злочинів та під час судових процесів;

- участь у заходах щодо розробки Дорожньої карти: 1) Consultation on the Rule of Law Roadmap [Judiciary], внутрішні консультації органів державної влади, залучених до змістовного наповнення блоку «Правосуддя» Дорожньої карти, щодо врахування пропозицій та рекомендацій Європейської Комісії, Консультації з Єврокомісією;

- підготовка Порядку та методології оцінки навчальних потреб суддів та наказу 18.03.2025 № 25 «Про затвердження Порядку і методології оцінки навчальних потреб суддів»;

- участь у роботі форуму «Вступ України до ЄС: формування трансформаційного порядку денного». Захід організував Офіс Віце-прем'єр-

міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, Міністерство юстиції України у партнерстві з проєктом «Сприяння наближенню України до ЄС у сфері верховенства права» (3E4U), що фінансується Федеральним міністерством закордонних справ Німеччини, та Проєктом ЄС «Право-Justice»;

- участь у роботі круглого столу «Реформування сектору правосуддя на шляху до вступу України в ЄС», що організований проєктом нідерландського Центру міжнародного співробітництва (CILC) 13–14.02.2025 у місті Львові;

- інтерв'ю для оцінки третього року діяльності програми A4ID «Розвиток компетентностей для правничого сектору України» (A4ID Ukraine Year 3 Evaluation Meeting);

- участь у підготовці суддів ВАКС (модерування сесій);

- виступ під час круглого столу «Шляхи співпраці та сталого розвитку – Центр знань з міжнародного кримінального права для української судової системи» у співпраці з КМЄС, Інститутом Ассера, РСУ та Київським Апеляційним судом;

- надання інформації для звіту про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2025 р. щодо прогресу (в частині повноважень НШСУ), який було досягнуто Україною за період з 01.09.2024 до 31.03.2025 (з урахуванням статистичних даних за 2024 р.) за формою та згідно з інструкцією;

- участь у роз'яснювальній нараді Міністерства юстиції України щодо розробки проєкту Національної програми адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (*acquis* ЄС), та надання інформації відповідно до інструкції, опрацювання матеріалів;

- підготовка відповіді НШСУ щодо проблемних питань тем правового моніторингу 2024 року;

- рецензування аналітичних та інформаційних матеріалів Дослідницької служби Верховної Ради України: Путівника з адаптації законодавства України до права ЄС: теоретичні і практичні аспекти та Парламентського дослідження щодо порядку здійснення аналізу відповідності законопроектів зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (*acquis* ЄС);

- запис подкастів: «Мобінг: розпізнати, протистояти, захистити», «Екоцид: проблемні питання визначення та кваліфікації»; «Преюдиційна процедура в Суді ЄС: Як національні суди та Суд Європейського Союзу співпрацюють у тлумаченні права ЄС»;

- підготовка Методології оцінювання ефективності навчання суддів (затверджено наказом НШСУ від 19.05.2025 № 39);

- участь в експертних консультаціях «Політичний діалог про притягнення до відповідальності за міжнародні злочини як частина ширшої реформи сектору правосуддя та процесу вступу України до ЄС»;
- підготовка відповіді НШСУ на лист члена ВРП, Голови робочої групи з питань розроблення і впровадження заходів забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя;
- участь у робочій групі з питань розроблення і впровадження заходів забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя;
- виступі у Верховному Суді під час презентації «Зеленої книги» – дослідження щодо функціонування державної та патронатної служби в органах судової влади України, підготовленого аналітичним центром «Лабораторія законодавчих ініціатив» (ЛЗІ) у співпраці з проектом «Ініціатива покращення врядування в Україні: розширення можливостей формування політики для суспільного прогресу» та за підтримки Швейцарії;
- опрацювання пропозицій доктора юридичних наук, професора Олега Заярного та підготовка доповідної записки від 22.08.2025 № 359 щодо удосконалення роботи НШСУ у сфері цифрової трансформації;
- підготовка пропозицій щодо оновлення Концепції національних стандартів суддівської освіти, Регламенту НШСУ;
- підготовка зауважень та пропозицій до проекту Положення про регулярне оцінювання судді, лист Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
- підготовка пропозицій за результатами опрацювання Аналітичного звіту «Оцінка системи визначення потреб у навчанні суддів в Україні», підготовленого за підтримки Проекту ЄС «Право-Justice» у жовтні 2025 р.;
- підготовка проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про судоустрій і статус суддів” щодо забезпечення соціально-трудових гарантій суддів, обраних за конкурсом ректором, проректором, тренером Національної школи суддів України»;
- участь в онлайн-консультації щодо відповідності положенням актів Європейського Союзу стандартів надання правничої допомоги в Україні особам з інтелектуальними, ментальними та когнітивними порушеннями;
- опрацювання проекту пропозицій Організації економічного співробітництва та розвитку щодо Другого етапу проекту OECD-Україна у сфері правосуддя;

➤ оновлення Стратегії розвитку суддівської освіти в Україні на 2021-2025 роки (зміни схвалено Науково-методичною радою НШСУ, пр. № 4 від 04.09.2025 р.);

➤ участь в обговоренні під час тематичного воркшопу за блоком «Освіта суддів та прокурорів» Дорожньої карти з питань верховенства права, організованого за сприяння програм EU Project Pravo-Justice та Strengthening Ukraine's EU Accession in the Rule of Law.

Наукові публікації

Науковими співробітниками НШСУ в 2025 р. підготовлено **29 публікацій** (наукові статті, тези доповідей, інтерв'ю, публікації).

НАУКОВІ СТАТТІ

➤ **Оніщук М., Ахтирська Н.** Мінімальні стандарти безпеки та захист персональних даних, або Як суспільству пройти між Скільною та Харибдою в умовах цифровізації. Право України, № 5. 2025 С. 142-156.

➤ **Ахтирська Н., Паршикова Л.** Запобігання та протидія торгівлі людьми в Україні: нові виклики воєнного стану та євроінтеграційні зобов'язання. Слово Національної школи суддів України. 2025. № 3 (52). С. 121-133.

➤ **Мазур О.** Право на доступ до суду як один з аспектів права на справедливий суд, гарантований ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Слово Національної школи суддів України. 2025. № 2 (51). С. 16-25.

➤ **Савчин М.** Інституційні гарантії незалежності судової влади та цілісність (integrity) суддів. Слово Національної школи суддів України. 2025. № 1 (50). С. 12-29.

➤ **Фулей Т., Кравчук О.** Оцінювання навчальних потреб суддів: кращі практики. Слово Національної школи суддів України. 2025. № 1 (50). С. 56-69.

➤ **Фулей Т.** Процесуальний аспект позитивних зобов'язань держави стосовно права на життя: людиноцентрична оптика. Юридичний науковий електронний журнал, 2025, № 1, с. 72-77. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-1/14>.

➤ **Фулей Т.** Legal certainty в українському дискурсі: невизначеність юридичної визначеності. Юридичний науковий електронний журнал, 2025,

№ 2, с. 47-51. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/8>.

РОЗДІЛ У КОЛЕКТИВНІЙ МОНОГРАФІЇ

➤ **Оніщук М., Ахтирська Н.** Практика Європейського суду з прав людини щодо воєнних конфліктів та її значення для адміністративного судочинства України. Адміністративне судочинство України: питання теорії і практики (з нагоди 20-річчя ухвалення Кодексу адміністративного судочинства України): монографія / редкол.: М.І. Смокович (голова), О.Р. Радишевська, В.М. Кравчук, Н.В. Богашева. Київ: Компанія ВАІТЕ, 2025. С. 472-483.

➤ **Ахтирська Н.** Розширення повноважень правоохоронних органів України в умовах євроінтеграційного процесу: право ЄС та його тлумачення Судом справедливості ЄС. Кол. авторів НаПрН України «Сучасні тенденції розвитку криміналістики України», Харків, 2025.

➤ **Кравчук О., Фулей Т.** Початкова підготовка суддів в Україні: впровадження стандартів ЄС. Professional training of future specialists amidst modern realities: Scientific monograph. Vol. 1. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2025. 588 p.

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

➤ **Ахтирська Н.** Європейський ордер на видачу: переваги, підстави для екстрадиції, строки. Юридична наука та освіта: минуле, сучасне і майбутнє: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 1 травня 2025 р.) / упоряд. М. О. Денисюк. Київ: «Видавництво Людмила», 2025.

➤ **Ахтирська Н., Паршикова Л.** Новели у тлумаченні права інтелектуальної власності: практика суду справедливості Європейського Союзу. Реформування права інтелектуальної власності в умовах рекодифікації цивільного законодавства України: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 2 жовтня 2025 р.). Одеса: Видавництво «Юридика», 2025. С.17-21.

➤ **Ахтирська Н.** Євроінтеграційні зобов'язання України у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом: новий пакет документів Європарламенту та прогнозовані законодавчі зміни. Адаптація законодавства України до положень права Європейського Союзу: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 10 жовтня 2025 р.). Одеса: Видавництво «Юридика», 2025.

➤ **Ахтирська Н.** Запобігання корупції за стандартами Європейського Союзу: щоб «злочин як послуга» не залишився поза увагою

держав, збірник матеріалів Х Міжнародної науково-практичної конференції «Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі», Національна академія внутрішніх справ України (м. Київ, 11 -12 грудня 2025 р.).

➤ **Остудімов Б.** Захист персональних даних: нові виклики та ризики. Юридична наука та освіта: минуле, сучасне і майбутнє : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 1 травня 2025 р.) / упоряд. М. О. Денисюк. Київ: «Видавництво Людмила», 2025. С. 367-368.С. 360-361.

➤ **Остудімов Б.** Захист персональних даних при проведенні адміністративних перевірок щодо дотримання правил конкуренції: правові позиції в Європейському Союзі. Адаптація законодавства України до положень права Європейського Союзу: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 10 жовтня 2025 р.). Одеса: Видавництво «Юридика», 2025.

➤ **Паршикова Л.** Право ЄС на торгівельні марки в світлі рішень Суду справедливості ЄС. Адаптація законодавства України до положень права Європейського Союзу: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 10 жовтня 2025 р.). Одеса: Видавництво «Юридика», 2025.

➤ **Паршикова Л.** Захист інтелектуальної власності в тлумаченні Суду Європейського Союзу. Юридична наука та освіта: минуле, сучасне і майбутнє : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 1 травня 2025 р.) / упоряд. М. О. Денисюк. Київ: «Видавництво Людмила», 2025. С. 243 -244.

➤ **Фулей Т.** Релокація як концептуальна метафора. Закарпатські правові читання. Релокація в умовах екстраординарних правових режимів»: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 25–26 квітня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. – С. 290-294.

➤ **Фулей Т.** Право на пільги як конституційне право? *Права людини та публічне врядування*: матеріали VIII Міжнародного правничого форуму, м. Чернівці, 30 травня 2025 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. с. 122-126. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-31>

ІНТЕРВ'Ю та ПУБЛІКАЦІЇ

➤ **Оніщук М.** Підготовка новопризначених суддів є проблемою конституційного рівня / Українські Новини (е-сайт). – 06.02.2025.

➤ **Оніщук М.** Перед колективом НШСУ сьогодні стоять надзвичайно складні завдання, з якими ми досі не стикалися // Юридичний вісник України. 01.02–15.02.2025. № 3. С. 6–7.

➤ **Оніщук М.** У НШСУ повідомили про досягнення 2024 року та про плани на 2025 рік / Судово-юридична газета (е-сайт). – 24.02.2025.

- **Оніщук М.** НШСУ – ключова інституція у підготовці суддів на шляху до ЄС / Юридична газета (е-сайт). – 27.02.2025.
- **Оніщук М.** Вступ України до ЄС: судді Суду Справедливості Європейського Союзу діляться досвідом з українськими колегами / Судово-юридична газета (е-сайт). – 20.05.2025.
- **Оніщук М.** У Національній школі суддів відбувся День відкритих дверей / Юридична практика (е-сайт). – 10.06.2025.
- **Оніщук М.** Досвід ЄС в суддівській освіті або які управлінські рішення потрібні Україні – позиція Національної школи суддів / Судово-юридична газета (е-сайт). – 22.10.2025.
- **Оніщук М.** Європейські практики суддівської освіти: уроки для України // Юридичний вісник України. 01.11–15.11.2025. № 22. С. 6–8.
- **Оніщук М.** Нинішня організаційна конструкція ВС не має аналогів у континентальній Європі / Юридична практика (е-сайт). – 05.11.2025.

Журнал установи

Упродовж 2025 р. забезпечено видання 4 (49) 2024, ювілейного 1 (50) 2025, 2 (51) 2025, 3 (52) 2025 номерів загальнодержавного науково-практичного та науково-методичного юридичного журналу «Слово Національної школи суддів України».

Розпочата робота над черговим номером журналу № 4 (53) 2025.

Електронні версії журналу розміщені на сайті видання. Із повним змістом зазначених примірників журналу можна ознайомитись на його офіційному вебсайті –

<http://slovo.nsj.gov.ua>.

VIII. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Міжнародна діяльність Національної школи суддів України спрямована на вивчення кращого світового досвіду у сфері суддівської освіти та його впровадження в навчальний процес для подальшого інституційного розвитку й удосконалення освітньої та наукової складових діяльності установи. З метою реалізації

поставлених перед нею завдань відділ співпрацює з міжнародними організаціями, європейськими закладами суддівської освіти, програмами та проєктами міжнародної технічної допомоги (МТД) Україні, які працюють у сфері судочинства, а саме: Європейський Союз (ЄС), Рада Європи (РЄ), Програма підтримки ОБСЄ для України, Уряди Нідерландів та Великої Британії, Організація Об'єднаних Націй (ООН), Міжнародна організація праці (МОП) тощо.

НШСУ є членом Міжнародної організації суддівської освіти (IOJT), яка об'єднує 125 закладів освіти для суддів і прокурорів із 77 країн світу.

НШСУ має статус спостерігача в Європейській мережі суддівської освіти (EJTN). Ця організація на постійній основі реагує на потреби НШСУ щодо викликів воєнного часу через напад РФ на Україну. У червні 2025 р. ректор НШСУ Микола Оніщук взяв участь у 28-й Генеральній Асамблеї EJTN 2025, організованій під головуванням Республіки Польща в Раді Європейського Союзу, де приймаючою стороною виступила Національна школа судочинства та прокуратури (KSIIP). Зокрема в рамках Генеральної Асамблеї було проведено воркшоп за участі спостерігачів від України, а саме: Посилення співпраці: постійна підтримка та партнерство зі спостерігачами EJTN. У жовтні звітного року Микола Оніщук представив Національну школу суддів України на конференції директорів EJTN 2025, яка була присвячена 25-й річниці Європейської мережі суддівської освіти (EJTN) та організована спільно з Національною школою магістратури Франції (ENM).

НШСУ активно продовжує поглиблювати міжнародну співпрацю. Так, у рамках стратегічного курсу на європейську інтеграцію інституція започаткувала співпрацю з провідними міжнародними установами

суддівської та правничої освіти. Завдяки партнерству з Академією європейського права (ERA), Європейською мережею суддівської освіти (EJTN) та Європейським інститутом державного управління (EIPA) українські судді та представники судової влади отримують унікальні можливості для підвищення кваліфікації, обміну досвідом і поглиблення знань у сфері права Європейського Союзу.

Наразі ERA пропонує широкий вибір навчальних форматів – від асинхронних e-learning курсів до участі у міжнародних конференціях. Завдяки спеціально адаптованим програмам українські судді опановують новітні практики європейського права. Зокрема, протягом звітнього періоду українські судді, які володіють англійською мовою, взяли участь у низці семінарів з антидискримінаційного законодавства ЄС (три заходи) та законодавства ЄС щодо гендерної рівності (три заходи), які проводились в різних європейських країнах. Таку можливість судді матимуть і у 2026 році.

EJTN надає доступ до обідніх вебінарів, тематичних семінарів і бази освітніх ресурсів, зокрема звітів, глосаріїв та відеоматеріалів. Також судді мають змогу покращити знання англійської мови шляхом участі в онлайн курсах із практичної англійської.

У свою чергу EIPA сприяє підвищенню спроможності українських суддів у таких темах, як: штучний інтелект у правосудді, врядування в межах ЄС, бюджетне управління та застосування прецедентної практики Суду ЄС. Доступні онлайн-курси, сертифікаційні програми, навчальні візити та стажування.

Для зручності роботи з платформами всіх трьох партнерів Школа підготувала та розмістила на своєму сайті відеоінструкції, які покроково пояснюють як зареєструватися, знайти потрібні курси, долучитися до навчальних заходів і використовувати освітні ресурси.

Ця співпраця є важливим кроком на шляху до інтеграції української судової системи в загальноєвропейський правовий простір, сприяючи професійному розвитку суддів, обміну найкращими практиками та формуванню спільного праворозуміння.

Із набуттям Україною статусу кандидата в члени Європейського Союзу пріоритетною стала співпраця з EIPA, зокрема з питань навчання українських суддів та помічників суддів із права Європейського Союзу. З цією метою в *жовтні* спільно з EIPA в Києві проведено семінар (гібридний формат) для суддів та помічників суддів «Фундаментальні аспекти правового порядку та судової організації Європейського Союзу» Роздавальні матеріали, що були підготовлені для нього, – нормативні акти, презентації та коментовані судові рішення Суду Справедливості ЄС – стали і будуть у подальшому в нагоді під час упровадження в НШСУ навчальних курсів із права ЄС та самопідготовки суддів.

У червні звітнього року в Люксембурзі за підтримки ЕІРА відбувся семінар «Транскордонні цивільні судові розгляди: вручення документів та збір доказів» за участю українського судді.

Зокрема активно триває співпраця НШСУ з Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) шляхом реалізації проєкту «Сприяння наближенню України до ЄС у сфері верховенства права» (3*E4U). У *першій половині 2025 р.* спільно з цією інституцією проведено низку навчальних заходів для суддів щодо незалежності та неупередженості суддів, а саме: стандарти ЄС та практика судів ЄС; системи правових засобів захисту ЄС; а також щодо недискримінації та рівності у праві ЄС. Крім цього, GIZ надано експертну підтримку в рамках проведення програми підготовки суддів Вищого антикорупційного суду: стратегічна сесія була присвячена питанням викликів та пріоритетів, пов'язаних із Переговорним розділом 23 «Судова влада та основоположні права» у процесі вступу України до ЄС. У *липні звітнього року* за підтримки GIZ було проведено літню школу для суддів з вивчення права ЄС.

Ще одним прикладом розширення співпраці НШСУ стала зустріч ректора Миколи Оніщука зі старшим прокурором відділу міжнародних справ Секретаріату міністра Міністерства юстиції Японії та заступником генерального директора Науково-дослідного інституту Міністерства юстиції Японії, у рамках якої обговорено потреби інституції щодо подальшого реформування та вдосконалення підходів до навчання суддів і представників судової системи України. До того ж розпочато перемовини щодо налагодження співпраці між НШСУ та Японською школою суддів.

Нещодавно започатковано співпрацю з Міжнародною неурядовою організацією Coginta (Швейцарія) у сфері верховенства права, прав людини, управління сектором безпеки, цивільного захисту та підтримки ветеранів; із Міжнародним інститутом гуманітарного права Санremo, головною тематикою навчання якого є міжнародне гуманітарне право, права людини та міжнародне кримінальне правосуддя; із Міжнародним інститутом кримінального правосуддя та прав людини імені Сіракузи, одним із напрямків діяльності якого є розслідування воєнних злочинів, а також з Університетом Еребру Швеції у сфері впровадження європейських стандартів та практик підготовки суддів.

Поновлено співпрацю з Посольством Франції в Україні, у центрі уваги відповідних інституцій якої питання захисту прав дітей. Спільні навчальні заходи для суддів із цієї тематики можуть відбутися вже в першій половині 2026 року. Також активізовано співпрацю з Національною школою судівництва та прокуратури Польщі шляхом проведення міжнародної конференції, присвяченої російській агресії проти України та міжнародному

кримінальному праву (25-26.08.2025 / Краків, Республіка Польща). Участь у заході взяли українські та польські судді і прокурори.

Співпраця з такими партнерами, як: Національна школа магістратури (Французька Республіка), Центр підготовки суддів та прокурорів (Королівство Нідерландів), Вища школи юстиції (Італійська Республіка) та Центр судових досліджень (Португальська Республіка) зосереджена на досвіді європейських колег щодо інноваційних методик викладання в суддівській освіті, комплексної оцінки потреб у навчанні, підходів до обрання методів навчання залежно від тематики та основних цілей, оцінки ефективності проведених навчальних заходів, а також подкастів, які НШСУ впевнено впроваджує в суддівську освіту як новий формат навчання та професійної комунікації. У *грудні 2025 р.* Центром підготовки суддів та прокурорів (Королівство Нідерландів) проведено вебінар для представників НШСУ та суддів-тренерів щодо використання інструменту SCAN при визначенні форматів навчання, які б найкраще відповідали навчальним цілям.

Більше того, нові методи навчання суддів впроваджуються за допомогою й Global Rights Compliance – міжнародного правового фонду, який орієнтований на притягнення винних до відповідальності за жорстокі злочини. Прикладом цього є проведення низки модельних судових засідань (mock trial): «Модель судового процесу над воєнними злочинами з елементами СНПК» та щодо воєнних злочинів, вчинених проти дітей.

Водночас Центр інформаційної стійкості (CIR) активно співпрацював з НШСУ щодо розробки та розміщення на платформі НШСУ Moodle онлайн-курсу для суддів щодо інформації з відкритих джерел (OSINT) та використання OSINT у розслідуванні воєнних злочинів і під час судових процесів.

Започаткована минулого року співпраця НШСУ з неурядовою організацією IUSTICOM, яка зосереджена на питаннях комунікації в системі правосуддя, триває. Так, у рамках програми «Відновлення гідності та правосуддя в Україні», спрямованої на притягнення до відповідальності за міжнародні злочини, скоєні в Україні, було проведено низку заходів, таких як інтерактивний семінар для працівників НШСУ та тренінг для суддів-спікерів місцевих загальних судів та апеляційних судів. Також IUSTICOM надано експертну підтримку в рамках програми підготовки суддів Вищого антикорупційного суду. У IV кварталі 2025 р. IUSTICOM надрукувало та передало НШСУ посібник з комунікації з медіа і громадськістю для судів та органів прокуратури, який був ухвалений на 31-му пленарному засіданні СЕРЕJ у Страсбурзі 2018 році.

У квітні 2025 р. Рада Європи розпочала реалізацію таких проєктів, як:
- «Посилення соціального виміру в Україні», перше засідання Керівного комітету якого відбулося 20.06.2025;

- «Захист свободи слова та свободи медіа в Україні» (Фаза II), обговорення пріоритетів якого відбулося 24.06.2025. В обох заходах взяли участь представники НШСУ.

26.06.2025 підписано Меморандум про співпрацю між Офісом Ради Європи та Національною школою суддів України.

Протягом 2025 р. продовжувалася активна міжнародна співпраця з програмами та проєктами МТД, яких нараховується близько **40**, шляхом проведення навчальних заходів для суддівського корпусу. Проєкти МТД жваво реагують на навчальні потреби НШСУ, намагаючись залучити міжнародний досвід щодо роботи судів в умовах воєнного стану та розгляду справ про воєнні злочини.

Згадаємо основні події, які відбулися у **2025 році**:

➤ 03-07 березня 2025 р. Національною школою суддів України проведено щорічну підготовку суддів Вищого антикорупційного суду в гібридному форматі. До реалізації програми підготовки залучені провідні українські та міжнародні експерти, участь яких стала можливою завдяки співпраці з програмами та проєктами МТД, а саме: *Антикорупційною ініціативою Європейського Союзу в Україні, Німецьким Фондом міжнародного правового співробітництва (IRZ), проєктами Ради Європи «Посилення режиму боротьби з відмивання коштів, фінансування тероризму та повернення активів в Україні» та «Зміцнення прав людини в системі кримінальної юстиції України», неурядовою організацією IUSTICOM, Програмою підтримки ОБСЄ для України та проєктом GIZ Ukraine «Strengthening Ukraine's EU Accession in the Rule of Law».*

➤ У співпраці з проєктом Ради Європи «Зміцнення прав людини в системі кримінальної юстиції України» та Консультативною місією Європейського Союзу спільно з Тренінговим центром прокурорів України проведено круглий стіл «Електронні (цифрові) докази в кримінальному процесі України» (28-29.01.2025).

➤ Спільно з проєктом Європейського Союзу «ПРАВО-Justice» проведено:

практичний тренінг для суддів «Робота з вразливими свідками у судових процесах щодо воєнних злочинів» (4 сесії) (27.03.2025, 01.04.2025, 08.04.2025 та 15.04.2025), розроблений Національною школою правосуддя Франції (ENM) за підтримки Проєкту;

у рамках тренінгової ініціативи Проєкту «Міжнародні злочини: від теорії до практики» розпочалася серія вебінарів для суддів та помічників суддів. Проведено 10 вебінарів, а також практикум в офлайн-режимі для тих учасників, які успішно завершили онлайн-навчання;

навчання, присвячене питанням застосування Закону України «Про адміністративну процедуру» – 4 тренінги (09.05.2025 / Чернівці, 06.06.2025 / Львів, 12.09.2025 / Одеса та 24.10.2025 / Дніпро) та вебінари;

апробацію тренінгу щодо питань захисту права власності (Київ, 13-14.11.2025);

презентацію інтерактивного онлайн курсу для практикуючих юристів «Основи права ЄС» 03.06.2025 (розроблений Проектом у співпраці з НШСУ і Тренінговим центром підготовки прокурорів);

проведено низку зустрічей ректора НШСУ з представниками Проекту з метою обговорення практичних кроків щодо імплементації положень Дорожньої карти з верховенства права в процес підготовки суддів, зокрема пункту 1.4 «Навчання суддів та прокурорів» розділу I «Правосуддя».

Проектом організовано навчальний візит до Республіки Хорватія, присвячений реалізації положень Розділу 23 переговорів з ЄС «Правосуддя та фундаментальні права», який охоплює питання реформування судової системи, антикорупційної політики, забезпечення незалежності судової влади та захисту прав національних меншин. Від НШСУ взяв участь один представник.

➤ Продовжується активна співпраця НШСУ та *Консультативної місії Європейського Союзу в Україні*, у межах якої проведено тренінг для тренерів «Особливості здійснення судового розгляду у спеціальному кримінальному провадженні (in absentia)» (28.02.2025); два практичних семінари з інсценуванням судового процесу з питань кримінальної відповідальності військових командирів та інших керівників (01-02.04.2025; 15-16.05.2025); тренінг для тренерів (ToT) «Електронні докази у кримінальному провадженні» (01-02.05.2025); семінар з питань імунітету комбатантів (13.05.2025); воркшоп «Досвід міжнародних судів і трибуналів з питань міжнародних злочинів» (19.05.2025).

Розроблено тренінг «Людиноцентричний підхід до забезпечення підтримки та захисту прав потерпілих», проведено його апробацію та тренінг для тренерів.

За підтримки представництва *КМЄС у Львові* проведено три семінари-практикуми щодо питань доступу представників медіа/журналістів до судової гілки влади (11.02.2025; 12.03.2025; 14.05.2025).

За участі суддів ЄСПЛ проведено вебінар «Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Україна та Нідерланди проти Росії» (13.11.2025).

Продовжується цикл «Шість розмов». Так, проведено дев'ять чергових серій тематичних онлайн-семінарів для суддів місцевих загальних та апеляційних судів «Шість діалогів про справедливий суд» (21.01.2025;

18.02.2025; 18.03.2025; 15.04.2025; 20.05.2025; 17.06.2025; 14.10.2025; 11.11.2025 та 10.12.2025).

Продовжується співпраця зі *Швецькою національною судовою адміністрацією* за підтримки КМЄС шляхом проведення двогодинних вебінарів для суддів, помічників суддів, працівників апаратів місцевих та апеляційних судів. Проведено три таких навчальні заходи щодо найкращих інтересів дитини у шведському законодавстві (16.05.2025), гендерних норм та доступу до правосуддя (12.06.2025), дискримінації в трудовому праві (25.06.2025) та виконання судових рішень (14.10.2025) і транскордонні аспекти торгівлі людьми (05.11.2025).

Організовано низку семінарів-практикумів з інсценуванням судового процесу з питань кримінальної відповідальності військових командирів та інших начальників.

Шляхом проведення конкурсного відбору організовано два візити українських суддів (11 осіб), які займаються міжнародними злочинами, до Ірландії та Північної Ірландії (січень та грудень, 2025 р.).

Результатом спільної ініціативи Інституту Т.М.С. Ассера («Інститут Ассера») та КМЄС стало створення Хабу знань з міжнародного кримінального права для українських суддів, мета якого просування послідовності в практиці застосування міжнародного гуманітарного права (МГП) та міжнародного кримінального права (МКП) українськими судами, підвищення справедливості та легітимності судових процесів пов'язаних із міжнародними злочинами в Україні. Презентація Хабу знань відбулася на початку вересня 2025 р., і вже в кінці вересня на сайті НШСУ було розміщено посилання на нього.

Новою формою навчання для суддів став Дискусійний клуб, який проводиться щомісяця в онлайн-режимі за участі українських суддів, які володіють англійською мовою, та суддів країн-членів ЄС із метою обговорення тем, що стосуються судової влади, здійснення правосуддя, верховенства права, судової етики, правового співробітництва тощо. Так, проведено перші дві зустрічі – 06.11.2025 та 11.12.2025.

➤ Триває співпраця з *проєктом Програми підтримки ОБСЄ для України «Гарантування дотримання прав людини при здійсненні правосуддя. Фаза друга»*. Як приклад: проведено два тренінги для представників громадянського суспільства щодо розробки та впровадження програм моніторингу судових процесів відповідно до міжнародних стандартів (16-18.04.2025, 04-06.06.2025 та 16-18.07.2025). Триває розробка: двох одноденних тренінгів для суддів: «Персональні дані: використання, захист і відповідальність. Новели законодавства і судова практика» та «Специфіка та спеціальний правовий статус електронних доказів. Виклики сучасності»; дводенного тренінгу для суддів місцевих судів, апеляційних судів та

Верховного Суду «Верховенство права як основа здійснення правосуддя в Україні» та одноденного тренінгу для суддів «Суддівська етика і доброчесність»; навчального курсу для суддів «Гендерна рівність та недискримінація».

Підтримано організацію апробації “Захист персональних даних” (2025), а також одного тренінгу “Дисциплінарна відповідальність судді від теорії до практики” (2025).

➤ Співпраця з проєктом Ради Європи «*HELP (Освіта в галузі прав людини для юристів)*» для України в тому числі під час війни» реалізовувалася шляхом запусків дистанційних курсів HELP для суддів, а саме: «Кіберзлочинність та електронні докази»; «Міжнародне гуманітарне право та права людини»; «Трудові права як права людини та Європейська соціальна хартія», «Депортація дітей під час збройних конфліктів», «Права людей з інвалідністю», «Право на свободу і особисту недоторканість», «Заборона неналежного поводження», «Вступ до запобігання корупції» та «Протидія торгівлі людьми та захист постраждалих осіб» в тьюторському форматі. 21-22.05.2025 та 23-24.09.2025 проведено тренінги для тренерів HELP.

➤ Минулорічна активна співпраця з Програмою «*Розвиток компетентностей для правничого сектору України*», яка фінансується урядом Сполученого Королівства (A4ID), продовжилася шляхом проведення в очному форматі тренінгу з адвокації для суддів, прокурорів та адвокатів захисту (04-05.02.2025 / Варшава / Республіка Польща) та комплексного тренінгу з адвокації та практики судового розгляду у провадженнях щодо воєнних злочинів в Україні (06-09.10.2025 / Краків / Республіка Польща).

За підтримки Програми A4ID з жовтня 2025 р. стартувала ініціатива I-JUMP / курс з наставництва та обміну досвідом (робоча мова англійська), яка складається з шести онлайн зустрічей щомісяця. НШСУ номінувала 6 суддів до участі.

➤ У співпраці з проєктами Ради Європи «*Посилення судових та позасудових засобів захисту прав осіб, постраждалих від війни в Україні*» та «*Підтримка судової влади України в умовах війни та післявоєнного періоду*» розроблено навчальний курс для суддів «Відшкодування шкоди, заподіяної РФ у процесі збройної агресії, громадянам та юридичним особам в Україні». Проведено тренінг для тренерів «Відшкодування шкоди, заподіяної РФ у процесі збройної агресії громадянам та юридичним особам в Україні» (28-29.03.2025).

➤ У співпраці з Міжнародною асоціацією юристів та Асоціації правників України проведено вебінар «EyeWitness to Atrocities як інструмент збору цифрових доказів міжнародних злочинів в Україні» (07.05.2025). Розроблено навчальний тренінг із питань екоциду (проведено 5 засідань груп розробників) і здійснено його апробацію (06.06.2025), а також тренінг

«Злочини екоциду» для суддів, помічників суддів та працівників апаратів судів в онлайн-форматі (19.09.2025).

➤ Продовжується співпраця з *Інститутом Ассера* шляхом проведення Спеціалізованої підготовки суддів, помічників суддів та працівників апаратів судів Серія II «Відновлення справедливості та гідності в Україні», яка складалася з онлайн навчання (05.03.2025; 12.03.2025; 19.03.2025; 26.03.2025; 02.04.2025 та 09.04.2025) та офлайн-навчання (12-13.06.2025).

➤ У другому півріччі 2025 р. 15 суддів-тренерів пройшли онлайн-навчання з питань теорії та судової практики застосування міжнародних трудових норм за підтримки Міжнародної організації праці, заключним етапом якого стала участь у тренінгу для тренерів із питань теорії та судової практики застосування міжнародних трудових норм, що проходив в Турині (Італійська Республіка).

➤ Спільно з *Представництвом Дитячого фонду ООН (UNICEF) в Україні* проведено низку вебінарів для суддів: «Основи прав дитини та ключові принципи забезпечення прав дитини. Практика ЄСПЛ та Комітету з прав дитини щодо забезпечення права дитини на сім'ю з урахуванням її найкращих інтересів» (11.03.2025); «Вікові та психологічні особливості розвитку дитини» (27.03.2025); «Дитиноцентровані підходи у реалізації принципів правосуддя, дружнього до дитини та захисту прав дитини» (04.04.2025); «Реалізація права дитини бути заслуханою під час розгляду справи по суті» (07.04.2025); «Реалізація принципу якнайкращих інтересів дитини у цивільних провадженнях, пов'язаних із забезпеченням права дитини на сім'ю» (15.04.2025) та «Міжвідомча взаємодія під час судового розгляду цивільних проваджень, що стосуються прав та інтересів дитини» (28.04.2025). Семінар-тренінг «Впровадження дитиноцентрованих підходів у реалізації принципів правосуддя, дружнього до дитини, в межах цивільних проваджень. Формування підтримуючої дитиноцентрованої спільноти» проведено в офлайн форматі (23-24.05.2025). Проведено тренінги для суддів «Дитиноцентрованість в справах про право дитини на сім'ю: практичні аспекти реалізації. Посилення спроможностей підтримуючої професійної спільноти» (04-05.07.2025 та 11-12.07.2025).

➤ У рамках співпраці з *проектом Ради Європи «CyberUA: Посилення спроможності щодо електронних доказів воєнних злочинів та грубих порушень прав людини в Україні»* проведено тренінг з питань допустимості, обробки та зберігання електронних доказів для прокурорів та суддів (12-13.03.2025) та круглий стіл, присвячений обговоренню питань допустимості, обробки та збереження електронних доказів у кримінальному провадженні (11-12.06.2025). У другому півріччі звітного року проведено тренінг для суддів та працівників правоохоронних органів «Елементи

злочину агресії; причинно-наслідковий зв'язок між кібератаками і воєнними злочинами; можлива кваліфікація кібератак як злочину агресії відповідно до національного та міжнародного права» (27-28.10.2025).

У період з 6 по 10 жовтня 2025 р. ректор Микола Оніщук взяв участь у Місії ТАІЕХ з експертної оцінки Національної школи суддів України, що проходила в Жешуві, Республіка Польща, та була організована Європейською Комісією. Мета Місії – визначення відповідності правового статусу, змісту та форм діяльності Національної школи суддів України стандартам навчальних закладів ЄС для підготовки суддів. Участь також брали директори регіональних відділень НШСУ та їх заступники, а також представники НШСУ на рівні начальників структурних підрозділів та їх заступників.

Підсумовуючи, варто зазначити заходи за участі представників та тренерів НШСУ, які проводилися за кордоном. А саме:

- навчальний візит до Академії Європейського права (ERA) (Трір, Федеративна Республіка Німеччина);
- два візити до Республіки Ірландія та Північної Ірландії;
- тренінг з адвокації для суддів, прокурорів та адвокатів захисту (Варшава, Республіка Польща);
- навчальний візит (Нюрнберг, Федеративна Республіка Німеччина);
- три семінари щодо законодавства ЄС з питань гендерної рівності (Брюссель, Королівство Бельгія / Лімасол, Республіка Кіпр / Белград, Республіка Сербія);
- навчальний візит до Гааги (Королівство Нідерланди);
- три семінари щодо питань антидискримінаційного права ЄС (Уппсала, Королівство Швеція / Краків, Республіка Польща, Трір, Федеративна Республіка Німеччина);
- навчальна сесія «Домашнє насильство і спеціалізація прокурорів, суддів та слідчих, відповідальних за таку категорію справ» (Париж, Французька Республіка);
- круглий стіл з обговорення проєкту концепції дослідження «Ветерани в пробації» (Дубровнік, Республіка Хорватія);
- навчання «Академія міжнародних трудових норм» (Турин, Італійська Республіка) / цьому навчанню передував онлайн етап у травні поточного року;
- навчальний модуль-тренінг «Навчальний судовий процес» (Кишинів, Республіка Молдова);
- семінар «Транскордонні цивільні судові розгляди: вручення документів та збір доказів» (Люксембург, Велике Герцогство Люксембурзьке);

- Генеральна Асамблея Європейської мережі суддівської освіти (EJTN) (Гданськ, Республіка Польща);
- експертні консультації «Політичний діалог щодо відповідальності за міжнародні злочини, як складова ширшої реформи сектору юстиції та зусиль України з набуття членства ЄС» (Краків, Республіка Польща);
- тренінг «Підготовка тренерів» у межах Пілотного проєкту «Посилення можливостей України у сфері розслідування, кримінального переслідування та судового розгляду РХБЯ (CBRN) злочинів» (Турин, Італійська Республіка);
- Щорічна конференція мережі Ради Європи HELP (Страсбург, Французька Республіка);
- міжнародна конференція, присвячена російській агресії проти України та міжнародному кримінальному праву (Краків, Республіка Польща);
- навчальний візит суддів адміністративних та господарських судів України (Відень, Австрійська Республіка);
- тренінг із питань захисту прав потерпілих (Краків, Республіка Польща);
- комплексний тренінг з адвокатури та практики судового розгляду у провадженнях щодо воєнних злочинів в Україні (Краків, Республіка Польща);
- конференція директорів EJTN 2025 (Бордо, Французька Республіка);
- зустріч представників судової та статистичної сфер «Подолання прогалів у статистичних даних» (Будапешт, Угорщина);
- навчальний візит до Республіки Хорватія, присвячений підтримці верховенства права та євроінтеграційних реформ в Україні (Загреб та Шибеник, Республіка Хорватія);
- круглий стіл із метою визначення напрямків співробітництва проєкту Центру міжнародного правового співробітництва (CILC, Нідерланди) з органами, які здійснюють кримінальне провадження та виконують кримінальні покарання, не пов'язані з позбавленням волі, та державними інституціями, які опікуються впровадженням в українську правову систему Люблянської Гаазької конвенції (Краків, Республіка Польща).

Усього у співпраці з проєктами МТД протягом 2025 р. було проведено/взято участь представниками НШСУ:

- понад **25** засідань груп розробників навчальних курсів/тренінгів;
- понад **100** навчальних заходів (конференції, круглі столи, вебінари, семінари, тренінги для тренерів, тренінги для суддів, голів судів, працівників апарату суду, апробації розроблених навчальних курсів).

У звітний період НШСУ приділяло багато уваги підтримці та розвитку напрямків співробітництва і розширенню зв'язків із міжнародними організаціями, проектами МТД, європейськими інституціями суддівської освіти. Перманентно тривали переговори і зустрічі з керівниками, уповноваженими представниками та експертами різних організацій, експертними місіями, які займаються моніторингом ефективності використання міжнародної технічної допомоги та формуванням перспективних планів співпраці. Проведено більше, ніж **45** зустрічей, зокрема і в режимі онлайн, за участю ректора, проректора, начальників відділів та провідних фахівців НШСУ, що стосувалися питань взаємодії.

ІХ. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Упродовж 2025 р. інформаційне забезпечення діяльності Національної школи суддів України здійснювалося з урахуванням подальшого розвитку комунікаційних процесів, удосконалення форм подачі матеріалу, поглиблення змісту підготовки суддів та впровадження сучасних інформаційних технологій у навчальний процес.

Зважаючи на воєнний стан, запроваджений у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації, інформаційна політика НШСУ була зосереджена на висвітленні дистанційних навчальних заходів. Основна увага приділялася розробці та проведенню курсів із тематики воєнних злочинів, злочинів проти національної безпеки, застосування міжнародного гуманітарного права, права ЄС. Значну зацікавленість суспільства й медіа викликали також освітні заходи, пов'язані з підготовкою суддів Верховного Суду та Вищого антикорупційного суду.

Протягом звітного періоду спостерігалось стабільне зростання кількості інформаційних продуктів. Так, на офіційному сайті НШСУ було опубліковано понад 4800 інформаційних повідомлень про заходи з підготовки суддів, кандидатів на посаду судді, працівників апаратів судів, новації у діяльності установи, участь керівництва у публічних подіях, а також аналітичні та методичні матеріали щодо суддівської освіти. Стали постійними рубрики «На допомогу викладачу (тренеру)», «Дайджест освітніх заходів НШСУ» на місяць та «План основних заходів НШСУ» на поточний тиждень.

У межах співпраці з фаховими медіа НШСУ регулярно інформує громадськість про найважливіші новини суддівської освіти, готує аналітичні публікації та інтерв'ю з актуальної тематики. Безперервно вдосконалюються форми подачі інформації, оновлюються структури та рубрики вебсторінки, що робить її більш зручною та привабливою для користувачів.

Суттєво зросла активність офіційної сторінки Школи у Facebook, яка слугує альтернативним джерелом оперативної інформації, а також виконує функцію платформи для діалогу із зацікавленими особами та оперативного

зворотного зв'язку із читацькою аудиторією. У 2025 р. оприлюднено понад 5000 дописів. Аудиторія сторінки перевищує 7 тисяч постійних користувачів, а щомісячне охоплення сягає до 40 тисяч читачів.

Активно розвивається YouTube-канал НШСУ, де розміщуються відеоматеріали про діяльність Школи, роботу керівництва та працівників, а також трансляції освітніх заходів. Канал поступово формується як бібліотека навчального відеоконтенту, зростає кількість переглядів, розробляються нові формати.

З метою посилення відкритості та прозорості діяльності, у структурі НШСУ створено Центр із питань комунікацій, що забезпечує ефективну взаємодію із суспільством. Для зручності засвоєння матеріалу та підвищення залученості суддів запроваджено освітні подкасти, які стали інноваційним інструментом професійного розвитку.

Уже восьмий рік поспіль у центральному офісі Національної школи суддів України успішно функціонує інформаційне табло, яке забезпечує оперативну трансляцію актуальних новин, анонсів подій та заходів у сфері суддівської освіти. Цей інструмент сприяє підвищенню поінформованості працівників та відвідувачів установи про ключові напрямки діяльності Школи.

Серед перспективних ініціатив – створення та запуск власної телевізійної програми, що висвітлюватиме найважливіші освітні події в українській судовій системі. Реалізація цього проєкту дозволить не лише підвищити обізнаність громадськості про діяльність НШСУ, а й сприятиме популяризації сучасних підходів до професійної підготовки суддів.

Х. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

З метою забезпечення організаційної діяльності Національної школи суддів України у 2025 р. розроблено та укладено **126** договорів із господарських питань і **30** додаткових угод до них.

У 2025 р. було укладено **118** цивільно-правових договорів про залучення суддів та інших осіб до написання тестових завдань, їх рецензування, редагування та літературного редагування.

За звітний період проведено правову експертизу **1116** проєктів наказів на відповідність їх чинному законодавству.

Для реалізації спільних проєктів у сфері професійної підготовки та підвищення кваліфікації суддів і працівників апаратів судів, науково-дослідної діяльності, обміну досвідом та інформацією з метою розвитку системи правосуддя України у 2025 р. укладено **2** меморандуми про двосторонню співпрацю.

У 2025 р. проведено **101** засідання уповноваженою особою та складено відповідну кількість протоколів про роботу уповноваженої особи, **42** тендерні процедури і **78** закупівель через електронну систему «ProZorro».

Юридичний відділ представляв інтереси Національної школи суддів України в **6** судових провадженнях.

За звітний період у Національній школі суддів України було опрацьовано **8262** документа, зокрема: вхідних листів та інших документів – **1627**, вихідних листів – **3309**, доручень ректора – **19**, вихідних реєстрів – **177**, вхідних реєстрів – **140**, службових записок – **560**, запитів на інформацію та звернень громадян – **160**. За 2025 р. було зареєстровано, перевірено, відредаговано та відформатовано **2270** наказів з основної діяльності та з адміністративно-господарських питань. На контроль було взято **626** вхідних документів та **599** знято з контролю у зв'язку з виконанням. Починаючи з квітня 2025 р., щомісяця до **597** судів відправлялись дайджести освітніх заходів НШСУ.

У зв'язку з перемінами у структурі установи, у 2025 році було внесено зміни до Зведеної номенклатури справ НШСУ. Підготовлено та затверджено Зведену номенклатуру справ НШСУ на 2026 рік.

Здійснено упорядкування (оформлення описів, засвідчувальних написів) справ постійного зберігання, з кадрових питань структурних підрозділів. Організовано опрацювання документів постійного зберігання за 2023 р., частково за 2024 р., пронумеровано та опрацьовано **69** справ. Проведено 2 засідання експертної комісії з експертизи цінності документів.

Проведено перевірку наявності та стану збереження документів НШСУ для надання інформації до Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України. Підготовлено інформацію починаючи з 2010 р. та станом на 30.12.2025 року.

Опрацьовано **453** пропозиції та підготовлено **52** Плани основних заходів НШСУ, **9** наказів, **7** листів, **11** службових записок. Узагальнено Інформаційно-аналітичний звіт про діяльність НШСУ у 2024 р., Інформацію про роботу НШСУ за I півріччя 2025 р. та надіслано до ВККСУ, ВРП, Ради суддів України, ДСА України, Верховного Суду. Підготовлено та затверджено План роботи НШСУ на 2026 рік. Забезпечено надсилання документів, журналу «Слово НШСУ» (**508** примірників) різними засобами зв'язку.

У 2025 р. для забезпечення діяльності Національної школи суддів України Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» було виділено кошторисні призначення в розмірі **82 587,8 тис. грн:** за загальним фондом – **77 242,8 тис. грн**, за спеціальним фондом – **5 345,0 тис. грн**.

Протягом 2025 р. довідками про зміну до кошторису на 2025 рік Національній школі суддів України було збільшено кошторисні призначення на загальну суму **4 253,7 тис. грн**.

Усього кошторисні призначення Національної школи суддів України на 2025 р. становлять 86 841,5 тис. грн: за загальним фондом – 80 420,5 тис. грн, за спеціальним фондом – 6 421,0 тис. грн.

Зокрема:

оплата праці з нарахуваннями – 80 420,5 тис. грн,

видатки на товари та послуги – 4 359,0 тис. грн,

видатки на відрядження – 22,7 тис. грн,

видатки на оплату комунальних послуг – 2 039,3 тис. грн,

Бюджет Національної школи суддів України на 2025 рік

У межах затверджених асигнувань забезпечено своєчасну оплату праці працівників установи та винагороду особам які залучаються до рецензування та написання тестових завдань у 2025 році.

Для забезпечення безперервної роботи Національної школи суддів України сплачено за послуги оренди нежитлових приміщень, інтернету, зв'язку, комунальні та інші послуги.

У 2025 р. Національній школі суддів України надано матеріально – технічну допомогу на загальну суму 1 808,8 тис. грн, зокрема:

Кімонікс Інтернешнл Інк. згідно договорів від 23.04.2025 № ТА-20251903/01 та від 23.04.2025 № ТА-20252304/01 передано на безоплатній

основі основні засоби та інші необоротні матеріальні активи на загальну суму 1 439,1 тис. грн;

Державною установою «Центральне агенство з управління проектами» відповідно до договору від 19.11.2024 № 2024/4-3-726 передано на безоплатній основі онлайн-курс «Розгляд спорів щодо публічних закупівель в адміністративних та господарських судах» на загальну суму – 369, 7 тис. грн.

Протягом 2025 р. Національна школа суддів України отримала власних надходжень на загальну суму 25,9 тис. грн, зокрема:

- 927,77 грн за металобрухт, які отримані після списання основних засобів та інших необоротних матеріальних активів;
- 7 407,84 грн як дохід від оренди ноутбуків, наданих в оренду Вищій кваліфікаційній комісії суддів України на період червень-серпень 2025 р. згідно з договором оренди від 05.06.2025 № 19-Г/54;
- 17 555,40 грн як дохід у вигляді страхового відшкодування від ПАТ «Страхова компанія «УЛЬТРА» згідно з договором страхування від 21.11.2024 № 0301.02-001055/53-Г.

Станом на 1 січня 2026 р. кредиторська заборгованість відсутня.

Станом на 1 січня 2026 р. рахується дебіторська заборгованість за спеціальним фондом у сумі 420,9 тис. грн, зокрема:

- 160 003,68 грн КЕКВ 2271 як попередня оплата планової вартості послуг теплопостачання за грудень 2025 р. відповідно до договору з КП «Київтеплоенерго» та згідно з постановою Кабінету міністрів України від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти» та наказом Державної судової адміністрації від 19.07.2023 № 332 «Про попередню оплату» зі змінами.
- 10 231,56 грн КЕКВ 2274 як попередня оплата планової вартості природного газу за грудень 2025 р. відповідно до договору з ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» та згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти», а також із наказом Державної судової адміністрації від 19.07.2023 № 332 «Про попередню оплату» зі змінами.
- 73 748,40 грн КЕКВ 2240 як попередня оплата за антивірусне програмне забезпечення відповідно до договору з ТОВ «Акслер» та згідно з постановою Кабінету міністрів України від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти», а також із наказом Державної судової адміністрації від 19.07.2023 № 332 «Про попередню оплату» зі змінами.
- 7 951,20 грн КЕКВ 2240 як попередня оплата за технічне обслуговування оргтехніки відповідно до договору з ТОВ «Віатон» та згідно

з постановою Кабінету міністрів України від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти», також із наказом Державної судової адміністрації від 19.07.2023 № 332 «Про попередню оплату» зі змінами.

- 2 760,00 грн КЕКВ 2210 як передплата періодичного видання «Юридичний вісник України» відповідно до договору з ТОВ «ЮРІНКОМ ПРЕС» та згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти», також із наказом Державної судової адміністрації від 19.07.2023 № 332 «Про попередню оплату» зі змінами.

- 37 047,50 грн КЕКВ 2210 як попередня оплата за щоденники з тисненням відповідно до договору з ФОП Шавлюк Ю.М. та згідно з постановою Кабінету міністрів України від 04.12.2019 № 1070 «Деякі питання здійснення розпорядниками (одержувачами) бюджетних коштів попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закуповуються за бюджетні кошти», також із наказом Державної судової адміністрації від 19.07.2023 № 332 «Про попередню оплату» зі змінами.

- 126 732,00 грн КЕКВ 2210 як заборгованість ТОВ «Тенегія» за непоставлений бензин А-95 відповідно до умов договору від 14.03.2024 №11-г. (Рішення Господарського суду Дніпропетровської області по Справі № 904/3958/25 від 25.09.2025, набрало законної сили – 17.10.2025).

- 2 422,40 грн КЕКВ 2800 як заборгованість ТОВ «Тенегія» з відшкодування судових витрат по сплаті судового збору за розгляд справи (Рішення Господарського суду Дніпропетровської області по Справі № 904/3958/25 від 25.09.2025, набрало законної сили – 17.10.2025).

Додаток 1
до Інформаційно-аналітичного звіту про діяльність
Національної школи суддів України за 2025 рік

УЗАГАЛЬНЕНІ ДАНІ
ПРО ПІДГОТОВКУ ТА ПЕРІОДИЧНЕ НАВЧАННЯ СУДДІВ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ
У НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ СУДДІВ УКРАЇНИ
у 2025 році

№ з/п	Найменування структурних підрозділів	за кошти Державного бюджету та кошти міжнародних організацій			
		судді			
		підготовка суддів, у тому числі обраних на адміністративні посади в судах	періодичне навчання суддів з метою підвищення рівня їхньої кваліфікації	проведення курсів навчання, визначених кваліф. або дисциплінарним органом, для підвищення кваліфікації суддів, які тимчасово відсторонені від здійснення правосуддя	УСЬОГО
1	2	3	4	5	6
1	Відділ підготовки суддів	1115	3253	0	4368
2	Дніпровське регіональне відділення	287	1100	1	1388
3	Львівське регіональне відділення	332	1559	1	1892
4	Одеське регіональне відділення	240	1128	0	1368
5	Харківське регіональне відділення	375	2331	1	2707
6	УСЬОГО	2349	9371	3	11723

Додаток 2
до Інформаційно-аналітичного звіту про діяльність
Національної школи суддів України у 2025 році

УЗАГАЛЬНЕНІ ДАНІ
ПРО ПІДГОТОВКУ ПРАЦІВНИКІВ АПАРАТІВ СУДІВ ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЇХНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
У НАЦІОНАЛЬНІЙ ШКОЛІ СУДДІВ УКРАЇНИ
ЗА 2025 рік (ЗАГАЛОМ ДЕРЖСЛУЖБОВЦІ ТА ПОМІЧНИКИ СУДДІВ)

№ з/п	Найменування структурних підрозділів	за кошти Державного бюджету та міжнародних організацій	Усього
		підготовка працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації	
1	2	3	4
1	Відділ підготовки суддів (помічники суддів)	3336	3336
2	Навчальний центр підготовки працівників апаратів судів	8403	8403
3	Дніпровське регіональне відділення	4900	4900
4	Львівське регіональне відділення	4645	4645
5	Одеське регіональне відділення	4928	4928
6	Харківське регіональне відділення	8743	8743
7	Усього	34955	34955